

Brian Hansen

Norsk idrettsbistand i Zambia og Malawi

En kvalitativ undersøkelse

Masteroppgave i idrettsvitenskap
Seksjon for kultur og samfunn
Norges idrettshøgskole, 2021

Sammendrag

De siste tiårene har interessen for idrettsbistand, eller Sport for Development and Peace økt betraktelig. Det er i dag et eget felt innen idretten. NIF var tidlig ute på 1980-tallet med sitt engasjement i Tanzania, som forflyttet seg videre til Zimbabwe på 1990-tallet. I dag opererer NIF med prosjektet Idrettens fredskorps i Zambia og Malawi. Norske idrettsfrivillige er på utveksling i regi av NIF og arbeider på grasrota i Zambia og Malawi, i organisasjoner som NIF er i partnerskap med.

Denne studiens hovedproblemstilling er; ‘’Hvordan fungerer partnerskapet i Idrettens fredskorps mellom NIF og partnerorganisasjonene i Zambia og Malawi, og hvilke forskjeller er det mellom de to partnerskapene?’’. Denne blir besvart gjennom tre forskningsspørsmål som handler om maktforhold og inkludering i partnerskapet, samt hva partnerskapet oppnår på grasrota og hvor bærekraftig prosjektet er.

Det er brukt dybdeintervjuer og dokumentanalyse for innhenting av datamaterialet for denne studien. I masteroppgaven er representanter fra NIF, partnerorganisasjoner i Zambia og tidligere idrettsfrivillige som har jobbet i Malawi National Council of Sports, Response Network og Sport in Action intervjuet.

Resultatene fra analysene viser at det er forskjeller i partnerskapet NIF har med MNCS og med NGOene i Zambia. Den avgjørende forskjellen er at MNCS er en statlig styrt organisasjon. De er politisk styrt, og avgjørelsene blir tatt av noen høyere i hierarkiet. Det tungvinte byråkratiet påvirker om hvor godt partnerskapet fungerer, utfallet på grasrota og levedyktigheten til prosjektet. NIF har vanskeligere arbeidsforhold i Malawi, enn i Zambia. I Malawi er det mangel på NGOer, det er mangel på institusjoner og en sivilsamfunnsstruktur som etter hvert finnes i Zambia. Malawi er blant annet et prioritert land i norsk utviklingspolitikk på grunn av at slike institusjoner mangler, behovet er stort, men analysene i denne studien viser at det er vanskelig for NIF. Det er tydelig at av NIFs to ulike strategier inn mot idrettsbistand i Zambia og Malawi, er det partnerskapet i Zambia som viser seg å være den beste, så langt.

Innholdsfortegnelse

1.0 NORSK IDRETTSBISTAND	6
1.1 HENSIKTEN MED PROSJEKTET	8
1.2 HOVEDPROBLEMSTILLING	9
1.2.1 FORSKNINGSSPØRSMÅL 1	9
1.2.2 FORSKNINGSSPØRSMÅL 2	10
1.2.3 FORSKNINGSSPØRSMÅL 3	10
2.0 IDRETTSBISTAND	10
2.1 BISTAND	11
2.2 IDRETTSBISTANDENS HISTORIE	11
2.3 INTERNASJONAL IDRETTSBISTAND	12
2.4 HVA ER IDRETTENS FREDSKORPS?	12
2.5 UTVIKLINGSMÅL	14
2.5.1 KJØNN	14
2.5.2 HIV/AIDS	15
2.5.3 POSITIVE YOUTH DEVELOPMENT	16
2.5.4 FUNKSJONSHEMMEDE	16
2.6 NIFs ROLLE I SDP-FELTET	17
2.6.1 NIFs HISTORIE SOM BISTANDSAKTØR	17
2.6.2 NIFs IDRETTSBISTANDSARBEID I TANZANIA PÅ 1980-TALLET	18
3.0 TEORETISK RAMMEVERK	20
3.1 PARTNERSKAP	20
3.1.2 MAKT	21
3.1.3 ULIKE TYPER MAKT	23
3.1.4 INKLUDERING	23
3.2 SPORT PLUS OG PLUS SPORT	25
3.3 ORGANISASJONSTEORI	26
3.4 ORGANISASJONSSTRUKTUR	26
3.4.1 ARBEIDSDDELING OG SPESIALISERING I PARTNERSKAPET	27
3.4.2 BESLUTNINGSPROSESSER I PARTNERSKAPET	28
3.5 RESSURSAVHENGIGHETSTEORIEN	29
3.6 INSTITUSJONELL TEORI	31
3.6.1 INSTITUSJONELLE REGLER OG NORMER	31
3.6.2 DEKOBLING	32
3.6.3 ISOMORFISME	32
4.0 METODE	33
4.1 KVALITATIV METODE	33
4.1.1 MIN BAKGRUNN	33

4.2 VITENSKAPELIG FORANKRING – KRITISK TEORI	34
4.3 UTVALG	34
4.3.1 UTFORDRINGER MED UTVALGET	35
4.4 VALG AV METODE	36
4.4.1 DYBDEINTERVJU	36
4.4.2 BRUK AV LYDOPPTAK	37
4.4.3 INTERVJUGUIDE	38
4.4.4 OPPLEVELSEN AV INTERVJUENE	39
4.4.5 TRANSKRIBERING	40
4.5 DOKUMENTANALYSE	40
4.6 ETISKE OVERVEIELSER	41
4.6.1 MELDESKJEMA OG INFORMERT SAMTYKKE	41
4.6.2 ETIKK I INTERVJUSITUASJONEN OG ANONYMITET	41
4.7 ANALYSE AV DATA/DATABEHANDLING	42
4.8 VURDERING AV KVALITET	43
<u>5.0 ANALYSE.....</u>	<u>45</u>
5.1 HVILKE KONSEKVENSER HAR MAKTFORHOLDET FOR INKLUDERING AV PARTNERORGANISASJONENE I PARTNERSKAPET?	45
5.1.1 ØKONOMISK MAKT	45
5.1.2 KULTURELL MAKT	46
5.1.3 POLITISK MAKT	48
5.1.4 RESSURSAVHENGIGHET I MAKTFORHOLDET	49
5.1.5 INKLUDERING I SØKNADEN TIL NOREC	51
5.1.6 INKLUDERING I DISKUSJONER PÅ PARTNERMØTER.....	54
5.2 HVILKE FORSKJELLER ER DET FOR NIF Å HA IDRETTSFRIVILLIGE SOM JOBBER PÅ GRASROTA I EN STATLIG STYRT ORGANISASJON VERSUS NGOER?	57
5.3 ER DET FORSKJELLER I LEVEDYKTIGHETEN TIL IDRETTENS FREDSKORPS I ZAMBIA VERSUS MALAWI?	66
5.3.1 BRUK AV IDRETTSFRIVILLIGE I ALLEREDE EKSISTERENDE PROSJEKTER.....	66
5.3.2 ANSATTE I PARTNERORGANISASJONENE.....	69
5.3.3 OPPFØLGING AV DE IDRETTSFRIVILLIGE.....	72
5.3.4 PARTNERORGANISASJONENES SAMARBEID MED LOKALE SKOLER.....	75
<u>6.0 AVSLUTTENDE DISKUSJON OG KONKLUSJON</u>	<u>79</u>
6.1 AVSLUTTENDE KONKLUSJON	83
6.2 STUDIENS SVAKHETER OG FORSLAG TIL VIDERE FORSKNING	83
<u>7.0 LITTERATURLISTE</u>	<u>85</u>
<u>8.0 VEDLEGG</u>	<u>93</u>
8.1 GODKJENNING FRA NSD	93
8.2 INFORMASJONSSKRIV TIL INFORMANTER/SAMTYKKESKJEMA.....	96
8.3 INTERVJUGUIDE – NIF	99
8.4 INTERVJUGUIDE – PARTNERORGANISASJONER	101
8.5 INTERVJUGUIDE – TIDLIGERE IDRETTSFRIVILLIGE	103

Forord

Forordene skrives da det er 22 timer og 14 minutter igjen til masteroppgaven skal leveres. Klokken er 00.45 og jeg er endelig ferdig med lange dager og noen søvnløse netter. Det har vært interessant å studert temaet *idrettsbistand* og innser kanskje først nå at året mitt som idrettsfrivillig i Malawi var en god opplevelse.

Arbeidet med masteroppgaven har først og fremst vært en berg-og-dalbane. Det har vært krevende og utfordrende. Det har vært oppturer og nedturer, tror den største oppturen er i skrivende stund. Frustrasjon og mangel på ork har tidvis preget prosessen. Et noe spesielt år, midt i en pandemi har ført til mangel på sosialt liv og fryktelig ensformige dager. Som et sosialt dyr har nok denne frustrasjon bygget seg opp og ført til en større frustrasjon for denne oppgaven.

Da har det vært godt å jobbe i Ullern IF. Der har jeg brukt etter noens meninger, alt for mye tid, fra morgen til kveld. Ikke bare har det gitt meg mulighet til å sosialiseres med andre, men også et kontor der jeg kan lese og skrive i fred (noen ganger).

Mye takk til hovedveileder Åse Strandbu og bi-veileder Ørnulf Seippel. De har vært veileder, rådgivere og fått meg til å tenke på måter jeg ikke har tenkt på tidligere. Det har vært interessant å være flue på veggen når dere er uenige!

Takk til Pappa som har lest korrektur på oppgaven og stilt med middag og fotball på TV-en dager jeg har vært lei. Til slutt, takk til samboeren som har holdt ut med personen som har lest og skrevet på nattestid, og vært på Ullern fra morgen til kveld.

Norges Idrettshøgskole, 2021

Brian Hansen

1.0 Norsk idrettsbistand

Tema for masteroppgaven er idrettsbistand fra Norge gjennom Idrettens fredskorps. Idrettens fredskorps er et prosjekt i regi av Norges idrettsforbund (NIF). NIF sender norske idrettsfrivillige for å arbeide på grasrota i Zambia og Malawi. Begrepet 'sport for Development and Peace' (SDP) brukes ofte for idrettsbistand. SDP er et relativt nytt fenomen, i dag har mange idrettsorganisasjoner engasjert seg i sørlige Afrika. Det norske engasjementet kommer fra 1982 med prosjektet *Sport for All* i Tanzania (Hasselgård & Straume, 2011, s. 374), der fokuset var utdanning av unge innen idretten, som trenere/ledere, eller helseeffektene av idrett (Millington & Kidd, 2019, s. 18).

Målet for idrettsbistand er blant annet at partnerskapet blant aktørene skal bidra til et levedyktig, eller bærekraftig prosjekt. Levedyktighet og bærekraftighet brukes som synonymer i denne studien. Levedyktighet blir definert som om aktivitetene i Idrettens fredskorps er bærekraftig etter at NIF trekker seg ut av partnerskapet. En vanlig utfordring innen idrettsbistand er muligheten mottakerne har til å overta aktivitetene etter donor trekker seg ut av partnerskapet (Hobart, 1993, s. 5). NIFs idrettsbistandsarbeid på 1980-tallet i Tanzania og i Zimbabwe på 1990-tallet har vært tema for to doktorgradsprosjekter (Straume, 2013) (Hasselgård, 2015). Da NIF trakk seg ut av Tanzania viste det seg at idrettsbistanden ikke var bærekraftig. En av grunnene er at partnerorganisasjonen ikke ble inkludert i prosjektet på en god nok måte. Involveringen i Zimbabwe er også kritisert for å ikke å ta hensyn til behovene i Zimbabwe, men å være mer styrt av et ønske om å innføre norske verdier (Straume, 2013, s. 4).

I dag jobber NIF med partnerorganisasjoner i Zambia og Malawi. Denne oppgaven vil sette lys på partnerskapet NIF har med partnerorganisasjonene i Zambia og Malawi og om prosjektet *Idrettens fredskorps* er levedyktig. For å gjøre dette blir begreper og teorier fra SDP-feltet og organisasjonsteori anvendt. Er idrettsbistanden i dag mer bærekraftig enn den på 1980-tallet? Det interessante er hvordan partnerskapet fungerer i 2021 med tanke på utfordringene som var i Tanzania og Zimbabwe. NIF har brukt ulike strategier i Zambia og Malawi. I Zambia samarbeider de med Non-governmental organizations (NGO). I Malawi samarbeider de med det Malawiske idrettsforbundet (siden 2017), Malawi National Council of Sports (MNCS), en statlig styrt organisasjon.

NGOer ble utover 1980-tallet vanlige aktører å bruke i idrettsbistand og er de nye flaggskipene i bistandsarbeid. NGOer regnes ofte som bedre partnerorganisasjoner da vestlige donorer slipper å forholde seg til fastgrodde afrikanske statlige byråkratier og en tanke er at pengene forvaltes bedre og tryggere så lenge man holder seg unna myndigheten i mottakerlandet (Larsen, 2007, s. 31). Korrupsjon er et problem i Malawi. I 2013, sparket daværende president Joyce Banda regjeringen på grunn av korrupsjon. 10.oktober samme år valgte utenriksdepartementet (UD) å stoppe alle utbetalinger til Malawi (Aftenposten, 2013). Bistandsaktuelt skrev en artikkel i 2018 med overskriften *Malawis president i ny korrupsjonsskandale* om presidenten Peter Mutharika (Mweninguwe, 2018). I 2019 kom det frem at 1,2 millioner kroner som gikk til en ikke navngitt organisasjon i Malawi, via atlas-alliansen og Norges Handikapforbund gikk rett i lommen på toppledelsen (Saue, 2020).

Hvorfor velger da NIF å samarbeide med MNCS? MNCS er en statlig styrt organisasjon og ligger under idrettsdepartementet i Malawi. Etter det som tilsynelatende har fungert bra med NGOer i Zambia, velges en strategi i Malawi som innen bistandsarbeid var populært på 1970-tallet. Zambia regnes ofte som det ideelle landet å drive utviklingsarbeid. I Zambia er det etablert en NGO-kultur, NGOene vokste og står sterke den dag i dag (Banda & Chipande, 2019, s. 518). På grunn av de to ulike strategiene NIF har valgt i sin idrettsbistand vil denne oppgaven undersøke forskjeller i partnerskapet med MNCS og NGOene.

Partnerskap er et begrep som innen SDP-sektoren blir brukt istedenfor forholdet mellom donor og mottaker (Straume, 2015, s. 125), da man ønsker å løfte mottakerne som involverte partnere i prosjekter. Partnerskap kan analyseres med begrepene makt og inkludering, som igjen kan ha betydning for levedyktigheten til prosjektet. Hvordan er maktforholdet mellom idrettsorganisasjonene i Idrettens fredskorps? Zambia og Malawi ligger på henholdsvis 146.- og 174. plass på HDI-indeksen, mot Norges førsteplass (Human Development Reports, 2020). Den økonomiske makten ligger mest sannsynlig på Ullevål. Hva betyr dette for partnerorganisasjonenes rolle i Idrettens fredskorps? Blir de nikkedukker i partnerskapet eller har de noen trumfkort på hånden som kan styrke deres posisjon i partnerskapet? Kan også partnerorganisasjonene bestemme hvordan idrettsbistanden skal praktiseres?

Partnerorganisasjonene har et trumfkort, som også er et premiss i NIFs egen policy.

NIF skal ikke etablere nye organisasjoner som kan konkurrere mot de allerede etablerte organisasjonene. NIF er avhengig av partnerorganisasjonene, de samhandler i et gjensidig avhengighetsforhold.

Datamaterialet i oppgaven er intervjuer om erfaringer fra NIF, partnerorganisasjoner i Zambia, tidligere idrettsfrivillige som har arbeidet i de representerte partnerorganisasjonene, teamleader i Malawi og nettsidene til aktørene i Idrettens fredskorps. Det er unge nordmenn, mellom 20 og 30 år som utfører idrettsbistanden på grasrota i Zambia og Malawi. De er ansiktet til norsk idrettsbistand, de er på grasrota og jobber med barn og unge. Intervjuer med tidligere idrettsfrivillige kan gi innsikt i det som skjer på grasrota. Hva oppnår NIF med å ha idrettsfrivillige i en statlig styrt organisasjon versus NGOer? NGOer er på jakt for å hele tiden være interessant for donorer. De har ikke et sikkerhetsnett, som sannsynligvis MNCS har.

Det viktigste i bistandsarbeid er at arbeidet som gjøres er bærekraftig. Det er uten å overdrive, noen kroner som brukes på Idrettens fredskorps. For å sikre et levedyktig prosjekt bør partnerorganisasjonene være tilfredse i partnerskapet og oppleve at dette fører til utvikling.

1.1 Hensikten med prosjektet

For det første skal jeg undersøke maktforholdet mellom partnerorganisasjonene i Idrettens fredskorps. Fører maktforholdet til at partnerorganisasjonene ikke blir inkludert i beslutningsprosesser? Ønsker partnerorganisasjonene å inkluderes i beslutningsprosesser, eller er de fornøyde med å gjøre som donoren sier? Hensikten med å studere maktforholdet i partnerskapet er å finne ut hvordan NIF lar partnerorganisasjonene delta i beslutningsprosesser i prosjektet. Mangel på inkludering av partnerorganisasjonene var en utfordring i NIFs bistandsarbeid på 1980-tallet.

For det andre vil jeg i denne oppgaven trekke inn de tidligere norske idrettsfrivilliges erfaringer med partnerskapet. Hensikten med bruk av idrettsfrivillige er å finne ut hva som faktisk skjer på grasrota i Zambia og Malawi. Er de norske idrettsfrivillige på en kulturutveksling? Eller driver de med idrettsutvikling? Partnerorganisasjonene kan gi et inntrykk i hvordan de jobber og hva de jobber med. Med å inkludere idrettsfrivillige i studien er ønsket effekt av å få et bilde på hva de faktisk jobber med. Hvilken rolle har de idrettsfrivillige? Dette vil også kunne svare på forskjeller i partnerskapet mellom NIF og partnerorganisasjonene i Zambia og Malawi. Idrettsfrivillige betegnes ofte som avgjørende

ressurser for organisasjoner i utviklingsland som arbeider med SDP-prosjekter (Luijk, Forde & Yoon, 2019, s. 290).

For det tredje skal jeg undersøke Idrettens fredskorps levedyktighet. Er det forskjeller i bærekraftigheten i partnerskapet i Malawi og Zambia? Et moment oppgaven vil trekke inn er om kompetansen og kunnskapen til den idrettsfrivillige blir igjen i partnerorganisasjonen etter hjemreise til Norge. Dette handler om partnerorganisasjonens viktigste arbeidsoppgave med de idrettsfrivillige, oppfølging. Har partnerorganisasjonene noen som er til stede sammen med den idrettsfrivillige på grasrota? Eller er de idrettsfrivillige i Zambia og Malawi alene?

Studien vil belyse forskjeller for NIFs partnerskap med NGOer versus en statlig styrt organisasjon. I tillegg vil forskjeller i arbeidshverdagen til de idrettsfrivillige og levedyktigheten til Idrettens fredskorps bli diskutert. Dette blir sett fra de ulike aktørenes vinkler i form av NIF, partnerorganisasjonene og tidligere idrettsfrivillige. Idrett er en menneskerettighet og det er mange barn og unge i Zambia og Malawi som aldri vil få muligheten til å drive med idrett, behovet er stort (Donnelly, 2019, s. 144). Idrett kan brukes som er verktøy for å fremme utviklingspolitiske mål (Hums, Wolff & Morris, 2012, s. 245).

1.2 Hovedproblemstilling

Hovedproblemstillingen i oppgaven er;

Hvordan fungerer partnerskapet i Idrettens fredskorps mellom NIF og partnerorganisasjonene i Zambia og Malawi, og hvilke forskjeller er det mellom de to partnerskapene?

Dette undersøker jeg gjennom tre forskningsspørsmål.

1.2.1 Forskningsspørsmål 1

Hvilke konsekvenser har maktforholdet for inkludering av partnerorganisasjonene i partnerskapet?

I bistandsarbeid oppstår det et maktforhold mellom donor og mottaker. Makten er gjerne skjevt fordelt og kommer oftest donoren til gode. Donoren setter betingelser for bistanden og

setter dermed også bestemmelser for mottakerens handlingsrom. Dette kan føre til at bistanden ikke blir gjort på mottakerens premisser. Under dette forskningsspørsmålet skal jeg redegjøre for maktforholdet i partnerskapet mellom organisasjonene som deltar i Idrettens fredskorps og hvordan partnerorganisasjonene inkluderes i beslutningsprosesser.

1.2.2 Forskningsspørsmål 2

Hvilke forskjeller er det for NIF å ha idrettsfrivillige som jobber på grasrota i en statlig styrt organisasjon versus NGOer?

Dette forskningsspørsmålet setter lys på arbeidshverdagen til norske idrettsfrivillige som jobber på grasrota i Zambia og Malawi. Deres erfaringer fra grasrota i Zambia og Malawi sier noe om hvordan idrettsbistanden blir praktisert. De vil gi innblikk i hva som faktisk oppnås med å ha idrettsfrivillige i henholdsvis MNCS i Malawi, og NGOene i Zambia.

1.2.3 Forskningsspørsmål 3

Er det forskjeller i levedyktigheten til Idrettens fredskorps i Zambia og Malawi?

For et prosjekts bærekraft er det flere faktorer som kan spille inn, blant annet maktforhold og inkludering. NIF ønsker at de idrettsfrivillige skal jobbe i allerede eksisterende prosjekter. Det er grunn til å anta at dette fører til bærekraftighet da partnerorganisasjonene får ekstra arbeidskraft til å jobbe med sine egne prosjekter. Pågår aktiviteten når de idrettsfrivillige reiser tilbake til Norge, eller mister partnerorganisasjonen mye aktivitet uten de idrettsfrivillige? Dette kan være et målepunkt på hvor levedyktig prosjektet er hvis NIF trekker seg ut. Partnerorganisasjonenes oppfølging av de idrettsfrivillige blir også diskutert i dette forskningsspørsmålet.

2.0 Idrettsbistand

I dette kapittelet beskriver jeg bistand som begrep og hvordan det har utviklet seg til å omfatte mer enn bare økonomiske overføringer fra stat til stat. Begrepet blir videre avgrenset til idrettsbistand. Der går oppgaven inn i idrettsbistandens historie og internasjonal idrettsbistand. Videre kommer en kartlegging av typiske utviklingsmål som er viktige innenfor idrettsbistand, og som noen av partnerorganisasjonene til NIF i dag arbeider med for

å oppnå. Avslutningsvis gjennomgår jeg tidligere forskning om hvordan NIF var som bistandsaktør i Tanzania og Zimbabwe på 1980- og 1990-tallet.

2.1 Bistand

For mange vil begrepet assosieres med å hjelpe utviklingsland økonomisk, i bistandens tidlige opprinnelse bestod det først og fremst av økonomiske overføringer. Fra ensidig vekt på økonomi har bistanden endret sin tankegang med økt fokus på sosial utvikling (Hasselgård & Straume, 2011, s. 371). Bistanden kan utføres på flere måter. Endringen har ført til økt sentrering på flere områder, blant annet idretten. Bistand er blitt et bredere begrep og omfatter blant annet utdanning, likestilling, helse, demokrati og styresett.

2.2 Idrettsbistandens historie

Idrettsbistand er et relativt nytt felt, med en økende nasjonal og internasjonal interesse for idrett som bistand i nyere tid (Read & Bingham, 2009). Dienes (2012, s. 50) påpeker at SDP-feltet ikke er ferdig utviklet. Hasselgård og Straume (2011, s. 371) forklarer det økende engasjementet på feltet med flere faktorer. Det har blant annet vært en endring i idrettspolitikken, men først og fremst kommer det økende engasjementet som et resultat av endringer i bistandstenkingen, fra økonomisk til sosial utvikling. SDP blir beskrevet som en ny sosial bevegelse som har dukket opp som en strategi for å realisere brede utviklingsmål de siste tre tiårene (Millington & Kidd, 2019, s. 13). I den tidlige SDP-fasen var fokuset eliteidretten, dersom man ga bistand til toppidrettsutøvere i utviklingslandene ville det etter hvert komme det landet til gode. Bistanden på denne tiden bestod av stipendprogrammer, trener- og utøverutveksling, samt bistand til bygging av idrettsanlegg (Houlihan, 1994).

Mot begynnelsen av 1970-tallet ble praksisen endret i tråd med at idrettens praksis ble endret. Tankegangen endret seg til fokus på breddeidretten og idrett for alle, som i mange år har stått høyest hos NIF. Idretten fikk på 1960- og 1970-tallet større oppmerksomhet internasjonalt. UNESCO og Europarådet slo fast at idrett er en menneskerett. Dette må sees i sammenheng med endringen av forståelsen rundt idrettsbistanden på dette tidspunktet (Coalter, 2010). FN erklærte 2005 som 'the international year of sport and international development' (Kleiner, 2012, s. 36). Dette økte oppmerksomheten rundt idrett og bistand betraktelig. Kidd (2008) fremhever at den økende internasjonale oppmerksomheten rundt utviklingsprosjekter med bruk av idrett som virkemiddel var den viktigste hendelsen som førte til en

idrettsbistandsbevegelse. Høyprofilerte personligheter som Nelson Mandela og Kofi Annan har anerkjent sammenhengen mellom idrett og utvikling. De mener idrett kan forbedre individer, grupper og samfunn ved å takle utfordringer som for eksempel sykdom og fattigdom (Levermore & Beacom, 2009, s. 2). Interessen for SDP har de siste ti årene økt betraktelig både nasjonalt og internasjonalt (Suzuki, 2019, s. 70).

2.3 Internasjonal idrettsbistand

Det finnes i dag organisasjoner som kun jobber med SDP, som for eksempel *Olympic Aid*, hvor Johan Olav Koss var en viktig bidragsyter. Organisasjonen hjelper vanskeligstilte barn i konfliktområder eller flyktningleirer for å arbeide mot visjonen 'Create a healthier and safer world through the power of sport and play' (Right to play, 2018). Ved hjelp fra NGOer, som for eksempel *redd barna* og *røde kors*, ble programmet *Right to Play* skapt. De ønsker å bruke idretten for å utdanne og styrke barn og unge til å overvinne effektene av fattigdom, konflikter og sykdommer i vanskeligstilte samfunn (Millington & Kidd, 2019, s. 14). UNICEF, som ikke er en idrettsorganisasjon har også sett verdien med å bruke idrett i sine prosjekter. Det disse prosjektene har til felles er at de ønsker å skape et miljø for barn hvor de kan utvikle seg innenfor trygge rammer (Hasselgård & Straume, 2011, s. 373).

FIFA, Nike og British Airways er aktører som har engasjert seg i SDP (Hasselgård & Straume, 2011, s. 373). Levermore og Beacom (2009) mener dette gir selskaper og organisasjoner et positivt omdømme, de når en stor del av verdens befolkning og vil derfor frembringe positiv oppmerksomhet eller omdømme til selskapet eller organisasjonen, samtidig som det setter idrettsbistanden på kartet. Dette viser hvordan idrettsbistanden har gått fra å være en beskjeden del av idrettsverden til å være noe større som aktører fra ulike felt ønsker å benytte seg av og promotere.

2.4 Hva er Idrettens fredskorps?

Idrettens fredskorps er et prosjekt som drives av NIF i Zambia og Malawi. I Zambia er partnerorganisasjonene NGOene Sport in Action (SIA), Response Network (RN), NOWSPAR og Edusport, i Malawi er MNCS samarbeidspartner. MNCS har vært i partnerskap med NIF siden 2017, mens partnerskapet i Zambia har vært langvarig. For denne oppgaven inkluderes NIF, SIA, RN, MNCS og tidligere idrettsfrivillige.

RN startet sin virksomhet i 2005, med støtte fra norsk kirkehjelp. De hjelper samfunn i rurale områder, selvhjelp er deres visjon. De har i dag 13 ulike ‘village-programs’ som tar for seg ulike temaer, blant annet barn med nedsatt funksjonsevne, HIV/AIDS, kosthold og idrett. Opprinnelig var ikke RN en idrettsorganisasjon, men startet sitt idrettsengasjement på grunn av samarbeidet med NIF. SIA er en idrettsorganisasjon som erkjenner at idrett, lek og fysisk aktivitet har en spesiell tiltrekningskraft for unge mennesker. Idretten gir mulighet til å oppleve trivsel, glede med jevnaldrende og fysiske utfordringer. Organiserte idrettstilbud tiltrekker seg barn og unge på en måte som ingen andre kommunikasjonsmidler kan. Dette ønsker de å dra nytte, derfor bruker de idretten som et verktøy for å komme i kontakt med barn og andre sårbare grupper. Barna lærer om HIV/AIDS, seksuell trakassering, menneskerettigheter og fysisk vold gjennom idretten (SIA, 2021d). MNCS ble etablert i 1974. Det er en statlig styrt organisasjon under idrettsdepartementet i Malawi, det er den største forskjellen mellom MNCS og NIF. På nettsiden til MNCS står det at formålet til MNCS er å fremme idrett i Malawi. De er ifølge seg selv profesjonelle, effektive og er en katalysator innenfor idrettsutvikling, med suksess for å tilby progressive og kvalitetstjenester innenfor idrett (MNCS, 2021a).

Både SIA og RN har godt etablerte peer-leaders systemer. En peer-leader er en lokal idrettsfrivillig som jobber i organisasjonen. En peer-leader er en rollemodell for barn og andre på samme alder som ønsker å lede aktiviteter med barn og unge. Peer-leadere er en av de mest brukte strategiene for kunnskapsdeling om HIV/AIDS. Noen mener at det er peer-leaderne som drar mest nytte av bistandsprosjekter. De får et ansvar, føler seg viktig og gjør nytte av seg i form av positive bidrag for organisasjonen, samt barn og unge (Coalter, 2013, s. 112).

NIF sender søknad årlig til Norad og Norec for finansiell støtte. Idrettens fredskorps er et utvekslingsprosjekt og er finansiert gjennom Norec. Norec ønsker å oppnå de overordnede målene i norsk utviklingspolitikk. Gjensidig utveksling er Norecs virkemiddel. Norec ønsker internasjonale partnerskap og har et ønske om å bruke utveksling til å lære av hverandre og utvikle seg (Norec, 2021b). Norec er under det norske utenriksdepartementet, og er med på å gjennomføre 2030-agendaen (Norec, 2021a). 2030-agendaen er bærekraftsmål som danner plattformen for bistandspolitikken (Regjeringen, 2021a). Noen av bærekraftsmålene er blant annet ‘mindre ulikhet’ og ‘god helse’ (Regjeringen, 2021b). Norad er NIFs største donor når det gjelder bistandsprosjekter. Norads hovedoppgave er å sette penger i arbeid for å oppnå resultater i utviklingsland og skaffe partnerne sine i sørlige Afrika flere partnere (Norad,

2021c). Noard er ikke primært opptatt av idrett, men hva idretten kan føre til. Norads strategi handler også om 2030-agendaen, den er rammen for Norads arbeid (Norad, 2021a). NIF har både utvekslingsprosjekter finansiert gjennom Norec og bistandsprosjekter gjennom Norad.

NGOene i Zambia får både Norad- og Norec-midler, MNCS får kun Norec-midler. Norad mente MNCS ikke var en sterk nok partner. Dette kombinert med kutt i støtten førte til at Norad ikke syntes det var forsvarlig å utvide prosjektet til å gjelde Malawi også. På den andre siden er Malawi et prioritert i land i norsk utviklingsarbeid.

2.5 Utviklingsmål

De fleste SDP-prosjekter søker etter å utvikle fordeler for barn, unge, kvinner og vanskeligstilte grupper i utviklingsland. Dette kan gå ut på å styrke rettigheter for kvinner, kunnskapsoverføring om sykdommer og utdanning. SDP-sektoren viser til at *idrett* kan inkludere viktige og politiske utviklingsmål (Giulianotti, 2019, s. 25). Levermore og Beacom (2009, s. 22) har delt SDP-sektoren inn i ulike områder. Områdene er utdanning, barn, funksjonshemmede, helse, kjønn, økonomi, child protection og safeguarding. I realiteten retter de ulike organisasjonene som opererer i SDP-feltet ofte oppmerksomheten sin på mer enn én av fokusområdene (Straume, 2019, s. 47). I en studie hvor 50 organisasjoner i SDP-feltet ble studert, fant de at alle 50 fokuserte på minst to områder (Massao & Straume, 2012). Flere prosjekter fra 2004 til 2009 klarte å levere gode resultater i forhold til en rekke utviklingsmål, blant annet SIA i Zambia (Levermore, 2009, s. 48).

Idrett kan være en viktig pådriver for bærekraftige utviklingsmål (Millington, 2019, s. 61). I september 2015 kom FN med det de kalte '2030 – Agenda for bærekraftig utvikling'. Sentralt for denne agendaen er sytten bærekraftige utviklingsmål. 2030 agendaen anerkjenner at idretten kan være en viktig pådriver for bærekraftig utvikling. Dette representerer første gang idrett bevisst ble brukt til overordnede globale utviklingsmål med en politisk agenda (Dudfield, 2019, s. 118). Dudfield (2019, s. 120) argumenterer for at idrettsbistandsprosjekter ofte ikke bare er idrett for mottakerne, men et prosjekt som kan bidra til at hjemlandet når utviklingspolitiske mål som er langt større og viktigere enn idretten.

2.5.1 Kjønn

Med støtte fra det internasjonale samfunnet, nasjonale myndigheter, og politiske uttalelser

hevder også idretten selv at den kan ha et potensial til å endre og adressere fenomener som kvinners rettigheter (Petry & Kroner, 2019, s. 256). Idretten kan være en viktig bidragsyter til å forbedre kvinners status og selvstendighet (Meier, 2005, s. 8). Saavedra (2005) påpeker utfordringen med å eliminere dypt forankrede hegemoniske kjønnsrelasjoner gjennom idretten. Meier (2005, s. 8) bekrefter at kvinner er underrepresentert i alle nivåer av idrett i store deler av verden. Studier fra sørlige Afrika viser at hovedbarrierene kvinner møter er økonomi, mangel på fritid (kultur), begrenset tilgang på tilbud og idrettsmiljø (Petry & Kroner, 2019, s. 258). Deltakelse i idrett kan gi kvinner en 'safe space' uten vold (Jeanes & Magee, 2014). Det er også historier om hvordan kvinner blir utsatt for vold og overgrep i idretten (Solstad, 2019).

Lik tilgang til utdanning er den viktigste forutsetningen for å redusere kjønnsrelaterte ulikheter og endre kjønnsnormen (Gilbert & Bennett, 2012, s. 9). RN i Zambia har et prosjekt som kalles *the reading girls*. Per nå (1.april 2021) hjelper de cirka 600 foreldreløse (Response Network, 2021a). Andre viktige startpunkt er lik tilgang på muligheter og respekt ved deltakelse i samfunnet, som for eksempel idretten. SIA bruker idrett som et virkemiddel for å fremme kjønnslikestilling. Beutler (2008) argumenterer for at sosiale settinger kan bli endret når kvinner beviser deres sportslige evner og kan dermed stille spørsmål om det tradisjonelle kan endres. Saadevra (2009, s. 145) legger til at deltakelse fra kvinner og jenter i idretten kan lede til en omformingsprosess som kan fri unge jenter og kvinner fra tradisjonelle verdier, og endre normaliteten. En studie fra India viser til at kvinner i India forbedret statusen og respekten i familien sin og i de lokale samfunnet de tilhørte ved deltakelse i idrett (Kay, 2009). Den store utfordringen med kjønnsbalansen er at menn trenger å gi fra seg deler av sin overlegenhet til fordel for kvinnene (Petry & Kroner, 2019, s. 261).

2.5.2 HIV/AIDS

SDP har blitt brukt som verktøy til å adressere og redusere sykdommer som for eksempel HIV/AIDS (Jeanes, Spaaij, Magee & Kay, 2019, s. 154). HIV/AIDS er en av de mest seriøse globale helseproblemer i vår tid. Det er estimert at 78 millioner mennesker er smittet av viruset. I Afrika var det i 2017 registret at minst 25 millioner mennesker lever med viruset (Beeley, Sanders & Barkley, 2019, s. 319). Forskning støtter om ideene om at fysisk aktivitet påvirker fysisk og psykisk helse for normale populasjoner positivt (Mwaanga, 2010, s. 65). Den sterke koblingen mellom fysisk aktivitet og ikke-overførbare sykdommer som for eksempel kreft, diabetes og hjertesykdommer, presenterer idrett som en levedyktig strategi

(Zukas, Njelesani & Darnell, 2007). En studie på en gruppe mennesker som allerede hadde fått viruset viste at fysisk aktivitet minst tre ganger i uken førte til langsommere progresjon av AIDS (Mustafa, Sy, Macera, Thompson, Jackson, Selassie & Dean, 1999, s. 128). RN går inn for å vise hvordan man kan støtte de som er blitt smittet og hvordan ta best mulig vare på seg selv (Response Network, 2021b). SIA har et eget prosjekt, som går på å redusere antall nye positive HIV infeksjoner med fokus på de som allerede har fått diagnosen, og jenter i barne- og tenårene (Sport in Action, 2021b).

2.5.3 Positive youth development

PYD er en tilnærming til barn og unges utvikling og en praksis for å forbedre styrker og utvikle potensial (Nicholas, Holt, Deal, Pankow, Pynn, Jørgensen, 2019, s. 341). God praksis i idrett gjenspeiler og innebærer barns rett til å leke trygt og brukes som et redskap for å fremme en bredere og bedre beskyttelse av barn (Twyford, 2014, s. 30). Prosjekter og programmer som er utviklet for å fremme PYD kan inkludere blant annet tilbud og muligheter til å bruke life skills både som deltakere og ledere i lokale aktiviteter, samt bærekraftige og positive relasjoner mellom unge og voksne (Nicholas, Et al, 2019, s. 341). SIA bruker life skills i sin ukentlige praksis sammen med barn og unge (Sport in Action, 2021c). PYD handler om forutsetninger for å gi individer muligheten og kunnskap til å kunne leve et friskt, tilfredsstillende og produktivt liv som ung, og senere som voksen. Det betyr å legge til rette for optimal utvikling hvor målet er at alle skal tilegne seg kunnskap og dermed muligheten til å et friskt liv, utdanning og delta i samfunnet. (Nicholas, Et al, 2019, s. 342).

2.5.4 Funksjonshemmede

WHO estimerer at det lever rundt 650 millioner mennesker i verden med en form for funksjonshemming. 80% av disse lever i det globale sør, hvor mange sliter med å overleve (Beacom, 2009, s. 101). Menneskerettigheter tilsier inkludering av funksjonshemmede. Funksjonshemmede sliter ofte med inkludering i samfunnet i utviklingsland. Personer med nedsatt funksjonsevne er en utsatt og svak gruppe i mange utviklingsland (Howe, 2019, s. 278). Uansett hvilken funksjonsnedsettelse et menneske er utsatt for, har mennesker de samme menneskerettighetene (Farkas, Karr, Wolff & Lachowska, 2012, s. 256). RN og SIA jobber med barn med funksjonsnedsettelse. Barn som blir født med funksjonsnedsettelse i Afrika kan leve et liv innelåst fra alle andre. Det hviler en skam over dette. SIA jobber med å komme i kontakt med skoler og foreldre for å gi barna en mulighet på lik linje med andre

barn. De bruker idretten for inkludering av funksjonshemmede, skape et trygt miljø og oppfordrer til samhandling med andre (Sport in Action, 2021b) (Response Network, 2021c).

2.6 NIFs rolle i SDP-feltet

Det er spesielt to interessante doktorgradsavhandlinger gjort på NIFs idrettsbistand. Anders Hasselgård skrev *Norwegian sport for development and peace: donor discourse and local practice* i 2015, mens Solveig Straume skrev *'Sport for all' in new settings: A study of the Norwegian Confederation of Sports' Sport for All project in Tanzania in the 1980s and Zimbabwe in the 1990s* i 2013. Hasselgård og Straume studerte hvordan prosjektet 'Sport for All' i Tanzania og Zimbabwe gikk for seg på 1980- og 1990-tallet.

2.6.1 NIFs historie som bistandsaktør

Da den kalde krigen var slutt kom det ett nytt utenrikspolitisk mål i Norge: Norge som humanitær stormakt (Hasselgård & Straume, 2011, s. 376). For å nå dette målet ble frivillige organisasjoner ofte brukt. Staten prøvde å synkronisere sine og de frivillige organisasjonenes interesser og mål. Dette kalles den norske modellen (Lie, 2006). I 1983 startet NIF sitt engasjement med idrettsbistand. Det første prosjektet var *Sport for All* i Tanzania. NIF ønsket å vektlegge breddeidretten og svake grupper i mottakerlandene og passet derfor inn i den norske bistandsstrategien (Hasselgård & Straume, 2011, s. 375). Prosjektet i Tanzania hadde som mål å nå ut til sårbare grupper, spesielt rettet mot kvinner, barn og funksjonshemmede, samtidig som det skulle komme alle i samfunnet til gode. Det var spesielt fire strategier NIF hadde, skoletilbud, utdanning av idrettslærere og trenere, organisering av idrettsaktiviteter og donere utstyr importert fra Norge (Hasselgård & Straume, 2011, s. 375).

Det er flere grunner til at NIF engasjerte seg i idrettsbistand. Idrettsledere hadde troen på at Norge var suverene i idretten sammenlignet med utviklingslandene, til tross for at Norge på den tiden verken hadde resultater eller organisasjoner innen SDP-feltet å vise til. Videre argumenterte NIF for at arbeid med idrettsbistand vil komme idretten i Norge til gode av det positive omdømme det medbrakte (Bangstad, 1981). Et annet argument var at NIF ønsket å bidra til sosial utvikling og samfunnsbygging med et helseperspektiv. Dette punktet gjenspeilte det norske samfunnet generelt hvor idretten i flere år var brukt som en motor for folkehelsen og innlemmet i offentlige velferdstilbud (Hasselgård & Straume, 2011, s. 375).

Sport for All prosjektet fortsatte fra 1990, men denne gang i Zambia og noen år senere til Zimbabwe. På dette tidspunktet ble norsk bistandsarbeid mer koordinert med den generelle utenrikspolitikken. Prosjektet nådde stor interesse og oppmerksomhet, NIF kunne bli en særdeles viktig bidragsyter på idrettsområdet i sørlige Afrika, hvor interessen og behovet er stort, ettersom idrettstradisjonen står høyt hos folket (Samuelsen & Wigum, 1988). De nasjonale myndighetene i Zambia og Zimbabwe ble introdusert for prosjektet og var deltakere i utviklingen av det. Videre startet NIF et samarbeid med organisasjonen SCORE i Sør-Afrika. Samarbeidet betydde at NIF engasjerte norske ungdommer som idrettsfrivillige. De idrettsfrivillige arbeidet med kroppsøving og idrettsaktiviteter i lokalsamfunn i sørlige Afrika.

2.6.2 NIFs idrettsbistandsarbeid i Tanzania på 1980-tallet

Endringen i bistandstenkningen førte også til en økning blant donorer som benyttet seg av private organisasjoner. Dette kan gi fordeler i form av muligheten til å unndra seg mottakerlandets politiske regime, samtidig opprettholde kontroll over prosjektet og mindre korrupsjon. Det er vanlig at forholdet mellom donor og mottaker blir forklart som at den sterke donor har en makt over den svake mottaker (Straume & Johnsen, 2012, s. 97). Straume og Johnsen (2012, s. 98) skriver at makt i et bistandsforhold er effektivt, en av grunnene til dette er at mottakeren har begrenset autonomi i maktforholdet. Autonomi handler om frihet til å ta egne valg og bestemme over seg selv. Maktforholdet som eksisterer, kan skape mangel på autonomi.

Det er viktig å innse at maktforholdet eksisterer, desto viktigere er det å beskrive og definere rollene av makt i forholdet. I forbindelse med *Sport for All* prosjektet i Tanzania ble det ikke spurt om de trengte bistand, men det ble tatt for gitt at det var noe som manglet. De tomme hullene kunne norsk idrett bidra med å fylle. Prosjektet ble satt i gang og et nytt system skulle etableres i Tanzania, dette var designet fra den norske modellen (Straume & Johnsen, 2012, s. 102). NIF bestemte praktiseringen av idrettsbistanden og mente at Tanzaniansk idrett trenger hjelp og den norske modellen er veien å gå.

Hovedfokuset i den norske modellen er 'idrett for alle'. Dette var også hovedkriteriet for støtte fra NORAD. Da NIF henvendte seg til Tanzanian National Sports Council (TNSC) med ideen om idrettsbistand, ble det gjort klart at bistanden måtte komme bredden til gode. Dette viser hvordan det allerede fra begynnelsen av ble lagt frem vilkår som den tanzanianske siden måtte overholde. Idrett for alle fungerte bra i Norge og ideen om at det ville passe inn i

Tanzania ble tatt for gitt. TNCS hadde ikke mulighet til å prioritere annerledes når forslagene til prosjektet ble lagt frem (Straume & Johnsen, 2012, s. 103). Dette viser hvordan prosjektet ble drevet av donoren, kombinert med mangel på inkludering av mottakeren. Det er problematisk å ikke inkludere mottakeren når målet for prosjektet blant annet var at bistanden skulle gjennomføres på mottakerens vilkår (Straume & Johnsen, 2012, s. 95).

Et eksempel hvor NIF ga Tanzania mer autonomi var punktet 'import av utstyr'. På grunn av økonomikrisen i landet var det ikke lov å sende utstyr fra Norge. Forslaget som kom fra den Tanzanianske siden var å se på muligheten til å produsere utstyret i Tanzania fra eget stoff og lær (Straume & Johnsen, 2012, s. 104). En representant fra Norad i Dar Es Salaam frarådet dette på grunn av usikkerheten i økonomien i landet, prosjektet ble derfor ikke gjennomført. Eksempelet viser hvordan NIF prøvde å møte forespørselen om utstyr fra mottakeren og viser hvordan forholdet mellom mottaker og donor ikke var ensidig. Likevel, hendelsen her viser til et annet maktforhold, ikke mellom NIF og mottakerne i Tanzania, men mellom NIF og norsk politikk, hvor NIFs handlingsrom ble begrenset (Straume & Johnsen, 2012, s. 105).

Direktøren for idrettsutvikling, kultur og idrett i Tanzania mente at bistanden fra Norge ble sett på som en gave. Det betyr at mottakerne er passive og udefinerte i prosjektet, ikke selvvalgt, men på grunn av donorens åpenbare ledende rolle i prosjektet og mangel på inkludering av partneren (Straume & Johnsen, 2012, s. 106). Dette viser TNCS faktiske involvering i prosjektet. Planen var alltid at TNCS skulle klare seg selv etter de norske ekspertene trakk seg ut av Tanzania. Verdien prosjektet brakte med seg ble tatt godt imot og de ble sett på som viktige av mottakerne. Aktivitetene stagnerte da Norge gikk ut av prosjektet i 1990. Mangel på mottakerengasjement, inkludering og plan på bærekraftighet var et tema ifølge flere kilder. De viste ikke hva de skulle gjøre da NIF trakk seg ut (Straume & Johnsen, 2012, s. 107).

2.6.3 NIFs idrettsbistandsarbeid i Zimbabwe på 1990-tallet – En endring?

Selv om Sport for All prosjektet ble flyttet til Zimbabwe var målet å bidra til utviklingen av idrettsstrukturer og idrett for alle basert på den norske modellen. Prosjektet vakte stor interesse i Tanzania og NIF kunne få en unik posisjon av utviklingen av idrett i sørlige Afrika der behovene og interessene er store og idrettstradisjonen er forankret i folket (Hasselgård & Straume, 2013, s. 8). For å nå sine mål etablerte NIF et samarbeid med eksisterende idrettsstrukturer i Zambia og Zimbabwe, i henholdsvis 1990 og 1991.

I Zimbabwe var samarbeidspartneren Sports and recreation commission (SRC), de arbeider for idrettsutviklingen i landet. I begynnelsen av samarbeidet er det flere likheter i bistandspraksisen til NIFs i Tanzania og Zimbabwe. 1) De trenger hjelp. 2) Den norske modellen er den riktige løsningen. 3) Beskrivelse av at noe mangler og at ekspertkunnskap fra Norge er løsningen. Bistandspraksisen til NIF var gjennom en endring fra starten i Tanzania i 1983 og til slutten i Zimbabwe i 2003. Etter hvert i samarbeidet med SRC endrer NIF sin beskrivelse av sin rolle i forhold til mottakeren og i partnerskapet (Hasselgård & Straume, 2013, s. 12): NIF nevnes ikke lengre eksperten, men nærmere en tilrettelegger eller konsulent i et partnerskap som bør defineres av mottakerne. For å nå målene til prosjektet skal lokale organisasjoner som er forankret i lokalsamfunnet brukes. Dette ble sett på som måten for at prosjektet kunne bli mer bærekraftig enn prosjektet i Tanzania viste seg å bli (Hasselgård & Straume, 2013, s. 12). RSCs rolle i prosjektet ble viktigere.

Resultatet av bistand på mottakeren vilkår ble prosjektet Community Sports Development Programme (CSDP) (Hasselgård, 2015, s. 32). Mens NIF tradisjonelt hadde utviklet programmene og fremhevet sine egne ideer og prinsipper, ble CSDP utviklet alene av SRC, men med NIFs godkjenning og NORADs økonomiske støtte. Dette gjenspeiler den økende bruken av mottakerorientering blant aktører i SDP-sektoren i dag (Hasselgård & Straume, 2012, s. 13). NIF sitt bidrag til Afrika siden 1980-årene har utviklet seg fra at de drev med veldedighetsarbeid til å hjelpe lokale SDP-prosjekter (Hognestad, 2019, s. 492).

3.0 Teoretisk rammeverk

I dette kapitlet skal jeg presentere det teoretiske rammeverket for oppgaven. Teorikapitlet deles inn i to bolker. Den første bolken inneholder begreper som er brukt innenfor SDP-feltet og den andre bolken inneholder organisasjonsteori. Innenfor SDP-feltet er partnerskap, makt og inkludering viktige begreper, og vil redegjøres for i teorikapitlet. Sport plus og plus sport er begreper som skiller mellom ulike typer SDP-organisasjoner, er idrettens egen- eller nytteverdi viktig for organisasjonen?

3.1 Partnerskap

Partnerskap er forholdet mellom donator (NIF) og mottaker (MNCS/RN/SIA). Innenfor partnerskapet er det et maktforhold. Jeg skal studere maktforholdet mellom aktørene i

Idrettens fredskorps og se hvordan dette preger partnerskapet i beslutningsprosesser. NIF er den ledende aktøren i partnerskapet og må finne partnerorganisasjoner som kan hjelpe med idrettsbistanden. Bates (2012, s. 194) skriver at identifisering av partnere er første steg i et partnerskap. Her må NIF redegjøre for hva organisasjonen jobber med, hva den tilbyr partnerskapet og hvilke ressurser de ulike aktørene bringer til partnerskapet (Bates, 2012, s. 199). Andre steg er etablering av rammeverk som partnerorganisasjonene skal jobbe innenfor. Tredje steg er å vedlikeholde partnerskapet for å oppnå suksessfulle utfall (Bates, 2012, s. 195). Innenfor dette bør partnerne dele ansvar og delta i beslutningsprosesser (Bates, 2012, s. 194). Likestilling i partnerskapet refereres til rettferdig fordeling av makt, ansvar og beslutningsprosesser.

Utviklingspraksis betyr hvordan det er akseptabelt at bistanden skal praktiseres. Dette er dominerende i bistandsarbeid. Utviklingspraksisen tilhører og bestemmes ofte av donoren (Larsen, 2007, s. 36). NIFs utviklingspraksis var i endring fra starten med Sport for All prosjektet i Tanzania og til Zimbabwe på 1990-tallet (Hasselgård & Straume, 2013, s. 12). Hobart (1993, s. 5) kritiserer ofte utviklingspraksisene da de for ofte ikke tar hensyn til de lokale behovene og at donoren har mer makt over gjeldende utviklingspraksis. Bazz (2015, s. 74) mener partnerskapet ikke må bli framstilt som en harmoni hvor det er enighet om mål, valg og beslutninger, men heller fokusere på at innen et forhold vil det være ulike meninger.

3.1.2 Makt

Det er mange definisjoner på begrepet makt. Max Weber og den klassiske sosiologien mente makt var en egenskap aktører har i samhandling med andre aktører og som eksisterer før handlingen (Larsen, 2007, s. 29). Weber definerer makt som en persons eller gruppes mulighet til å få sin vilje, til tross motstand fra andre (Weber, 1971, s. 15). Makt kan også defineres som evnen til å overvinne motstand for å oppnå et ønsket resultat (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 167). Hernes (1978, s. 16) påpeker at makt blir relevant når det er et avhengighetsforhold mellom aktørene.

Den norske sosialantropologen Knut Gunnar Nustad har studert makt i bistandsarbeid med et kritisk blikk og beskriver to makteffekter som definerer et partnerskap (Nustad, 2003). Den første makteffekten er at vestens rikdom forstås av å ikke ha en effekt på fattigdommen i utviklingsland, men heller selvforskyldt. Rikdom og fattigdom er atskilt fra hverandre. Av den grunn legges skylden på at noe internt i utviklingslandet har forårsaket fattigdom. Den andre

makteffekten Nustad nevner er at problemer i utviklingsland skal kunne kontrolleres eller løses ved å utføre konkrete handlinger. Det er med andre ord mulig å styre utviklingen (Nustad, 2003).

I årene etter andre verdenskrig var moderniseringsteorier dominerende. Teoriene hadde som premis at ikke-vestlige land kan bli som de rike, godt velutviklede landene ved overførsel av kunnskap og teknologi. Dette gjenspeiler de to makteffektene Nustad (2003) nevner. 1) Problemene til utviklingslandene sees ikke i sammenheng med vesten og problemene finnes internt. 2) Problemene til utviklingslandene løses ved konkrete handlinger som for eksempel å overføre kunnskap og teknologi. Avhengighetsteorien kom på 1970-tallet og er en kritikk av moderniseringsteorien. Avhengighetsteorien er kritisk til tankene om at rikdom og fattigdom ikke ble sett i sammenheng med hverandre. Teorien legger vekt på at de må sees som et resultat av hverandre. Tankene om å holde rikdom og fattigdom atskilt kom tilbake sammen med modernitetsteoriene på 1980-tallet. Årsaken til fattigdom forklares som svakhetstrekk ved styret i de fattige landene (Larsen, 2007, s. 30). Nustad (2003) påpeker at det forstås slik at problemene i utviklingsland oppstår når samfunnet ikke styres på den vestlige og 'riktige' måten. Underutviklingen oppstår på grunn av fravær av de institusjoner vi mener eksisterer i vesten. Dette fører til kondisjonalitet i bistandsarbeidet (Larsen, 2007, s. 30). Det betyr at donoren setter betingelser for bistanden.

Kondisjonalitet kan komme av at donor fremstår å vite mer om hvilke behov mottakerlandene har, enn mottakerne selv. Nustad (2003) påpeker at det ble rettferdiggjort ved å vise til menneskerettigheter og ved at bistanden ble flyttet fra stat til folk. Det var på dette punktet NGOer ble sett på som bærebjelker og bedre representanter enn myndigheter (Larsen, 2007, s. 31). Målet til mange initiativer bestående av vestlige donorer og NGOer i Afrika er at de ønsker å fremme et livslangt engasjement i idrett og fysisk aktivitet da det kan føre til bedre velvære, helse og sosioøkonomiske fordeler (Keim, 2012, s. 101). I nyere tid har NGOer vist seg å være viktige, idrettsbistanden i NIF bærer preg av partnerskap med NGOer i Zambia. Nustad (2004) skriver hvordan bistandsarbeidet fra 1980- til 2000-tallet, har blitt drevet nedenfra-og-opp. Det betyr at makten føres til folket og vekk fra ekspertene. Dette kalles den tredje utviklingsvei. Den ignorerer aktører på makronivå, staten og store selskaper, og fokuserer på et mellomnivå som for eksempel NGOer. Donor har fått mye kritikk for hvordan deres forhold til mottakerne er. Noen argumenterer også for at dette kommer på bakgrunn av mottakerens passivitet og mangel på evne til å passe på seg selv (Crew & Harrison, 1998, s.

77). Crew og Harrison skriver at tankegangen og holdningen fra donorer ofte er ‘vi vet best’. Den tredje utviklingsvei er derfor et oppgjør mot moderniserings- og avhengighetsteoriene. Den originale bistandstenkingen bestod av ovenfra og ned utvikling. Det viktigste momentet i den tredje utviklingsvei er selvorganisering. Selvorganisering fører til bærekraftighet og det punktet NIF opplevde utfordringer på, i Tanzania.

3.1.3 Ulike typer makt

Økonomisk makt handler om hvem som har de økonomiske ressursene i partnerskapet. I Idrettens fredskorps er det NIF som har den største delen av økonomiske ressurser. Det er også NIF som står ansvarlig for pengene i prosjektet. Om noe skjer med støtten, er det NIF som står ansvarlig ovenfor Norec og Norad. *Kulturell makt* er hverdagslige fenomener som for eksempel verdier og ideer, det som verdsettes i det gitte samfunnet eller kulturen. Verdier er sosiale normer, mål og prinsipper som i en bestemt kultur anses som viktig (Hatch, 2011, s. 239). Det er store kulturforskjeller mellom Norge og Zambia/Malawi. De lokale i Malawi og Zambia kjenner kulturen best og hvilke behov som er i de lokale områdene.

Politisk makt handler om hvordan noe organiseres og hvordan avgjørelser blir tatt. Støtten fra Noard og Norec til NIF er gitt på betingelser. NORAD bestemmer hva som er målene til norsk utviklingsarbeid og hvilke land som er prioritert. NIF må da gjøre seg attraktiv slik at NIF får støtte til Idrettens fredskorps. MNCS er en statlig styrt organisasjon, det betyr at hvordan de skal arbeide, hvem eller hvor mange som skal jobbe i organisasjonen er opp til idrettsdepartementet. En partner som har forhold med andre aktører, slik som MNCS har med idrettsdepartementet i Malawi, er en av hovedgrunnene til at partnerorganisasjoner forlater et partnerskap (Bates, 2012, s. 195).

De tre typene for makt danner grunnlaget for maktforholdet blant aktørene i partnerskapet som samarbeider om Idrettens fredskorps. Dette maktforholdet skal jeg redegjøre for i analysen og se hvilke konsekvenser det kan ha på inkludering av partnerorganisasjonene.

3.1.4 Inkludering

En av hovedgrunnene til at partnere forlater et partnerskap er at donoren mislykkes med å involvere partnerorganisasjonene (Bates, 2012, s. 195). Om partnerorganisasjoner ikke blir inkludert i prosjektet, øker sannsynligheten for at idrettsbistanden ikke fører til

bærekraftighet. Inkludering handler om deltakelsen i SDP-prosjekter og hvem som er i stand til å påvirke prosjektet (Laverack, 2012, s. 89). I denne oppgaven vil jeg studere hvordan partnerorganisasjonene i Zambia og Malawi inkluderes i søknaden til Norec og andre beslutningsprosesser som omhandler praksisen av idrettsbistanden.

I den forbindelse må også maktforholdet tas i betraktning. Kan den økonomiske makten NIF innehar bety at de bestemmer premissene og rammebetingelsene for prosjektet, og at partnerorganisasjonene ikke har noe de skulle sagt? Innenfor inkludering er det interessant å studere om partnerorganisasjonene viser engasjement og har et ønske om å involvere seg i beslutningsprosesser eller om de er bekvemme med å sitte på gjerdet og se på at donoren styrer. Situasjonen med at partneren blir til statister oppstod med prosjektet Sport for All i Tanzania. For denne oppgaven bruker jeg inkludering for å se hvordan partnerorganisasjonene deltar i å bestemme og styre praksisen i Idrettens fredskorps. Hjelper den kulturelle makten og kunnskapen partnerorganisasjonene besitter om behovene i Zambia og Malawi? Er det politiske krefter i form av Norec og departementet i Malawi som bestemmer gjennomføringen av bistanden? I Tanzania på 1980-tallet sa en deltaker i forskningen at da NIF trakk seg ut kunne de ikke se mye igjen av aktivitetene. Dette viser hvordan donoren satt premissene for bistanden og tok den ledende rollen uten å inkludere partneren nok. På bakgrunn av at partnerne ikke hadde blitt inkludert nok stoppet det meste opp da *the mzungu (white person) from Norway who brought the project is not here* (Straume & Steen-Johnsen, 2012, s. 106).

Ansvarsoppgaver som partnerorganisasjoner får, kan bidra til et levedyktig prosjekt. Dette gir en følelse av autonomi og eierskap til prosjektet. Opplevelsen av autonomi og eierskap er viktig for at idrettsbistanden skal være bærekraftig (Straume, 2019, s. 48). Mangel på eierskap og inkludering av partneren var et problem i prosjektet Sport for All i Tanzania da det ikke førte til et levedyktig prosjekt når NIF trakk seg ut (Straume & Steen Johnsen, 2012, s. 105). Autonomi betyr selvstyre, samt at man har muligheten til å bestemme selv (Hatch, 2011, s. 374). Uten autonomi kan det bety at noen aktører mister følelsen av eierskap til prosjektet, dette kan være et tegn på et prosjekt som ikke lengre vil være bærekraftig hvis NIF trer ut av Zambia eller Malawi. For å oppleve eierskap til prosjektet må partnerorganisasjonene i Zambia og Malawi være med å bestemme hvordan idrettsbistanden skal praktiseres (Straume, 2012, s. 12). Hasselgård skriver i sin doktoravhandling at dominerende vestlige verdier og forståelse av idrett og utvikling ofte blir overført til fattige land gjennom SDP-prosjekter på

en slik måte at det undergraver mottakerens egen forståelse og egne behov (Hasselgård, 2015, s. 161).

Begrepene makt og inkludering henger sammen. For at et SDP-prosjekt skal nå sitt potensiale er det viktig at alle aktører opplever at de er inkludert og deltar i prosjektet og opplever en form for makt. Samarbeid i SDP-prosjekter er mest effektivt hvis alle aktørene deler målene og kan tilby ulike ferdigheter for å gjøre hverandre komplett. Det er aktørenes samlede innsats som utfører prosjektet (Giulianotti, 2019, s. 30). Det at alle aktører har like mye makt kan være mer et ideal enn realitet. Det vises heller ved at det er ulik grad av makt i samarbeidet, men at denne er definert på forhånd. Et effektivt samarbeid er best når aktører kan tilbringe prosjektet ulike ferdigheter som komplementerer hverandre (Lindsey & Bitugu, 2019, s. 88).

3.2 Sport plus og plus sport

Begrepene sport plus og plus sport er ofte brukt i idrettsbistandssammenheng og bidrar til å forstå hvordan og hvorfor organisasjoner arbeider innenfor idrettsbistandsfeltet. Fred Coalter (2009, s. 59) mener dagens idrettsbistandsprosjekter kan deles inn i to kategorier, sport plus og plus sport. Idrettsutvikling kalles sport plus, for eksempel å bygge idrettsanlegg, spiller-, trener- og lederutvikling. I sport plus er idrettens egenverdi i sentrum og man ønsker å fremme god idrettsaktivitet. I plus sport er nytteverdien utgangspunktet og idretten er en gunstig arena for å oppnå utviklingspolitiske mål som for eksempel økt kunnskap om HIV/AIDS. Barn, kvinner og andre vanskeligstilte grupper er ofte målgruppen for plus sport-organisasjoner (Coalter, 2009, s. 60). Dette er mål som SDP-prosjekter anbefaler å jobbe for, med bruk av idrett som verktøy (Engelhardt, 2019, s. 135). Etter at FN i 2005 anerkjente idrett som et virkemiddel for utvikling av fred, har majoriteten av idrettsbistandsaktørene beveget seg i en retning av plus sport-kategorien (Hasselgård, 2015, s. 21). Hovedområder som utdanning, helse og likestilling er viktige for plus sport-prosjekter. Et punkt som ofte utelates, er idretten. For sport plus-aktører er idretten viktig. For idrettsbevegelsen kan det derfor være utfordrende å finne en balansegang mellom å være en sport plus-aktør og plus sport-aktør (Hasselgård & Straume, 2011, s. 373). I strategidokumentet til UD står det "Utfordringen vil være å finne den rette balansen mellom utviklingspolitiske målsettinger og aktivitetens egenverdi" (Utenriksdepartementet, 2005).

Det er forskjell på idrettsutvikling og utvikling gjennom idrett (Straume, 2013, s.13). Prosjektet Sport for all i Tanzania ønsket å komme samtlige i samfunnet til gode, og prosjektet skulle rettes sårbare grupper. De ønsket å bruke skoletilbud, utdanning av trenere og idrettslærere, organisering av aktiviteter og donere utstyr fra Norge (Hasselgård & Straume, 2011, s. 375). Disse faktorene er vanlige barrierer idrettsledere, idrettsklubber og idrettsforbund i utviklingsland nevner i diskusjonen om idrettsaktivitet (Hubler, 2012, s. 55). Hubler (2012, s. 57) stiller seg kritisk til en slik praksis av idrettsbistand og argumenterer med at fotball er fortsatt fotball, selv som det spilles uten knotter under skoene. I prosjektet i Tanzania var det tydelig at idretten stod i sentrum, dermed et sport plus-prosjekt. Videre når Zambia og Zimbabwe ble implementert i prosjektet forsterket dette seg som et sport plus-prosjekt når organisasjons- og kompetansebygging kom med som mål for prosjektet. Prosjektet SCORE i Sør-Afrika ønsket å bruke idretten til å oppnå utviklingsmål større enn idretten selv, som kan vise at NIF i samarbeid med SCORE gikk mot retningen plus sport. NIF ble deltaker i Kicking Aids Out, som viser at NIF har vært gjennom en endring fra en tydelig sport plus-aktør til å nærme seg plus sport-kategorien. Dette skjedde samtidig med endringen i bistandspolitikken (Hasselgård & Straume, 2011, s. 374).

3.3 Organisasjonsteori

Idrettsorganisasjoner må være tilpasningsdyktige for å overleve og respondere effektivt til forandringer i omgivelsene (Jacobsen & Thorsvik, 2017, s. 350). Endringer kan komme av ulike årsaker, blant annet målsettinger, strategier og arbeidsoppgaver som krever at organisasjonen må strukturere seg annerledes for å tilpasse seg endringen i omgivelsene (Jacobsen & Thorsvik, 2007, s. 352). Ser man idrettsbistand som et felt handler endringer om å tilpasse seg omgivelsene for å kunne overleve. Slike endringer kommer ofte fra et eksternt press. Det betyr at det er skiftninger i omgivelsene som stiller krav til at organisasjoner endrer seg for å fortsatt være konkurransedyktige i feltet. Begreper og teorier fra organisasjonsteori som er nyttig for analysen presenteres her.

3.4 Organisasjonsstruktur

Strukturen til en organisasjon viser til de ulike planene og strategiene organisasjonen tenker å bruke for hvordan arbeidsoppgaver skal gjennomføres, hvilke målsettinger de har, samt hvordan disse målene skal nås. I modernistisk organisasjonsteori defineres ordet strategi som; Topplederens planlagte innsats for å påvirke organisasjonens resultater ved å styre relasjonene

mellom organisasjonen og dens omgivelser (Hatch, 2011, s. 121). En strategisk utvikling for målsettingene er viktige for aktørene i Idrettens fredskorps (Lindsey & Bitugu, 2019, s. 83). Ifølge Jacobsen og Thorsvik (2013, s. 63) har en organisasjonsstruktur tre effekter på atferd i organisasjoner. Den bringer fokus på arbeidsoppgaver, koordinere arbeidsoppgaver og skaffer stabilitet. En noe enklere definisjon på organisasjonsstruktur er at den skal bidra til at organisasjonen evner å utvikle ønsket effekt (Busch, Dehlin & Vanebo, 2010, s. 160).

3.4.1 Arbeidsdeling og spesialisering i partnerskapet

Hvordan en organisasjon velger å strukturere seg for å oppnå målene sine sier noe om arbeidsdeling og spesialisering. Arbeidsdeling, ser man ifølge Jacobsen og Thorsvik (2013, s.74) på et individ- og gruppenivå. Individnivået handler om hvor mange arbeidsoppgaver en har. Gruppenivået handler om oppgavene knyttet til en gruppe av stillinger og fordelingen av dette. For eksempel er det NIF som er ansvarlig for å finne riktige og gode idrettsfrivillige å sende til Zambia og Malawi for å jobbe med idrettsbistanden. Men, i Zambia og Malawi er det partnerorganisasjonene som setter dette ut i praksis. På individnivå er det gunstig at en stilling ikke har for mange arbeidsoppgaver, dette gjør effektiviteten av de ulike arbeidsoppgavene lavere enn om det bare er et par arbeidsoppgaver knyttet til stillingen. Er det noen organisasjoner som har flere stillinger som jobber kun med Idrettens fredskorps (gruppenivå), kan dette gi positive effekter i form økt effektivitet og kvalitet i arbeidet. En kan da skille mellom høy og lav spesialisering (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 70). I en organisasjon med høy spesialisering er det få arbeidsoppgaver knyttet til hver enkelt stilling. I en organisasjon med lav spesialisering har hver enkelt stilling mange arbeidsoppgaver som skal utføres. Fordelen med høy spesialisering er at de få arbeidsoppgavene man har vil man etter hvert lære seg godt, slik at man blir bedre på det avgrensede området (Busch et al., 2010, s. 162).

Det er stor avstand i den fysiske lokaliseringen mellom NIF og partnerorganisasjonene, som kan gi utfordringer. For 2019/2020 kullet sendte NIF en teamleder sammen med de idrettsfrivillige som skulle til Malawi. Dette kan være et forsøk fra NIFs side om å kompensere for den store avstanden i den fysiske lokaliseringen. Arbeidsdeling, spesialisering og fysisk lokalisering er da noe som skal koordineres slik at utfallet av idrettsbistanden blir som ønsket. Meningen med å koordinere er å oppnå ønsket utfall og koordinere hvordan ulike partnere arbeider. Grunnen til dette er å realisere målet om et levedyktig prosjekt, da må

partnerne samarbeide i partnerskapet, enkeltindivider kan ikke gjøre dette alene (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 70).

3.4.2 Beslutningsprosesser i partnerskapet

Beslutning defineres som ‘en aktørs evne til å bruke sin makt til å påvirke utfallet av avgjørelser’ (Hernes, 1978, s. 16). Det er et sentralt tema i organisasjonsteori og spørsmålet som stilles er hvordan myndigheten til å ta beslutninger skal fordeles?

Desentralisering er et begrep som beskriver at ansatte lengre ned i hierarkiet tar beslutninger (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 88). Med sentralisering er det som oftest lederen som tar beslutninger. Ved å bruke desentralisering gir det organisasjonen en økt effektivitet ved at flere kan ta beslutninger og det må ikke gå oppover i hierarkiet for at beslutningen skal kunne tas. I tillegg vil dette være med på å motivere ansatte og de får en økt følelse av autonomi og ansvar, som igjen kan bidra til et bærekraftig prosjekt (Busch et al., 2010, s. 161). Ulempen med en desentralisert tilnærming er at de kan føre til ulik praksis, uforutsigbarhet og mindre kontroll for NIF (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 88). Med en sentralisert tilnærming oppnår organisasjonen forutsigbarhet og en klar ansvarsfordeling. Ulempen med en slik tilnærming er at det i liten grad blir gitt ansvar hos de ansatte, det kan skape problemer med motivasjonen og det kan ofte være tidkrevende. I tillegg hindrer en sentralisert tilnærming at kunnskapen og kompetansen til hver enkelt person i organisasjonen ikke blir utnyttet maksimalt (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 89). Jacobsen og Thorsvik (2013, s. 327) nevner tre relevante modeller.

Modell 1 tar utgangspunkt i at organisasjonene i partnerskapet ønsker å nå bestemte mål for idrettsbistanden. Innenfor dette sier modellen at ulike aktører får bestemte arbeidsoppgaver som de skal løse, modellen gir forventninger til hvordan utfallet av arbeidsoppgavene vil være og modellen tar utgangspunkt i et maktforhold hvor NIF kan koordinere atferden til de andre partnerne slik at bærekraftighet i prosjektet oppnås. (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 329).

I modell 3 påpekes utfordringen med å finne balansegangen mellom organisasjonens effektivitet til å oppnå sine målsettinger, samtidig som man må tilpasse seg omgivelsene for tilgang på ressurser. Modellen skiller mellom to situasjoner. Vinn-tap-situasjon betyr at den ene parten får som de ønsker, på bekostning av de andre partene. Vinn-vinn-situasjon handler om at alle parter er fornøyde med beslutninger, det blir tatt hensyn til alle partenes interesser (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 333).

I Modell 6 kan det oppstå problemer som ingen av aktørene har løsningen på, og derfor blir det vanskelig å ta beslutninger. Dette kan føre til lite stabilitet. Lite stabilitet kan gjøre det vanskelig å få bærekraftig utvikling. Slike situasjoner oppnås ofte der organisasjoner har motstridende mål og strategier (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 339).

3.5 Ressursavhengighetsteorien

Å etablere et partnerskap som er godt nok til å sikre overlevelse er den viktigste og mest kritiske aktiviteten til en organisasjon (March & Simon, 1958). Ressursavhengighetsteorien setter søkelys på hvordan ulike organisasjoner er avhengige av omgivelsene for tilgang på ressurser for å overleve (Hatch, 2011, s. 96). Det betyr at en organisasjon er avhengig av andre organisasjoner og har ikke muligheten til å isolere seg fra omgivelsene. I Idrettens fredskorps kunne ikke én organisasjon gjennomført prosjektet uten andre organisasjoner. Organisasjonene får og avhenger av eksterne ressurser fra andre organisasjoner, de er avhengig av omgivelsene. Det å forstå samhandlingen mellom organisasjonene i form av maktforholdet er avgjørende for å forstå hvorfor handlinger og arbeidsoppgaver blir gjort på bestemte måter (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 19).

Hovedpoenget med teorien er at internt i en organisasjon finnes sjelden alle nødvendige ressurser, da bli man avhengig av andre aktører. Organisasjonen må derfor til anskaffelse av de nødvendige ressursene som sørger for overlevelse. Denne avhengigheten kan påvirke organisasjoners virksomhet til fordel for aktøren som gir ressurser. På grunn av eksterne ressurser sier teorien at organisasjonene øker sin avhengighet til ressurstilførselen, som fører til at organisasjonen kan miste sin mulighet til å handle selvstendig (Hatch, 2011, s. 97). Organisasjonen som mottar ressurser gir dermed fra seg en del av sin makt for tilgang til ressursen, mens de som gir fra seg ressursen skaffer økt innflytelse over mottakeren (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 258). På grunn av at organisasjoner ikke kan overleve alene og ikke er selvforsynt med ressurser, må organisasjonen stole på at omgivelsene for nødvendige ressurser. I anskaffelsen av ressurser, kan de andre organisasjonene som tilfører eksterne ressurser kreve og sette betingelser som mottakeren av ressursene må forholde seg til. Dette gjør at eksterne begrensninger for handling og kontroll av organisasjoner på strukturnivå nesten er uunngåelig (Pfeffer & Salancik, 2003, s.43).

I Idrettens fredskorps er det NIF som sitter med de økonomiske ressursene og de har høy kompetanse på feltet grunnet lang erfaring med idrettsbistand i sørlige Afrika. Økonomien er ikke sterk i hverken Malawi eller Zambia, det samme gjelder partnerorganisasjonene. De kan defineres som sårbare organisasjoner når de er avhengige av eksterne ressurser. Ressursene gis fra NIF i form av idrettsfrivillige og økonomisk støtte. Behovet til organisasjonen kan skape en avhengighet som gir makt til donoren av de nødvendige ressursene (Hatch, 2011, s. 96). NIF har ressurser som partnerorganisasjonene avhenger av. Dette kan påvirke partnerskapet til aktørene i Idrettens fredskorps da NIF kan bruke det til å skaffe innflytelse på partnerorganisasjonene, og derfor bestemme om hvorvidt de ønsker å gi ressurser eller ikke (Hatch, 2011, s. 97). Dette kan føre til at partnerorganisasjonenes autonomi blir svekket, og kan gjøre det vanskelig for dem å handle selvstendig (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 32). Ressurser er ikke likeverdige, noen ressurser er verdt mer enn andre. De aktørene som besitter den eller de mest nødvendige ressursene, kommer til å ha mer innflytelse i samarbeidet (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 27).

Hvor viktig ulike ressurser er, er ikke fast bestemt og det endrer seg i tråd med at omgivelsene endrer seg. Pfeffer og Salancik (2003, s. 46) skriver at jo større utvalg ressurser en organisasjon har, desto mer er andre organisasjoner avhengig av den organisasjonen. Organisasjoner som kun har én ressurs er i gjengjeld mer avhengig av andre aktører for å skaffe de andre ressursene som behøves i feltet. Unntaket er hvis en organisasjon har monopol eller råderett over en type ressurs. Denne typen ressursen er ofte sjelden og dermed er det organisasjonen som styrer tilgangen til ressursen. Da kan organisasjonen bestemme tildeling og bruk av ressursen, samt hvordan idrettsbistanden skal praktiseres.

Noe som ikke må undervurderes er at også NIF er avhengige av partnerorganisasjonene. NIF ønsker ikke å danne egne organisasjoner i Malawi og Zambia som skal konkurrere mot de allerede eksisterende organisasjonene som jobber med idrett. Det er et gjensidig avhengighetsforhold. Gjensidig avhengighet karakteriserer forholdet mellom organisasjoner som ønsker å oppnå noe, ikke selve resultatet (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 40).

Organisasjonen som mottar ressursene er alltid ute etter å ikke gi fra seg alt av kontroll til donoren og ønsker å begrense innflytelsen donoren har på sin egen organisasjon (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 44). Både for å unngå avhengighet, men også for å forsøke å forme sin egen kontekst og beholde organisasjonens autonomi og uavhengige handlinger. Det er ikke

nødvendigvis slik at NIF har til hensikt å begrense eksterne aktørers innflytelse, men praksisen kan bidra til dette. For partnerorganisasjonene er det viktig å gjøre seg interessant for vestlige aktører for å skaffe nødvendige ressurser. Det er mange aktører og av den grunn kan også de finne løsninger som passer dem best og dermed svekke innflytelsen til ressursinnehaveren (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 50).

3.6 Institusjonell teori

Ressursavhengighetsteorien setter fokus på ressurser, som er en måte å stille krav til organisasjoner og omgivelsene sine på. Den institusjonelle teorien tar for seg en annen måte å stille krav til omgivelsene. Det er hvordan en organisasjon kan stille krav som fører til at organisasjoner i omgivelsene må endre sin atferd. Dette er en viktig faktor for NIF, men også en måte partnerorganisasjonene kan ha makt over NIF, grunnet deres erfaring og kompetanse på hvilke behov som er i Malawi og Zambia (Hatch, 2011, s. 102). Den institusjonelle teorien handler om organisasjoners forhold til omgivelsene rundt seg. Omgivelser er andre organisasjoner innenfor samme felt. En hovedtanke i den institusjonelle teorien er at organisasjoner er interesserte i å oppnå effektivitet og andre konkurransefortrinn, men også minst like opptatt av å skaffe legitimitet og styrke sin aksept blant andre aktører (Meyer & Rowan, 1977, s. 341).

Flere aktører danner et institusjonelt felt. Det institusjonelle feltet kan sees som et organisasjonsfelt som inneholder blant annet leverandører (NIF), brukere av ressurser (partnerne i Zambia og Malawi) og autoriteter (Norec og idrettsdepartementet i Malawi) (DiMaggio & Powell, 1983, s. 148). En annen forståelse er at det institusjonelle feltet kan sees på som et avgrenset interesseområde bestående av organisasjoner som spiller innenfor samme rammeverk og samhandler med hverandre, enten direkte eller indirekte (Meyer, 2008, s. 525).

3.6.1 Institusjonelle regler og normer

Teorien vektlegger de institusjonelle reglene og normene. Det er føringer for hvordan noe skal praktiseres og hvordan organisasjonene bør handle til enhver tid. Det handler om å søke legitimitet og opptre slik som forventet innenfor det institusjonelle feltet. Legitimiteten som organisasjonen skaffer seg er med på å bidra til egen overlevelse innenfor det institusjonelle feltet (Meyer & Rowan, 1977, s. 349). Slike normer og regler beskrives som rasjonaliserte myter. De er sosialt konstruert innenfor feltet og bestemmer hva som er rett praksis. Hvem som bestemmer praksisen i Idrettens fredskorps kan være påvirket av maktforholdet i

partnerskapet. De organisasjonene som lykkes med å tilpasse seg forventningene i omgivelsene beviser at de makter å forholde seg til de kollektive verdiene som er sosialt konstruert i feltet. På den måten øker organisasjonens omdømme og legitimitet, organisasjonen blir derfor overlevelsesdyktig (Meyer & Rowan, 1977, s. 343). Det kan være problematisk for en organisasjon å finne balansegangen mellom effektiviteten i organisasjonen og søken etter legitimitet, dette kan beskrives gjennom to scenarier. 1) Fokuset på å omstille seg for å passe inn i omgivelsene kan påvirke effektiviteten hos organisasjonen negativt. 2) For høyt fokus på effektiviteten i organisasjonen kan påvirke legitimiteten organisasjonen har i omgivelsene på en negativ måte.

3.6.2 Dekobling

Dekobling er skille mellom struktur og praksis og er et av hovedpunktene til Meyer og Rowans bidrag til den institusjonelle teorien. Utgangspunktet for dekobling er organisasjoners strev etter å oppnå legitimitet i omgivelsene sine. For å bli anerkjent av interessentene innføres det ofte en struktur som er den riktige måten å gjøre det på. Hovedpunktet til Meyer og Rowan (1977) er at praksisen kan avvike fra strukturen. I det institusjonelle feltet er det krefter som tvinger organisasjoner til å bli like på strukturnivå, for å skaffe legitimitet i omgivelsene. En kan være fornøyd med sin praksis, men for å nå forventningene og oppnå legitimitet i omgivelsene blir en nødt til å endre strukturen for å overleve i feltet. Det kan være en bevisst strategi fra organisasjonens side at de ikke ønsker å implementere noe nytt, men at de samtidig ønsker å skaffe nødvendige ressurser og skaffe legitimitet. De rasjonaliserte mytene kan dermed bli adoptert, men ikke institusjonalisert. Organisasjonen kan fikse på utseende for å oppnå positive fordeler for organisasjonens overlevelse og deres arbeid mot organisasjonens målsettinger.

3.6.3 Isomorfisme

Isomorfisme er viktig i DiMaggio og Powell (1983) sitt bidrag til den institusjonelle teorien. Isomorfisme er måter organisasjoner blir mer lik hverandre. Organisasjoner kan ikke overleve hvis de ikke responderer og er mottakelig på betingelsene som kommer fra omgivelsene (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 44).

Juridiske isomorfisme er tvang fra andre organisasjoner som har stor innflytelse, makt eller som organisasjonen har et avhengighetsforhold til (DiMaggio & Powell, 1983, s. 150). Dette

kan for eksempel være hvis organisasjonen må forholde seg til retningslinjer fra staten. Dette presser organisasjonen til å endre sin struktur. Dette er et tvingende institusjonelt trykk (Hatch, 2011, s. 102). Meyer og Rowan (1977) argumenterer for at nasjonale myndigheter og andre store organisasjoner kan få større innflytelse på mindre organisasjoner slik at de blir homogene. Et viktig punkt som de også tar opp er at politiske beslutningstakere, ikke alltid ser hvilke konsekvenser som foreligger av enkelte beslutninger og begrensninger.

4.0 Metode

Covid-19 endret metoden for denne oppgaven. Den opprinnelige planen var et feltbesøk til Zambia og Malawi. Dette skulle gjennomføres i månedsskiftet januar/februar 2021. Der skulle jeg besøke partnerorganisasjonene og gjennomføre intervjuer med dem, samt være med de idrettsfrivillige i deres arbeidsdag for observasjoner og intervjuer. Den nye planen bestod av intervjuer over nett og dokumentanalyser, som er kvalitative metoder. Kapittelet redegjør for valg av metode, utvalg, behandlingsprosessen av datamaterialet, kvalitetskriterier og etiske overveielser dette studiet har måttet forholde seg til.

4.1 Kvalitativ metode

De kvalitative metodene er ment å måle det som ikke kan måles i tall (Thagaard, 2013, s. 17). Kvalitative studier kan gi mye informasjon om få enheter. Tjora (2017, s. 28) skriver at kvalitative metoder framhever innsikt og søken etter forståelse. Jeg er ute etter hvordan informantene redegjør for sin deltakelse i Idrettens fredskorps, deres holdninger, meninger og erfaringer. Grønmo (2004, s. 129-131, sitert i Thagaard, 2013, s. 18) trekker frem tre kjennetegn ved den kvalitative metoden. Problemstillingene er rettet mot analytiske beskrivelser, metodeopplegget er preget av fleksibilitet og kan endres underveis og kvalitative studier er preget av nærhet til kildene.

4.1.1 Min Bakgrunn

Fra august 2018 til juni 2019 var jeg idrettsfrivillig i Idrettens fredskorps. Jeg var utplassert i Mzuzu, en by nord i Malawi, og var jobbet i MNCS. Der jobbet jeg i hovedsak med tre fotballag for klubben Zolozolo United, U14, U17 og senior. Året før meg var de to første idrettsfrivillige utplassert i Malawi. Mitt kull bestod av seks stykker i Malawi fordelt på tre

byer. Min bakgrunn håper jeg å bruke til min fordel da dette kan være inngang til et felt jeg ikke nødvendigvis hadde fått tilgang til hvis jeg ikke har vært tidligere deltaker i prosjektet.

4.2 Vitenskapelig forankring – Kritisk teori

Masterprosjektet mitt vil ha en vitenskapsteoretisk forankring som har betydning for hva jeg skal søke informasjon om og vil danne måten jeg forstår datamaterialet på (Thagaard, 2013, s. 37). Mitt prosjekt kan forankres i den kritiske teorien. Den kritiske teorien har fokus på ideologiavsløring og er et kritisk standpunkt rettet mot samfunnets etablerte struktur. Tidligere forskning som er basert på kritisk teori har blant annet avslørt maktforhold i samfunnet (Thagaard, 2013, s. 46). I denne oppgaven vil maktforholdet blant aktørene i Idrettens fredskorps bli undersøkt, samt levedyktigheten i prosjektet.

Kritisk teori har blitt beskrevet som en trippel hermeneutikk. Enkel hermeneutikk har utgangspunkt i tolkninger av situasjonen eller virkeligheten til de det forskes på. Dobbel hermeneutikk handler om forskerens fortolkning av denne virkeligheten. Trippel hermeneutikk tar med seg dobbelhermeneutikken og velger i tillegg en kritisk tolkning på samfunnsforholdene som påvirker både personer i feltet og forskeren (Thagaard, 2013, s. 43). I mitt masterprosjekt skal jeg skaffe informasjon om hvordan de ulike aktørene opplever sin virkelighet som deltaker og samarbeidspartner i Idrettens fredskorps, og studere likheter og ulikheter blant dem. Når intervjuene med representanter fra norsk idrettsbistand og partnerorganisasjonene i Zambia og Malawi er gjennomført kan jeg da studere forskningsspørsmålene ved å sammenligne aktørenes struktur, med praksisen på grasrota i sørlige Afrika. Som Thagaard (2013, s. 43) skriver retter vi oppmerksomhetene mot prosessene som bidrar til at bestemte interesser fremmes på bekostning av andre. Denne tilnærmingen innebærer et kritisk standpunkt til etablerte institusjoner og interesser i samfunnet. Den kritiske teorien er relevant for mitt masterprosjekt da den brukes når problemstillingene er rettet mot om sosiale situasjoner er slik de bør være eller om hvordan sosiale forhold kan forbedres.

4.3 Utvalg

For å kunne svare på hovedproblemstillingen var jeg avhengig av informanter som kunne svare på hvordan partnerskapet er i Idrettens fredskorps og hvilken rolle de idrettsfrivillige spiller når de utfører idrettsbistanden i praksis på grasrota i Zambia og Malawi. Rekruttering

av informanter er viktig for et kvalitativt forskningsprosjekt. Hovedregelen er at det velges informanter som av ulike årsaker kan uttale seg på en reflektert og selvstendig måte om temaet som studeres (Tjora, 2017, s. 130). Dette kalles for strategiske utvalg. Thagaard (2013, s. 60) føyer til at informanter som velges ut som et strategisk utvalg har egenskaper eller kvalifikasjoner som er strategiske i forhold til problemstillingen og undersøkelsens teoretiske perspektiver. Et vanlig problem i intervjustudier er at man ikke vet hva de som ikke deltar i studien ville sagt i intervjuene (Tjora, 2017, s. 132). I dette prosjektet er informantene valgt ut på forhånd de de enten har Idrettens fredskorps som sin arbeidshverdag eller vært tidligere idrettsfrivillig i prosjektet.

Representanter fra norsk idrettsbistand i NIF og tidligere idrettsfrivillige var det opprettet kontakt med før arbeidet med denne oppgaven startet. Partnerorganisasjonene i Zambia har jeg ikke kjennskap til. For å nå ut til disse har jeg valgt å benytte meg av snøballmetoden. Representanter fra NIF har gitt meg kontaktinformasjon til de som har kvalifikasjoner og erfaringer om prosjektet i SIA og RN (Thagaard, 2013, s. 62). Snøballmetoden refererer til at et utvalg blir større etter kontakt med første del av utvalget (Tjora, 2017, s. 135). Noen tidligere idrettsfrivillige kjente jeg fra før av, mens andre frivillige kom jeg i kontakt med via sosiale medier. Utvalgets størrelse er på 12 personer. Tre representanter fra NIF, en representant fra RN, en representant fra SIA, en tidligere teamleder for de idrettsfrivillige i Malawi og seks tidligere idrettsfrivillige, hvorav to av disse har jobbet i MNCS, to i RN og to i SIA. De fleste intervjuene er gjennomført over teams og zoom, mens noen av intervjuene er gjennomført ved et fysisk møte.

4.3.1 Utfordringer med utvalget

Jeg kom tidlig i november 2020 i kontakt med en representant i MNCS, siden den gang har jeg ikke fått svar fra representanten. Gjentatte forsøk gjorde at jeg mot slutten av mars gikk videre uten representanten. Jeg bruker tolkninger fra andre representanter i utvalget, samt en dokumentanalyse av deres nettside som grunnlag for MNCS i denne oppgaven. Nowspar er NGO som er en av partnerorganisasjonene til NIF i Zambia og var tenkt inkludert i denne studien. Etter intervju med NIF fikk jeg inntrykk av at Nowspar er deres viktigste partner i Zambia. Hun som var ansvarlig for dette og har vært NIFs viktigste samarbeidspartner i Zambia, gikk dessverre bort i desember. Informantene er valgt så godt det lot seg gjøre ut ifra forskningsspørsmålene for prosjektet, selv om det har vært noen utfordringer.

4.4 Valg av metode

Forskningsspørsmålene i oppgaven krever at jeg går i dybden og undersøker opplevelsene og synspunktene til aktørene i Idrettens fredskorps og tidligere idrettsfrivillige. Dette prosjektet søker et bredt tilfang av data fra ulike aktører som representerer samme prosjekt. For å løse dette, valgte jeg å bruke intervju og dokumentanalyse som metode.

4.4.1 Dybdeintervju

Innenfor kvalitativ metode er dybdeintervju den mest brukte datagenereringsmetoden (Tjora, 2017, s. 113). Formålet med å intervju er å skaffe informasjon om hvordan informantene opplever sin situasjon som en del av Idrettens fredskorps. Dybdeintervjuer er en metode som brukes for å få innsikt i personers erfaringer, tanker og følelser (Thagaard, 2013, s. 95). Ved å skape en avslappet stemning, i ofte en time eller mer, er det meningen å få informanten til å reflektere over egne erfaringer og meninger knyttet til det aktuelle temaet for forskningen (Tjora, 2017, s. 114).

I dette masterprosjektet brukes det åpne spørsmål. Under intervjuene oppfordres informantene til å gå i dybden der de har mye å fortelle. I dybdeintervjuer søker man forståelser, som viser hvordan dybdeintervju som metode søker forståelse og forklaring på de aktuelle forskningsspørsmålene. I intervjusituasjonen er fleksibilitet viktig (Thagaard, 2013, s. 98). I intervjusituasjonen tar jeg som forsker høyde for at informanten kan komme inn på temaer som ikke var tiltenkt på forhånd. Om flere representanter kommer inn på samme tema, kan det være relevant å gjøre om på prosjektet for å inkludere noe som er viktig for informantene (Tjora, 2017, s. 114). Dette skjedde i dette masterprosjektet. Representantene fra NIF snakket om at den viktigste arbeidsoppgaven til partnerorganisasjonene er oppfølging av de idrettsfrivillige. Oppfølging vekte også frustrasjon fra de tidlige idrettsfrivillige.

Dybdeintervju kan være vanskelige og det er flere viktige faktorer som er viktige å beherske under intervjusituasjonen. Blant annet å presentere gode spørsmål, bygge opp en god relasjon til informantene og lytte oppmerksomt på hva de forteller slik at det kan stilles gode oppfølgingsspørsmål (Thagaard, 2013, s. 97). En hovedregel for å velge dybdeintervju som metode er at man skal studere erfaringer, holdninger og meninger (Kvale, 1997). Jeg er ute etter hvordan informantene skaper sin forståelse på bakgrunn av opplevelser og erfaringer i forbindelse med deres rolle i Idrettens fredskorps. Det er med andre ord ikke bare informanten

det handler om, men informanten brukes til å skaffe forståelse for Idrettens. Dette er institusjonell etnografi (Spradley, 1979). Institusjonell etnografi tar utgangspunkt i folks erfaringer og studere videre de sosiale relasjonene og føringer, samt samfunnsmessige dominansforhold knyttet til erfaringene (Widerberg, 2015, sitert i Tjora, 2017, s. 115).

Dybdeintervjuet kan lages på forskjellige måter (Thagaard, 2013, s. 97), i dette masterprosjektet brukes det en delvis strukturert tilnærming. Det betyr at temaer er fastlagt på forhånd, men rekkefølgen er ikke bestemt på forhånd (Thagaard, 2013, s. 98). Tjora (2017, s. 152) påpeker at noen informanter trenger ett spørsmål for så å snakke seg gjennom hele intervjuguiden. Om temaene er i en bestemt rekkefølge, kan dette skape dårlig flyt i samtalen. Med en delvis strukturert tilnærming kan jeg følge informantens fortelling og sørge for at temaene som er bestemt på forhånd blir tatt opp i løpet av intervjuet (Thagaard, 2013, s. 98).

En utfordring med dybdeintervjuer er at informantene kan forsøke å svare riktig på spørsmålene, det vil si at de ønsker å fremstå som et godt lys i prosjektet (Tjora, 2017, s. 150). Jeg ønsker ikke at informanten skal svare på spørsmål slik som passer best i forhold til deres rolle i Idrettens fredskorps og for ikke å føle at deres posisjon i prosjektet svekkes ved å svare åpent og ærlig på spørsmålene. Kvaliteten på dybdeintervjuet handler om en opparbeidet tillit mellom forsker og informant. Dersom informanten får mulighet til å bli fortrolig med situasjonen før refleksjonsspørsmålene kommer vil informantene bli mer komfortable med situasjonen (Tjora, 2017, s. 116). Det å skape en avslappet stemning hvor informanten får følelsen av at det er greit å snakke åpent om personlige erfaringer er en viktig forutsetning for å lykkes (Tjora, 2017, s. 118). Målet er at de skal føle seg trygge (Tjora, 2017, s. 121).

4.4.2 Bruk av lydopptak

Jeg brukte lydopptak etter godkjenning fra representantene. Fordelen med å bruke lydopptaker er muligheten til å transkribere intervju. Transkribering gir direkte sitater, som kan bli en styrke i analysen av dette masterprosjektet. En annen fordel er at min oppmerksomhet kan rettes mer mot informanten og det den forteller, istedenfor å prøve å notere mest mulig underveis (Tjora, 2017, s. 166). Det gir bedre flyt i intervjuet og gjør oppfølgingsspørsmålene enklere. Det er informert om hvordan lydopptakene skal oppbevares, brukes, og slettes (Tjora, 2017, s. 167).

4.4.3 Intervjuguide

Spørsmålene i intervjuguidene brukt i denne oppgaven stilles på den måten at de inviterer informanten til å reflektere over temaene som tas opp (Thagaard, 2013, s. 100) (Se vedlegg - punkt 8.3-8.5). Hovedmålet for intervjuet er å skape en fortrolig atmosfære og en naturlig og tillitsfull samtale. Grunnen til dette er ønsket mitt om at informantene kan åpne seg om temaene jeg trenger kunnskap om (Thagaard, 2013, s. 109). Jeg ønsker at informanten skal ha lyst til å dele erfaringer, opplevelser, tanker og meninger med meg om de aktuelle temaene. Tjora deler intervjuet inn i oppvarming-, refleksjon-, og avslutningsspørsmål (Tjora, 2017, s. 146). De første minuttene av intervjuene er viktige og blir preget av enkle og konkrete spørsmål (Thagaard, 2013, s. 110). Meningen med oppvarmingsspørsmålene er at informantene skal føle at de behersker situasjonen (Tjora, 2017, s. 146). De fremstår som uformelle spørsmål slik en samtale normalt kunne vært hvis vi hadde møttes for første gang (McCracken, 1988).

Refleksjonsspørsmålene er kjernen i intervjuet. I dette prosjektet er refleksjonsspørsmålene fordelt i ulike temaer som jeg skal ta opp under intervjuet. Målet mitt er at informanten kan ta meg med på det Spradley (1979) betegner som grand tour questions. Det betyr at informanten går i dybden og deler erfaringer, meninger, tanker og gir eksempler på hendelser som kan være viktige for analysen av prosjektet. Enkelte informanter trenger et spørsmål for så å snakke seg gjennom intervjuguiden på egenhånd, mens andre trenger en rekke oppfølgingsspørsmål eller stikkord (Tjora, 2017 s. 146). På bakgrunn av dette har jeg på forhånd tenkt på mulige oppfølgingsspørsmål til hvert tema i intervjuguiden. Vanlige oppfølgingsspørsmål kan starte med 'Hva mener du med' eller 'Kan du si mer om' (Thagaard, 2013, s. 101). Andre oppfølgingsspørsmål kan være å oppfordre informanten til å presentere konkrete eksempler i relasjon til generelle utsagn (Thagaard, 2013, s. 102). I intervjuene prøver jeg å tilpasse oppfølgingsspørsmålene slik at de fungerer som en respons på det informantene forteller. Hvis jeg lykkes med dette gir dette får informanten følelsen av kontroll under intervjuet (Thagaard, 2013, 99).

Avslutningsspørsmål leder ofte vekk fra refleksjonsnivået (Tjora, 2017, s. 147). I denne delen spør jeg om representantene har noe de ønsker å si eller legge til det de allerede har sagt. Videre beskriver jeg hvordan prosjektet går videre og hva som vil skje med datamaterialet fra intervjuet. Det er viktig å sørge for at intervjuet avsluttes med en god stemning mellom meg og informanten. Dette er viktig dersom det dukker opp situasjoner hvor jeg trenger å komme i

kontakt med informantene på nytt, enten det er for å skape mer forståelse eller for å unngå misforståelser (Ryan, 2001). Dette har jeg gjort ved flere anledninger. Tjora (2017, s. 147) og Thagaard (2013, s. 110) illustrerer intervjusituasjonen som en graf hvor det er et lavt refleksjonsnivå i begynnelsen og slutten av intervjuet, mens i midten av intervjuet når refleksjonsnivået toppen.

Strukturen for intervjuguidene er tre-med-greiner-modellen (Thagaard, 2013, s. 103). Tre-med-greiner-modellen representerer et tre hvor stammen representerer norsk idrettsbistand i sørlige Afrika. Grenene symboliserer de ulike temaene som er i intervjuguiden. Hvert tema utdypes ved at spørsmål gis til informanten og jeg følger opp med oppfølgingsspørsmål. Det er på forhånd bestemt temaer som tas opp i intervjuene, men ikke rekkefølgen, derfor bruker jeg tre-med-greiner-modellen.

4.4.4 Opplevelsen av intervjuene

Intervjuene ble gjennomført i perioden november 2020 til februar 2021. Intervjuene ble gjennomført fra klokken 06.00 på morgenen til 18.30 på kvelden. Varigheten på intervjuene varte mellom 45 minutter og opptil to timer. Intervjuguidene ble laget i god tid på forhånd, men også endret underveis. Dette skjedde under intervjuene med representantene fra NIF. Grunnen til dette er at de arbeider med ulike områder innenfor NIFs utviklingsarbeid. Av den grunn sa representantene at 'det må han/hun si mer om'. Det gjorde at intervjuguiden til neste representant ble endret og strukturert og sentrert rundt temaene den forrige representanten ikke følte han/hun kunne svare godt på.

Under intervjuene med representanter fra NIF og de tidlige idrettsfrivillige var det en veldig fin flyt i samtalen hvor jeg også besvarte spørsmål de hadde til meg og jeg delte også noen historier. Dette gjorde at intervjuet virket veldig naturlig og at vi hadde noe tilfelles. Det kan ha vært en nyttig bakgrunnskunnskap som kan ha gjort at respondentene opplevde meg som interessert i det vi snakket om, og dermed åpnet for bedre data (Tjora, 2012, s. 204).

Med deltakerne fra NIF opplevde jeg åpenhet og fikk inntrykk av at de liker å snakke om arbeidet de gjør. Med de tidlige idrettsfrivillige opplevde jeg dette som samtaler vi kunne ha hatt når som helst.. I intervjuene med partnerorganisasjonene i Zambia opplevde jeg at de

først og fremst syntes det var stas å få delta i et intervju om Idrettens fredskorps og de viste med stolthet det de gjør og det de har fått til i sin organisasjon.

4.4.5 Transkribering

Alle deltakerne tillot bruk av lydopptaker, det har gjort analysedelen 'riktig' og mer overkommelig da intervjuene er transkribert ordrett. Transkribering betyr å gjøre video- eller lydopptak om til tekst (Tjora, 2017, s. 266). Jeg har valgt å normalisere transkripsjon av intervjuene, som betyr at jeg transkriberer på bokmål. Transkriberingen ble gjort tidligst mulig etter avsluttet intervju. Under transkriberingen anonymiserte jeg deltakerne og andre personer de nevnte i sine sitater. Det er for å unngå personopplysninger og et forsøk på å holde informantene anonyme, så langt det lar seg gjøre (Tjora, 2017, s. 177). Dette er viktig for dette masterprosjektet da avdelingene i organisasjonene som skal studeres ikke er store og det kan by på vanskeligheter med fullstendig anonymisering. Grunnen til dette er at forskningsspørsmålene stiller krav om forståelse for hvordan organisasjon de ulike informantene jobber i og hvilken organisasjon de tidligere idrettsfrivillige har jobbet i. Det er ikke så mange som har den kunnskapen.

4.5 Dokumentanalyse

Dokumentanalyse er den andre innsamlingsmetoden jeg har brukt for denne oppgaven. En dokumentanalyse er analyser av en eller flere tekster som i utgangspunktet ikke er ment for forskning. Dokumentanalyse ble tatt i bruk når MNCS ikke stilte på intervju. Informasjon fra nettsiden til MNCS blir derfor brukt i analysene. Dette er for eksempel deres målsettinger og hvilke grupper de synes er viktige å jobbe med innenfor idretten. Etersom jeg bestemte meg for å ta i bruk dokumentanalyse for MNCS, gjorde jeg også dette på SIA og RN. En dokumentanalyse går ut på å samle inn tekst og finne relevant informasjon om de forholdene som skal undersøkes. Dokumentanalyse er ofte sekundærdata. Det betyr at den benyttes i tillegg til en annen metode, i dette tilfellet, dybdeintervju. Hovedgrunnen til at dokumentanalyse ble brukt for dette prosjektet er at det ikke var mulig å samle inn primærdata fra en viktig, og eneste aktør fra Malawi i Idrettens fredskorps. En dokumentanalyse gir bare selvpresentasjon, og ikke refleksjoner slik dybdeintervjuene gjør.

4.6 Etiske overveielser

Etikken deles inn i to bolker. Den ene tar for seg det generelle som må gjøres før datainnsamlingen begynner med meldeskjema og informert samtykke. Den andre bolken inneholder etiske retningslinjer under intervjuet og presentasjon av dataene.

4.6.1 Meldeskjema og informert samtykke

Dette forskningsprosjektet forutsetter behandling av personopplysninger i form av navn (Se Vedlegg – Punkt 8.2). I samfunnsforskning er dette vanlig fordi studiene ofte innebærer en nær kontakt mellom forsker og informant. Da faller masterprosjektet inn under personopplysningsloven. Det betyr at dette prosjektet er meldepliktig. Før datainnsamlingen begynner må det sendes inn et meldeskjema til NSD (Thagaard, 2013, s. 25). NSD vurderte dette masterprosjektet som godkjent i forhold til gjeldende forskningsetiske regler (Se Vedlegg – Punkt 8.1). Når prosjekter godkjennes, kan datainnsamlingen begynne.

For alle forskningsprosjekt trengs et informert samtykke, basert på informasjon om prosjektet til informantene (Thagaard, 2013, s. 26). I prosjekter som krever aktiv deltakelse fra informantene kan bare settes i gang etter godkjennelse fra NSD og etter informantenes informerte og frie samtykke er gitt (Tjora, 2017, s. 47). Et informert samtykke inneholder informasjon om hva meningen med prosjektet er, problemstillinger, hvordan data behandles, oppbevares og slettes, anonymisering og de ulike kravene informantene har. Et viktig punkt i det informerte samtykket handler om hvordan informantene kan trekke seg fra prosjektet til enhver tid uten at dette skal få negative konsekvenser for vedkommende (Thagaard, 2013, s. 26) (Tjora, 2017, s. 47). En utfordring rundt det informerte samtykke er at forskeren alltid vil ha noen begrensninger for hvor mye informasjon en kan gi.

4.6.2 Etikk i intervjusituasjonen og anonymitet

I intervjusituasjonen kommer man langt ved å være høflig, ha respektfull oppførsel og respekt for informantens meninger, erfaringer og historier (Tjora, 2017, s. 48). For eksempel skal ikke forskeren påpeke motsetninger i informantens budskap og sitater som vedkommende ikke selv er klar over (Thagaard, 2013, s. 120). Under intervjuet har forskeren et etisk ansvar som handler om å beskytte informanten (Thagaard, 2013, s. 29).

I prosjekter som har nær kontakt mellom forsker og informant er det viktig å bygge tillit. Tilliten skapte jeg med å være oppmuntrende, interessert, forståelsesfull og dele egne historier fra mitt år som idrettsfrivillig. Dette kan hjelpe forskeren ved at den kan kontakte informanten senere i prosjektet hvis det er flere spørsmål som man ønsker svar på eller om det trengs oppklaring i noe etter for eksempel transkripsjonen (Tjora, 2017, 47). Som regel er forskeren nødt til å anonymisere informantene slik at de ikke kan kjennes igjen i den ferdige teksten (Thagaard, 2013, s. 27). Identiteten til informantene må holdes skjult, samt at det stilles krav til hvordan personopplysninger oppbevares og slettes (Thagaard, 2013, s. 28).

Anonymiseringen ble gjort under transkriberingen av intervjuene og benyttes slik at representantene ikke er gjenkjennelig gjennom sine sitater. Presentasjon av dataene og den ferdige analysen preges av etiske dilemma. En god etisk ansvarlighet kan forskeren vise ved å markere et skille mellom eget perspektiv og hva som er presentasjon av den forståelsen deltakerne har av sin situasjon (Kvale og Brinkmann, 2009, s. 184).

4.7 Analyse av data/Databehandling

Den største utfordringen i databehandlingsprosessen av transkripsjonene var å skaffe oversikt over store mengder data og identifisere det viktige. I analyseprosessen har koding og kategorisering av datamaterialet vært kjerneaktiviteter. Etter transkripsjonen gikk jeg gjennom sitat for sitat og noterte meg hva det enkelte sitatet egentlig handler om, jeg gir sitatet meningsinnhold, som for eksempel 'opplevelse av å bli inkludert'. Dette er en åpen koding, som er et verktøy for å identifisere og klassifisere mønstre i intervjuene (Nilssen, 2012). Mønstrene og trekkene som jeg identifiserer bestemmer hva analysedelen skal handle om. Under den åpne kodingen hadde ikke denne oppgaven ferdigstilte forskningsspørsmål eller hovedproblemstilling, selv om tanken om hva de ville omhandle var til stede. Dette gir en fordel da man ikke blir låst til å kode sitatene til noe som passer med hovedproblemstillingen, men å kode til det som faktisk sies. Sitatene blir da brukt til det de er ment å brukes til, istedenfor med det som passer best med for eksempel det teoretiske rammeverket eller forskningsspørsmålene. Etter å ha gjennomført koding på alle intervjuene er neste steg å finne kodene som er gjengående. En kode som forekommer ofte undersøker jeg nærmere da dette sannsynligvis er viktig for deltakerne og derfor viktig for analysedelen. Dette fører til fokuserte temaer, eller kategorier. Innenfor en kategori er det sitater fra flere deltakere som handler om det samme temaet (Thagaard, 2013, s. 160). Dette gjør det enklere å identifisere

det som er sentralt og viktige tematiske mønstre i datamaterialet og viser hva som kan bli relevant i analysedelen (Grønmo, 2004, s. 249).

Det neste steget var teoretisk koding. Med allerede satte kategorier, måtte jeg for alvor bestemme hvilke teorier og begreper som skal danne det teoretiske rammeverket i masteroppgaven, som vil prege analysedelen (Grønmo, 2004, s. 249). Her tar teorien og tanken om forskningsspørsmål over. Dette viser hvordan jeg har arbeidet med dette prosjektet og gått mellom å jobbe induktivt og deduktivt. Jeg har jobbet induktivt i prosessen fra data mot teori, mens jeg har arbeidet deduktivt i prosessen fra teori mot data (Tjora, 2017, s. 18). Thagaard (2013, s. 187) skriver at den analytiske prosessen av intervjuene ofte preges av at man skifter oppmerksomheten mellom det som sitatene faktisk sier noe om og det teoretiske rammeverket. Listen over teorier ble kortere etter koding og kategorisering. Eierskap og populasjonsøkologi er blant annet det som ble vraket etter koding og kategorisering.

4.8 Vurdering av kvalitet

For å beskrive studiens kvalitet bruker jeg begrepene reliabilitet og validitet. Innenfor dette ligger det en begrunnelse for at dersom forskeren retter et kritisk blikk mot egen forskning, er dette med på å kvalitetssikre studien. Det er uenighet om hvilke kvalitetskriterier som er relevant for å vurdere kvaliteten på kvalitativ forskning. Thagaard (2013, s. 200) nevner at begrepene reliabilitet og validitet er sentrale begreper for å beskrive forskningens kvalitet.

4.8.1 Reliabilitet

Reliabilitet appellerer til datamaterialets pålitelighet og handler om at forskningen er utført på en tillitsvekkende og troverdig måte (Thagaard, 2013, s. 201). Thagaard (2013, s. 202) skriver at reliabilitet i utgangspunktet referer til spørsmålet om en annen forsker som bruker de samme metodene, vil oppnå samme resultat. Det er uenigheter om repliserbarhet er relevant. Grunnen er at repliserbarhet vektlegger nøytralitet og resultatene ses som uavhengig av relasjonen mellom forsker og informant. Det funker ikke i kvalitativ forskning da utviklingen av datamaterialet kommer frem som et samspill mellom forsker og deltakerne i prosjektet, fullstendig nøytralitet er ikke mulig (Tjora, 2017, s. 235). Innenfor samfunnsforskning vil forskeren ha engasjement i temaet som forskes på. Ifølge Tjora (2017, s. 236) kan det betraktes som støy, da det kan påvirke resultatene. Det viktigste er ikke et forskningsprosjekt uten engasjement, men å være åpen om engasjementet. På den andre siden kan engasjementet

til forskeren være en nødvendig ressurs for tilgang på informanter i feltet (Tjora, 2017, s. 236).

En faktor for å lykkes med dette er å tydelig gjøre rede for hva som er forskerens forkunnskaper og erfaringer fra feltet og skille dette fra sitater fra deltakerne i prosjektet (Tjora, 2017, s. 237). For dette prosjektet har jeg etter beste forsøk vært bevisst på å få fram deltakernes synspunkter, enten dette er noe jeg kjenner meg igjen i eller ikke. For mitt prosjekt tror jeg at min forholdsvis enkle tilgang på deltakere har hjulpet meg på grunn av mitt tidligere engasjement i Idrettens fredskorps.

Det er viktig at jeg som forsker redegjør for hvordan datamaterialet har kommet frem, hvorfor konklusjoner er blitt som de er blitt og hvorfor jeg valgte de bestemte metodene og teoriene (Thagaard, 2013, s. 202). For å klare dette har jeg i metodekapittelet redegjort for valg, utvalg, utfordringer og behandlingen av datamaterialet. Argumentering for disse valgene kan være med på å styrke prosjektets troverdighet (Thagaard, 2013, s. 202). Silverman (2011, s. 360) argumenterer nettopp for at prosjektets reliabilitet styrkes ved å gjøre forskningsprosessen transparent. Det betyr beskrivelser av valgene gjort i prosjektet, blant annet ved å beskrive det teoretiske rammeverket som representerer grunnlaget for tolkninger.

4.8.2 Validitet

Validitet handler om at man faktisk finner svar på det man er ute etter (Tjora, 2017, s. 232). Det er flere måter å validere et prosjekt på. En måte dette kan gjøres på er å sammenligne konklusjonene fra dette prosjektet med andre studier gjort på feltet eller annen relevant forskning. Et kriterium som må være på plass for å ha god validitet er at datainnsamlingen og det teoretiske rammeverket for prosjektet må være relevant i forhold til valgte forskningsspørsmål (Tjora, 2017, s. 207). Intervjuguider må også henges på den røde tråden. Dersom det er samsvar mellom oppgavens hovedproblemstilling, forskningsspørsmål og intervjuguider vil dette styrke validiteten (Grønmo, 2004, s. 234).

Validitet er også knyttet mot tolkning av data (Thagaard, 2013, s. 204). Det handler om den tolkningen jeg har gjort, er gyldige i forhold til virkeligheten til deltakerne som jeg har studert. Det er et skille mellom intern og ekstern validitet. Intern validitet innebærer hvordan årsakssammenhenger støttes innenfor en bestemt studie (Seale, 1999, s. 39), mens den

eksterne validiteten handler om hvordan den forståelsen som utvikles i prosjektet også kan være gyldig i andre sammenhenger. (Seale, 1999, s. 41). Dette kalles overførbarhet, eller generalisering. Dette kan oppnås ved å sammenligne resultater fra andre prosjekter og validiteten styrkes når tolkninger fra ulike prosjekter bekrefter hverandre. Hvis de ikke bekrefter hverandre, kan også dette styrke validiteten ved at jeg som forsker lykkes med å argumentere overbevisende for hvorfor resultatene er avvikende fra andre resultater.

5.0 Analyse

I dette kapittelet vil jeg redegjøre for analysene av de tre forskningsspørsmålene hver for seg. I punkt 6.0 vil det komme en avsluttende diskusjon og konklusjon om hovedproblemstillingen. Minner om at MNCS ikke stilte opp på intervju. Data om MNCS er fra andre representanter i utvalget, samt deres nettside.

5.1 Hvilke konsekvenser har maktforholdet for inkludering av partnerorganisasjonene i partnerskapet?

5.1.1 Økonomisk makt

Vi må finne lokale samarbeidspartnere som kan hjelpe oss til å nå målene til de vi får støtte fra. Når vi søker Norad om penger må vi jo søke penger om noe som skal gjennomføres steder som er interessant for myndighetene (Representant B, NIF).

Bates (2012, s. 194) påpeker at identifiseringen av partnerorganisasjoner er første steg i et partnerskap. Her må NIF kartlegge hva organisasjonene jobber med, hvilke ressurser har den, hvilke ressurser trenger dem (Bates, 2012, s. 199). Idrettens fredskorps kan bli sett på som en del av et institusjonelt felt hvor NIF er leverandører av finansiell støtte og menneskelige ressurser i form av idrettsfrivillige. Partnerorganisasjonene er forbrukere av ressursene. På hver sin side av prosjektet ligger Norec/Norad og idrettsdepartementet i Malawi (DiMaggio & Powell, 1983, s. 148). I feltet er også de ulike partnerorganisasjonene som direkte samhandler med hverandre om prosjektet Idrettens fredskorps (Meyer, 2008, s. 525). Sitatet trekker frem hvordan NIF allerede før de inngår i et partnerskap, har betingelser for hvor de skal drive bistanden og hvilke mål de ønsker å oppnå. Partnerorganisasjonene i Zambia og Malawi er svake grunnet økonomi, i det institusjonelle feltet er kanskje den finansielle støtten den viktigste og mest nødvendige ressursen.

Det er aldri å komme unna, at det er vi som sitter på pengene. Du kommer aldri til å kunne endre det så lenge en partner sitter og fordeler penger og i stor grad styrer hvem som er partner (Representant A, NIF).

Representanten fra NIF sier den økonomiske makten preger partnerskapet mellom organisasjonene i Idrettens fredskorps. Innenfor prosjektet har NIF monopol på majoriteten av de finansielle midlene. Økonomi er en begrenset ressurs og NIF styrer tilgangen til ressursen (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 46). Den ressursbaserte strategien handler om hvilke ressurser en organisasjon har tilgjengelig som skaffer et konkurransefortrinn (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 42). Den økonomiske ressursen er viktig, ikke lett tilgjengelig og er vanskelig å erstatte, som er en fordel (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 45). Representanten sier de økonomiske ressursene NIF har tilgjengelig gjør at de bestemmer hvem som får ressurser, fordelingen og bruk av ressursene (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 48). Partnerorganisasjonene er avhengige av NIF for finansiell støtte.

Vi sitter med pengene og er juridisk ansvarlig, hvis noe skjer med de midlene, så er det NIF som må tilbakebetale penger til NOREC hvis det skulle skje (Representant B, NIF)

NIF viser forståelse om makten som kommer med finansielle ressurser og viser til viktigheten med forvaltningen. Som juridisk ansvarlig for ressursene er konsekvensen stor om noe skulle skje med midlene. Max Weber og den klassiske sosiologien mente makt var en egenskap aktører har i samhandling med andre aktører og som eksisterer før handlingen (Larsen, 2007, s. 29). NIFs økonomiske makt eksisterer allerede før de inngår et partnerskap. Den økonomiske makten minner om kondisjonalitet. Det betyr at donoren setter betingelser for bistanden.

5.1.2 Kulturell makt

I det institusjonelle feltet er det ikke forhåndsbestemt hvor viktig ulike ressurser er (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 46). Kulturell makt handler om verdier og ideer i områdene idrettsbistanden blir praktisert (Hatch, 2011, s. 239). Verdiene og ideene er viktig i den aktuelle kulturen. På grunn av den fysiske lokaliseringen mellom NIF og partnerne i sørlige Afrika er det grunn til å tro at partnerorganisasjonene kjenner til de ulike behovene best.

Vi kjenner konteksten mener vi hvert fall selv godt. Kjenner behovene og da søker vi om midler på grunnlag av det vi ser på som behovene og hvordan vi skal løse de da. (...)Som idrett for funksjonshemmede, da samarbeider vi med de som vi mener er gode på det. Det samme gjelder kjønn og likestilling (Representant B, NIF).

Jeg tror det bare er noe vi vet og kan mye om, siden vi har vært der så lenge og holdt på.
(Representant C, NIF).

‘Vi vet best’ er ofte holdningen og tankegangen til donoren (Crew & Harrison, 1998, s. 77). Representantene fra NIF mener de kjenner til behovene i Zambia på grunn av langvarig partnerskap. I Malawi mener NIF de kjenner til behovene da på bakgrunn av relativt lik kultur som i Zambia og Zimbabwe.

Det er aldri lett å gå inn i et nytt land, men det er noen faktorer som gjør at vi kjenner Malawi noe, vi har noe å bygge på. (...) Vi kjenner jo Malawi, det er jo en del av regionen, kulturelt og språklig sett, ikke langt unna Zambia og Zimbabwe (Representant B, NIF).

NIF ser på behovene og finner ut hvordan de skal løses. Dette minner om makteffekten Nustad (2003) beskrev ved at problemene ligger i utviklingslandene og det løses ved å overføre for eksempel finansielle midler eller idrettsfrivillige. NIFs engasjement i Zimbabwe på 1990-tallet er kritisert for ikke å ta nok hensyn til mottakerens behov (Straume, 2013, s. 4), skjer det samme igjen? Hasselgård (2015, s. 161) skriver at dominerende vestlige verdier og forståelse av idrett og utvikling blir overført og at det undergraver mottakerens egen forståelse og egne behov. På spørsmål om hvordan behovene i Malawi og Zambia blir preget av hvordan idrettsbistanden praktiseres, svarer representant A fra NIF:

MNCS styres jo ovenfra og ned, jeg tror ikke behovene i Mzuzu styrer hva MNCS gjør. Jeg tror NGOene i Zambia drives av behovene i samfunnet, men de må alltid vinkle inn de behovene til en donor for å få støtte sånn at de kan mene at det viktigste er barn med nedsatt funksjonsevne, men hvis ingen donorer støtter prosjekter til barn med nedsatt funksjonsevne, da må du klare å snike de inn uten å få penger til det, det kan være vanskelig (Representant A, NIF).

MNCS en statlig styrt organisasjon som ligger under idrettsdepartementet og styres derfor ovenfra-og-ned, fra ekspertene og til folket. Dette er den originale bistandstenkingen fra 1970-tallet (Larsen, 2007, s. 32). Det strider mot prinsippene i den tredje utviklingsvei. Den tredje utviklingsvei ignorerer aktører på makronivå som MNCS og retter bistanden mot NGOer. Makten skal flyttes over til folket, slik som NIF gjør i partnerskap med NGOene i Zambia (Nustad, 2003). Representanten sier hvordan partnerorganisasjoner i utviklingsland må streve etter å tilpasse seg omgivelsene sine for å skaffe donorer. Eksempelet representanten viser til kan handle om dekolbing, som er skille mellom struktur og praksis. I tillegg til å gjøre seg interessant for donor, må partnerorganisasjoner også være effektiv i det som er organisasjonens mål (Meyer & Rowan, 1977, s. 344). Dette viser utfordringen

organisasjoner kan ha med balansegangen mellom effektiviteten i organisasjonen og ønske om å skaffe nødvendig legitimitet (Hasselgård & Straume, 2011, s. 373).

5.1.3 Politisk makt

Eksterne maktforhold som kan legge føringer for hvordan idrettsbistanden praktiseres i Idrettens fredskorps er mellom NIF og Norec/Norad, og MNCS og idrettsdepartementet i Malawi. På spørsmål om hvilke betingelser som kommer fra Norec og Norad svarer representant C fra NIF:

Jeg tror vi stort sett kan gjøre det vi mener er mest fornuftig. (...) Kvinner for eksempel, det har vi hatt med hele tiden. Plutselig så kommer det overordnede prioriteringer fra Norad/Norec, hvis vi vil ha penger må vi tilpasse oss de prioriteringene som er. (...) Miljø er jo et sånt tema som ikke vi engasjerer oss i, vi har diskutert om noe sånt skal inn i søknaden. Men det er grenser for hvor mye prostitusjon vi skal bedrive. (Representant C, NIF).

NIF har stor frihet, men representanten kommer inn på hvordan de noen ganger må tilpasse seg prioriteringer fra Norad/Norec.

For NORAD er det viktig at du har en posisjon der allerede. (...) Da tenkte vi, greit, Malawi er et prioritert land, relativt sett er det enkelt for oss å starte opp i Malawi. (...) Da tenkte vi at det kunne være en fin mulighet til å utvide utvekslingen. NOREC er litt mer fleksible og runde i kantene enn det NORAD er (Representant B, NIF).

NIF fikk ikke innvilget forespørselen til Norad om å utvide prosjektet til Malawi da Norad mener MNCS ikke er en god nok partner og kutt i støtten. Av den grunn er det Norad- og Norec-penger i NGOene i Zambia, mens i MNCS er det kun Norec-penger. Dette er negativt for Idrettens fredskorps da prosjektet fungerer best når ressursene fra Norec og Norad samarbeider. Når det gjelder idrettsdepartementet i Malawi har dette skapt hodebry for NIF, blant annet når byråkratiet i Malawi er tregt og vanskelig. Det betyr at NIF ikke får ansatt en person til å ha Idrettens fredskorps, om ikke eneste, men som en av hovedoppgave i stillingen sin i MNCS.

MNCS i Malawi er som en statlig myndighet underlagt et byråkrati som jobber ganske sakte og som er ganske firkantet, så det har være ganske krevende synes vi. NGOene er jo mye mer sånn omstillingsdyktige og ikke bundet opp av samme type regler (Representant B, NIF).

Representanten viser her til det tidligere studier viser om endringen i bistandstenkningen på 1980-tallet (Larsen, 2007, s. 31). NGOer ble de nye bærebjelkene å inngå partnerskap med og de viste seg som sterkere partnere enn myndighetene i mottakerlandene. NIF prøver å få ansatt en person til å ha ansvar for Idrettens fredskorps som en av sine hovedoppgaver i

MNCS, men de blir begrenset av byråkratiet i Malawi. MNCS er med andre ord under en juridisk påvirkning da idrettsdepartementet har stor innflytelse på organisasjonen. MNCS må forholde seg til byråkratiet i Malawi og MNCS må handle på bestemte måter. Dette er isomorfisme da MNCS blir mer lik departementet i Malawi på grunn av det tvingende institusjonelle trykket i byråkratiet (Hatch, 2011, s. 102). Dette kan gi konsekvenser både for NIF og MNCS. Den institusjonelle teorien viser hvordan organisasjoner må endre sin atferd, de ønsker å skaffe legitimitet og bli akseptert blant andre aktører (Meyer & Rowan, 1977, s. 341). Utfordringen består av noe hverken NIF eller MNCS kan gjøre noe med. Grunnen til dette kan være at NIF og idrettsdepartementet i Malawi har motstridende mål. I modell 6 til Jacobsen og Thorsvik (2013, s. 339) argumenterer de for at dette fører til lite stabilitet, som gjør det vanskelig å oppnå bærekraftighet.

MNCS er i en dragkamp mellom NIF og idrettsdepartementet i Malawi. MNCS kan oppleve her en juridisk påvirkning fra idrettsdepartementet i Malawi, de er tvunget til å handle og arbeide på bestemte måter (DiMaggio & Powell, 1983, s. 150). Det tvingende institusjonelle trykket MNCS opplever med idrettsdepartementet i Malawi kan være avgjørende å forholde seg til for å være akseptert i Malawi, som jo kan antas å være det viktigste for et nasjonalt idrettsforbund. Meyer og Rowan (1977) har argumentet om at nasjonale myndigheter, som er politiske beslutningstakere, ikke alltid ser konsekvensen av maktinnflytelsen de har på aktører i samfunnet. For Idrettens fredskorps er dette en utfordring. For MNCS kan dette være en frustrerende situasjon da de må forholde seg til idrettsdepartementet, samtidig som de ønsker å skaffe legitimitet hos NIF. MNCS er direkte underlagt idrettsdepartementet, mens NIF er en del av sivilsamfunnet i Norge. NIF kan da oppleve at det er noe som mangler på hvordan avgjørelser og handlinger utføres i Malawi. I Zambia er det mange sivilsamfunnsinstitusjoner, som i Norge. Slike institusjoner er det fravær av i Malawi. Underutviklingen i Malawi kan komme av mangler på de institusjoner vi har i vesten (Larsen, 2007, s. 30).

5.1.4 Ressursavhengighet i maktforholdet

The partnership, you know how it is. The money and the resources come from NIF, NIF has the biggest voice, we can't change that, but we have the opportunity to affect the project. It will never be 50/50, at the time I will say it is 60/40, better than that I don't think it can get, and we are happy about it (Representant, SIA).

NIF sends the money, volunteers and everything. I don't think NIF has the most power, because we are also involved in the application to Norec, that shows that there is a mutual transparency, we collaborate very well, we complement one another. (Representant, RN).

Partnerorganisasjonene er ikke maktkritiske til NIF og ser partnerskapet som et gjensidig avhengighetsforhold. Det gjensidige partnerskapet kommer av at partnerne trenger ressurser, i form av finansielle midler og arbeidskraft i idrettsfrivillige. Det betyr at NIF har flere ressurser, som ifølge Pfeffer og Salancik (2003, s. 46) betyr at partnerorganisasjonene blir mer avhengig av NIF som partner. NIFs policy sier at de ikke skal etablere nye organisasjoner som skal konkurrere mot de allerede eksisterende organisasjonene. Hvis dette er noe partnerorganisasjonene er klar over, kan dette gi dem økt makt. Da kan partnerorganisasjonene prøve å finne løsninger som passer dem best. Malawi er ikke et land fylt med NGOer og MNCS er ved siden av den olympiske komité, alene på idrettsfeltet i landet. Dersom NIF ønsker å ha prosjektet gående i Malawi, er MNCS en viktig partner. Hvis NIF ikke ønsker å samarbeide med NGOene lenger, kan dette føre til mindre støtte fra Norad. Dette viser at partnerorganisasjonene kan få innflytelse over partnerskapet. Som mottaker ønsker du å begrense hvor mye innflytelse donoren får (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 44). Dette for å unngå avhengighet og samtidig et ønske om å beholde organisasjonens mål som hovedprioritet (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 50).

Den gjensidige avhengigheten er hovedpoenget i ressursavhengighetsteorien. Ulike organisasjoner er avhengig av andre organisasjoner i omgivelsene for tilgang på finansielle, samt menneskelige og materielle ressurser for å overleve (Hatch, 2011, s. 96). Ingen av partnerorganisasjonene er i stand til å isolere seg fra de andre og likevel drive prosjektet. Hverken NIF, SIA eller MNCS har alle nødvendige ressurser internt i organisasjonen, men finner de i omgivelsene sine. Dette viser grunnlag for et likeverdig partnerskap og muligheten til å handle selvstendig, selv om representanten fra SIA sier at maktforholdet er 60/40.

Representanten fra RN mener at NIF ikke har mest makt på grunn av inkluderingen i søknadsprosessen. På spørsmål om SIA er i stand til å handle selvstendig sier representanten:

Yes, we can because we get the volunteer, yes, and we decide where he works. So, if we need him to work in a football team, he works in a football team, if we need him in a school, he work in a school. Because of this the volunteer helps SIA to achieve our goals and vision. We have projects ongoing that the volunteers from Norway work with, we are happy about it
(Representant, SIA).

NIF stiller seg likt i tankegangen til representanten fra SIA med tanke på likeverdig partnerskap og både representant B og C fra NIF drar inn det økonomiske aspektet som avgjørende i sine meninger om hvorfor likeverdig partnerskap ikke vil eksistere.

Ikke helt gjensidig, men det er så gjensidig som det kanskje nesten går an å få det, så lenge, det er norske penger som skal forsvares bruken av og norske prioriteringer. (...) Det er ikke likeverdig så lenge det er så mye ressurser vi snakker om. (Representant C, NIF).

NOREC-utveksling handler om likeverdighet, det er nøkkelen til suksess her. Vår inngang er jo ikke sånn at vi er imot likeverdig partnerskap, men, vi er jo en idrettsorganisasjon som jobber med idrettsutvikling. (...) Diskusjonen om likeverdig partnerskap er veldig god, jeg synes det er viktig å få med seg hvem er det som faktisk står som ansvarlig her. (Representant B, NIF).

Partnerorganisasjonene må forholde seg til retningslinjer fra NIF. Dette viser at ressursavhengigheten i Idrettens fredskorps kan påvirke prosjektets virksomhet, i fordel NIF. Representanten sier, så lenge NIF har de eksterne ressursene partnerorganisasjonene er avhengige av, kan dette føre til at partnerorganisasjonene mister deler av sin mulighet til å handle selvstendig (Hatch, 2011, s. 97). Pfeffer og Salancik (2003, s. 258) sier det betyr at partnerorganisasjonene gir fra seg en del av sin makt for å få ressursen, mens NIF skaffer økt innflytelse over partnerne. Donor har tidligere fått kritikk for å ikke ta hensyn til behovene de lokale kunnskapene mener er nødvendige (Hobart, 1993, s. 5). Hobart (1993, s. 5) påpeker at det ofte er donoren som har en fordel i partnerskapet og mer makt over utviklingspraksisen. En kan derfor argumentere for at NIF bestemmer utviklingspraksisen (Larsen, 2007, s. 36), som i prosjektet Sport for All. Både NIF og SIA er innforståtte med at NIF har den største makten, men fører dette til at partnerne ikke blir inkludert i prosjektet? Er det framgang i partnerskapet fra Tanzania på 1980-tallet?

5.1.5 Inkludering i søknaden til Norec

Dersom partnerorganisasjoner ikke blir inkludert nok i alle deler av prosjektet, kan det føre til at prosjektet ikke er levedyktig. Som Bates (2012, s. 195) påpeker, er mangel på inkludering en av hovedgrunnene til at noen forlater et partnerskap.

Vi har fått NOREC litt på nakken de siste par årene fordi de mener vi er for dårlig til å inkludere partnere godt nok. Det har vi blitt utfordret på. (...) Et fint vennlig dytt, vi har nok hatt en tendens til å ikke ha så mange involverende prosesser (Representant B, NIF).

Her tar representanten opp hvordan den politiske makten fra Norec spiller inn i NIFs praksis. Dette viser hvordan Norec gir beskjed til NIF om at det ikke er et god nok likeverdig

partnerskap i Idrettens fredskorps. Bates (2012, s. 194) mener blant annet at rettferdig fordeling av makt og involvering i beslutningsprosesser definerer et likeverdig partnerskap.

Det å kjøre prosesser med de partnerne vi har, det tar lang tid. (...) At partnerne er med i flere diskusjoner, det jobber vi mye med, ofte til en god dose frustrasjon, når vi ikke får den responsen du håper innen tidsfrister. Det er frustrerende. (...) Det har vært litt enkelt for oss i NIF å skrive den søknaden eller den rapporten eller ta den beslutningen uten å forankre den så godt fordi du vet noen ganger at dette tar tid. (...) Vi har tidligere tatt de avgjørelsene i større grad (Representant B, NIF).

NIF opplever frustrasjon da prosesser som angår Idrettens fredskorps tar lang tid. Tidligere har NIF tatt beslutninger uten å diskutere dette med partnerorganisasjonene. Prosessen viser at NIF setter premissene og tar beslutninger uten å inkludere partnerne. NIF blir i dette tilfellet den mektige aktøren i vesten som setter betingelser for bistanden og tar den ledende rollen (Straume & Steen-Johnsen, 2012, s. 106). I NIFs forsvar kan dette komme av at partnerorganisasjonene ikke ønsker å inkludere seg i ulike prosesser. Dette gjør at partnerorganisasjonene blir statister. Men, hvordan kan NIF arbeide mot et levedyktig prosjekt med å inkludere partnere som kanskje ikke ønsker å bli inkludert i viktige prosesser? Samarbeidspartnerne i sør er ikke like snakkesalig som NIF med hensyn til hvordan de opplever at de blir inkludert i prosjektet.

I think so far so good, we are included (Representant, SIA).

We are included, everything starts with the application to Norec (Representant, RN).

Men målene kommer stort sett fra oss, da er det ofte tommel opp, som regel smiler og nikker de (Representant A, NIF).

Representanten fra RN er fornøyd med maktbalansen og inkluderingen i prosjektet. Søknadsprosessen til Norec er en lang prosess og partnerne jobber med denne under partnermøter. Da diskuteres innholdet i søknaden. Alle organisasjonene har mulighet til å komme med innspill. NIF skriver søknaden og sender den til partnerorganisasjonene for å få tilbakemelding. NIF derimot, mener at det stort sett er de som kommer målene for prosjektet, mens partnerorganisasjoner opptrer som nikkedukker.

We agree on what we are doing to work on, what we are going to include in the proposal. We must develop proposals, frame work, activities, expectations, outcomes and budget. Then we agree on how this is gonna be. NIF puts it all together before they send it in, they send it to us, share the final quote to see if we have any final comments (Representant SIA).

Last meeting so we had to develop the proposal from scratch (Representant RN).

Det skal jo være et partnerskap, det er hovedfokuset, vi skal stille på lik linje, det er et krav fra Norec. (...) Vi har et partnernemte i januar, fysisk, målet er å komme fram til hva som skal inkluderes i den nye søknaden. Man diskuterer budsjett, til målene - er det noe som må endres? Da kan de komme med så mange innspill de vil (Representant A, NIF).

Ved forrige partnernemte startet organisasjonene søknaden til Norec fra begynnelsen av, dette kan være en bevisst taktikk fra NIF for å inkludere partnerorganisasjonene mer:

Kanskje det å komme med en nesten ferdigskrevet søknad og be om innspill ikke er det som pirrer dem mest til å komme ned fra gjerdet og begynne å bidra mye. (...) Men vi må også utfordre de, jeg tror partnerne synes det har vært bekvemt noen ganger og også være med på utvekslingen fordi de får både tilgang til flinke folk som kommer å jobbe, det kommer midler inn, så er det veldig enkelt å bare være med. De har også sluppet å bruke for mye ressurser på det, og gjør kanskje at de er mindre maktkritiske til NIF (Representant B, NIF).

Det virker som at NIF tidligere har skrevet søknaden, for så å spørre om innspill. Mens i nåtid, inkluderes partnerne i hele prosessen i håp om at de inkluderes. Det interessante er at partnerorganisasjonene føler at de deltar i søknadsprosessen, effekten av det er at de opplever maktforholdet som bra. På den andre siden er NIF frustrerte over partnerorganisasjonenes manglende engasjement og vilje til å bli inkludert.

Utfordringen som vi ser på vår side, på den ene siden å involvere partnerne, men på den andre siden opplever vi at ofte så er det vanskelig å få partnerne ordentlig tungt med i prosesser. Vi ønsker jo at partnerne skal mene noe om hvordan vi skal gjøre forskjellige ting (Representant B, NIF).

NIF opplever at partnerorganisasjonene er statister som ser på at donoren setter rammebetingelsene for prosjektet. Dette handler om hvordan idrettsbistanden skal utføres i praksis. Dette minner om det som skjedde i Tanzania på 1980-tallet hvor donoren satte premissene for bistanden og tok den ledende rollen uten å involvere partneren nok (Straume & Steen-Johnsen, s. 104). Dette kan gjøre at prosjektet ikke blir levedyktig når partnerorganisasjonene ikke er klare for selvorganisering når NIF trekker seg ut. Det er selvorganisering som fører til bærekraftig utvikling i den tredje utviklingsvei (Larsen, 2007, s. 32). Historien med bistandsarbeid viser at det ofte går dårlig med mottakerne når donoren trekker seg ut (Larsen, 2007, s. 1). Det merkelige i denne situasjonen er at NIF prøver å involvere partnerorganisasjonene, men partnerorganisasjonene er for komfortable med å bare være med. I arbeidet med søknaden til Norec er det NIF som tar beslutninger. Det kan bety at NIF har mer innflytelse i praksisen av idrettsbistanden. Det er mangel på inkludering av partnerne og på den måten mangler prosjektet bærekraftighet. Partnerorganisasjonene kan

miste opplevelsen av strategisk forståelse for prosjektet. Dette kan skape fremtidige utfordringer når NIF trekker seg ut av partnerskapet og partnerorganisasjonene skal selv stå for aktivitetene. NIF prøver, men arbeidsforholdene oppleves som vanskelig.

Alle aktører har myndighet til komme med forslag til søknaden. Dette viser hvordan NIF ønsker å inkludere partnerne ved å bruke en desentralisert tilnærming (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 88). På den andre siden blir det til en sentralisert tilnærming da partnerorganisasjonene ikke viser engasjement til å inkludere seg. Som et resultat av dette understreker Busch mfl. (2010, s. 161) at mangel på inkludering kan bidra til at prosjektet ikke er bærekraftig da partnerorganisasjonene ikke får en økt følelse av autonomi og ansvar. Uten inkludering, ingen autonomi. Uten autonomi, ingen eierskap til prosjektet. Dersom aktører ikke opplever eierskap til prosjektet, er dette ofte et tegn på at prosjektet ikke er levedyktig. Straume (2012, s. 12) understreker at for å oppleve eierskap til prosjektet må partnerorganisasjonene være med i beslutningen om hvordan idrettsbistanden skal praktiseres. På bakgrunn av partnerorganisasjonenes passivitet er det vanskelig å argumentere for at NIF bruker sin makt i søknaden til Norec. På spørsmål om uenigheter i søknadsprosessene svarer representant A:

Alt for lite, jeg husker et sitat fra et partnern møte, møtet ble holdt i forkant med en søknadsprosess. (...) Vi utfordret de på at de skulle fortelle oss hva slags arbeid vi skal støtte, da sa en partner ganske bra: 'Vi gjør det dere vil at vi skal gjøre'. Det vi ønsker er at partnerne skal være sterke, tydelige og litt modige og fortelle oss som sitter med pengene og forteller oss hvor vi skal plassere pengene og hva slags type innretning vi skal ha. (...) I stedet for så opplever vi litt for ofte at partnerne er litt sånn 'for å være på den sikre siden så gjør vi det dere vil vi skal gjøre'. (Representant B, NIF).

5.1.6 Inkludering i diskusjoner på partnern møter

Etter intervjuene sitter jeg med opplevelsen av at partnerorganisasjonene har større engasjement til mindre diskusjoner som tas opp under partnern møtene. Det er spesielt to diskusjonsområder som ble tatt opp under flere av intervjuene.

Vi er i en prosess hvor de ønsker seg at også sør-nord-frivillige også skal få studere IKU. (...) De kjemper jo så klart ekstra for sine frivillige. Deres frivillige har andre behov enn våre. Studiet kan bety mye mer for dem. Jeg tror det blir gjennomførbart (Representant A, NIF).

Et annet område som NOREC har vært litt kritiske til at de som jobber i Norge, har hatt få liten oppfølging av sin partner i sør, for eksempel at partneren i sør får lov til å besøke deltakeren i Norge, på samme måte som vi besøker deltakere i sør. (Representant B, NIF).

Her har det i følge NIF vært diskusjoner mellom partnerne og engasjementet er høyere enn når de diskuterer søknaden til Norec.

We discussed this university for the Zambians together with the other partners. They also need to be given the opportunity to educate (Representant RN).

We also want the opportunity to do a site-visit. When you was in Malawi, NIF came to visit you, right? So when we come back up and running one representant from Zambia will go to Norway to do a site-visit. Only one from one of the organizations will go to meet all of the volunteers. If not, it would be very expensive (Representant SIA).

Siden engasjementet til partnerorganisasjonene er annerledes i disse tilfellene enn med søknaden til Norec, kan det virke som dette betyr mer for partnerorganisasjonene. Forskjellen i diskusjonene kan bunne i viktigheten for partnerorganisasjonene. Det er stor forskjell på norske og Zambiske idrettsfrivillige. De fleste norske idrettsfrivillige som reiser til Zambia og Malawi har som regel begynt eller fullført en utdanning. Utdanning og idrett er tilgjengelig for alle i Norge, slik er det ikke i Zambia. Dersom de idrettsfrivillige fra Zambia får studere samtidig som de er på utveksling kan dette bety mye mer for den Zambiske idretten. Kunnskapen de idrettsfrivillige tilegner seg kan brukes i organisasjonen i Zambia. Sør-nord idrettsfrivillige har tilknytting til en av organisasjonene i sørlige Afrika.

Den andre diskusjonen dreier seg om site-visit til sør-nord-idrettsfrivillige. Site-visit er et begrep som innenfor Idrettens fredskorps blir brukt for å beskrive når koordinatoren besøker de utplasserte idrettsfrivillige. Dette skjer årlig for nord-sør idrettsfrivillige. Denne diskusjonen kan være ønskelig for organisasjonene i Zambia av flere årsaker. Det er en unik mulighet til koordinatoren for oppfølging av de idrettsfrivillige. For det andre kan det være interessant for koordinatorene å se hva de idrettsfrivillige gjør på feltet i Norge. Hvordan ser en norsk fotballtrening ut? Hvordan foregår en kroppsøvingstime?

Hva er det som skiller dette fra søknaden til Norec? Effektene av å ikke involvere seg i søknaden til Norec ligger i fremtiden, mens de to overnevnte diskusjonene er her og nå. Det gir positiv arbeids- og utdanningserfaring tilbake til organisasjonen og en opplevelse at man som koordinator klarer å følge opp sine egne idrettsfrivillige. Diskusjonene ble 'godkjent' av NIF og er noe de ønsker å sette i gang. Dette kan være med på å påvirke hvorfor partnerorganisasjonene er fornøyde med maktforholdet i partnerskapet, da diskusjonene går i deres favør og etter deres ønske. Effektene av gjennomføringen av forslagene vil gi positive bieffekter for organisasjonene. Det kan gi økt politisk makt hos partnerorganisasjonene da

politisk makt handler om hvordan noe organiseres og hvordan avgjørelser blir tatt (Hatch, 2011, s. 238). En site-visit til Norge koster mye og den økonomiske situasjonen i partnerorganisasjonene tilsier at de er avhengige av den økonomiske støtten til NIF. Dette kan føre til at NIF får økt innflytelse på partnerorganisasjonene (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 258). Ved at dette er diskusjoner partnerorganisasjonene har tatt opp gir det dem økt følelse av ansvar og autonomi, samt økt motivasjon, på grunn av den desentraliserte tilnærmingen (Busch, et al., 2010, s. 161).

Du skal jobbe hardt for å få partnerne i sør til å være kritiske til NIF. De synes jo vi er vanskelige en del ganger. Så kan vi skylde på at kravene fra NORAD/NOREC gjør at vi også må ha orden i sysakene. Det er jo langt på vei sant, hvordan utøver man det der i praksis? Det tror jeg er hele bistandens dilemma (Representant C, NIF).

Denne analysen har tatt for seg maktforholdet blant aktørene i Idrettens fredskorps og hvordan partnerorganisasjonene blir inkludert i beslutningsprosesser. Representanten vurderer hvorvidt partnerorganisasjonene har mulighet til å være maktkritiske til NIF. Maktforholdet mellom partnerorganisasjoner eksisterer. En kan anta at partnerorganisasjonene ikke kan være særlig maktkritiske til NIF, eller kritisk til NIFs forslag når det gjelder søknaden til Norec. Som representant B fra NIF nevnte innledningsvis er det NIFs oppgave å finne organisasjonene som kan hjelpe dem med idrettsbistanden. Med tanke på at NIF har de økonomiske ressursene, samt muligheten til å hjelpe med arbeidskraft i form av idrettsfrivillige, har da partnerorganisasjonene mulighet til å være maktkritiske til NIF? Av den grunn kan maktforholdet påvirke engasjementet rundt inkludering for partnerorganisasjonene. Partnerorganisasjonene ønsker ressursene fra NIF, de er ikke selvforsynt med ressurser og stoler derfor på omgivelsene for å få nødvendige ressurser (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 43). Frykten for å miste ressurser kan være årsaken til at partnerorganisasjonene er fornøyde med maktforholdet, beholder seg ukritisk til maktforholdet og velger å ikke inkludere seg i søknadsprosessen til Norec.

Partnerorganisasjonene kjenner til behovene best, men i et partnerskap er ikke alle ressurser likeverdige. NIF, som sitter på de mest nødvendige ressursene, vil ha mer innflytelse i partnerskapet (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 27). Det vil alltid være NIF som velger hvem som skal få ressurser og skaffer seg derfor innflytelse over partnerorganisasjonene. Selv om den økte innflytelsen ikke er hensikten (Hatch, 2011, s. 97), kan praksisen føre til mer makt over partnerorganisasjonene (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 50). Partnerorganisasjonene kan da miste

autonomi, det fører til vanskeligheter med å handle selvstendig (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 32). Levedyktigheten til Idrettens fredskorps kan dermed henge i en tynnere tråd.

Partnerorganisasjonene deltar i enkelte beslutningsprosesser, men velger å ikke involvere seg i stor grad om hvordan idrettsbistanden skal praktiseres. Praksisen endres i tråd med endringer i Norec, for da endres premissene for idrettsbistanden. Partnerorganisasjoner må være tilpasningsdyktige for å overleve. Viktigheten av å respondere til forandringer i omgivelsene er avgjørende for partnerne (Jacobsen & Thorsvik, 2017, s. 350). I søknadene kan endringer forekomme i form av målsetninger og strategier for å nå målsetningene, dette setter krav til organisasjoner om at de omstruktureres for å tilpasse seg endringen til i omgivelsene. NIF har vært åpne om at de tilpasser seg krav fra Norec og Norad, men trenger partnerorganisasjonene å tilpasse seg i like stor grad?

Partnerorganisasjonene er også tilpasningsdyktige. Jeg tror de er flinke, tilpasningsdyktige, men også kyniske i det at de gjør det som kreves, de også lever jo i en veldig tøff, veldig konkurransehverdag og mange av partnerne våre er jo også konkurrenter. Men ja, noen ganger lurer jeg også på hvorfor vi har partnere som ikke leverer like godt. Hvorfor gjør de ikke det, når konsekvensene blir så brutale ved at de kan miste støtte. Vi sitter jo igjen på mye makt siden vi kan bevilge penger, eller velge å ikke gjøre det. Der har mange i NGO-sektoren blitt formet av oss som er donor, vår innretning i NIF er jo også veldig, veldig påvirket av hva som er de politiske prioriteringene i utenriksdepartementet og NORAD. Når det kommer nye endringer, må vi ta det innover oss (Representant NIF, B).

5.2 Hvilke forskjeller er det for NIF å ha idrettsfrivillige som jobber på grasrota i en statlig styrt organisasjon versus NGOer?

Etter å ha identifisert partnere, blant annet ut ifra ressursbanken til partnerorganisasjonen, foreslår Bates (2012, s. 195) å finne hva partnerorganisasjonene kan tilby partnerskapet og hva de jobber med.

We are a organizations that has a self-help focus. We are good at engaging communities to understand that they can help them self. We facilitate trainings with people who doesn't have that opportunity. We work with women and people living with disabilities, and youths. We want to include everyone in sports (Representant RN).

I think we are a well established and well-working organization who have expertise in the area we work, which is sport. It's about both the administrative and what we achieve in the field. Secondly, our program is ready when the volunteers arrive, they enter into already existing sports program in clubs and schools. (...) We strive to achieve that everyone get a better life, better living for all inn the communities and in the school through the aspects of sports (Representant SIA).

Det NGOene i Zambia sier de tilbyr prosjektet handler om å bruke aktivitet som fører til bedre helse og velvære, som ifølge Keim (2012, s. 101) er målet til mange SDP-initiativer. RN og SIA jobber nedenfra og opp, makten ligger hos folket. Nustad (2004) påpeker at bistandsarbeid som drives på den måten har vært det ideale. Representanten fra RN trekker også frem det viktigste i den tredje utviklingsvei, selvorganisering (Larsen, 2007, s. 32). Grunnen til NIFs partnerskap med NGOer henger sammen med erfaringene fra å være i partnerskap med særforbund. Partnerskapet i Malawi kom først og fremst i gang på grunn av prioriteringer fra Norad og bekjentskap.

Vi ønsker å samarbeide med våre naturlige partnere. (...) Men utfordringene med å jobbe med de er at de som oftest er veldig svake. (...) Så ser vi at de er så små og har så liten kapasitet at de sliter med å nå ut på den at de kan drive med utviklingsarbeid, altså det å drive grasrotidretter. (...) Sammenlignet med særforbund er ofte de ikke eksperter innen idrett i den forstand at de har kompetente trenere og ledere og har en idrettsesifikk utdanning. Men, de er tilstede der barn og unge lever livene sine. De har sterke koblinger til skoler og andre institusjoner i lokalsamfunnene (Representant B, NIF).

Vi kjenner jo Malawi, det er jo en del av regionen, kulturelt og språklig sett, ikke langt unna Zambia og Zimbabwe, vi har også noen kontakter hos idrettsmyndighetene fra før på grunn av det regionale samarbeidet vi har. (Representant B, NIF).

Etter å ha studert nettsidene til NGOene i Zambia viser det seg at RN jobber innenfor mange områder. Blant annet Community schools, skills training, women's/girls rights, HIV/AIDS. og personer med funksjonsnedsettelse (Response Network, 2021e). De bruker selvorganisering som arbeidsmetode. SIA på sin side har mer fokus på mulighetene idretten kan tilby til svake grupper i samfunnet.

We support people by taking the initiative to start self-help groups, sports activities or any topic out of the 12 we can offer to facilitate. (...) We then help them start and organize these activities. (Response Network, 2021e).

As a team we look to take advantage of the power of sport as a mobilising tool to reach underprivileged groups such as orphans and vulnerable children (OVCs), girls and women, children with disabilities, people with HIV/AIDS, and street children in both rural and urban areas (Sport in Action, 2021e).

Informasjonen om RN og SIA ovenfor viser hva organisasjonen står for og ønsker å gjøre en forskjell. Innenfor SDP-feltet er dette vanlige utviklingsmål (Levermore & Beacom, 2009, s. 19). Straume (2019, s. 47) påpeker at organisasjoner innenfor SDP-feltet fokuserer på ofte på mer enn en av fokusområdene innenfor SDP-feltet. RN og SIA arbeider på flere områder, med ulike prosjekter. Millington (2019, s. 61) påpekte at idretten kan brukes og være en viktig

aktivator for å nå bærekraftige utviklingsmål som ligger utenom selve idretten, nytteverdien er viktigst. Både RN og SIA er tydelige i hvor de plasserer seg innenfor Fred Coalters univers. De er sett utenfra og på strukturnivå plus sport organisasjoner. I plus sport organisasjoner blir idretten sett på som et virkemiddel for å oppnå utviklingspolitiske mål (Hasselgård & Straume, 2011, s. 373).

We do both, activities and sharing knowledge about life skills. We give information through activities. But, the activities with sport, we do that because we believe that sport can be utilized to improve people's life in general (Representant, RN).

Hva NGOene sier de jobber med er i utgangspunktet uinteressant isolert, for å sette det i kontekst sammenligner jeg NGOene på strukturnivå og hva de idrettsfrivillige gjør i praksis.

Jeg jobbet litt på skolen. (...) Jeg hadde trening og alt det der hver eneste dag. Hadde aktiviteter hele dagen, men fotballtreninger ble hovedaktiviteten etter hvert, fra cirka 16.00 til 20.00 hver dag. Vi hadde turneringer, så hadde vi aktivitet som Response Network skulle ha da i landsbyen og de har sånne møter hvor de tar opp forskjellig tema som HIV/AIDS, menneskerettigheter også lignende (Idrettsfrivillig A, RN).

Jeg jobbet i skoler. (...) Der hadde jeg gym. Jeg hadde også kickboksing to ganger i uken med de som hadde lyst. (...) I skolene var jeg med barn som gikk fra første- til syvendeklasse 1-7 klasse, med alt fra 20 til 60 sikkert. (Idrettsfrivillig B, RN)

Jeg var på den daglige virksomheten. De er inne i skoler og har noen fotballag rundt i ulike bydeler. På en vanlig dag var det fotballtrening og aktivitet på skoler. (...) Jeg jobbet mye med unge utøvere, fra 6-15 år (Idrettsfrivillig A, SIA).

Jeg jobbet i to skoler, hvor jeg var gymlærer og hadde skolelaget i fotball, også var det et håndballag. I skolene jobbet jeg med barn, håndball var 14-18 år. (Idrettsfrivillig B, SIA).

De gjennomsnittlige arbeidsukene til de idrettsfrivillige som har jobbet i NGOer er like, alle har vært på skolen på dagtid og annen idrettsaktivitet etter skoletid. Det er ikke mye som skiller de fire i fra de to som har vært idrettsfrivillig i MNCS, bortsett fra representant A fra MNCS som ikke hadde aktivitet etter skoletid.

Jobbet på to skoler, der var jeg mesteparten av tiden, hver dag. (Idrettsfrivillig A, MNCS).

Jeg var på 4 skoler i løpet av uken, første til niendeklasse. Noen skoler hadde jeg gym, noen skoler var det after school activities som er mer lekning, på 2 skoler hadde jeg fotballtrening. På ettermiddagen var det fotballtrening på instituttet. (...) 3-4 dager i uken vanligvis (Idrettsfrivillig B, MNCS).

Dette er på mange måter grunnlaget for utvekslingsdelen i Idrettens fredskorps. For å studere hvordan bistanden gjøres skal vi se nærmere på hva annet de idrettsfrivillige gjorde, eller hva

som var innholdet i aktivitetene de hadde. På spørsmål om workshops svarer de idrettsfrivillige:

Ja, jeg var med på RN sine, jeg hadde opplegg på workshops, det var først og fremst med å lære kunnskap og spre informasjon om ulike ting. Vi var med på planleggingen til workshopene og på en måte markedsføring eller rekruttering da for å få med flest mulig (Idrettsfrivillig A, RN).

Jeg var med på en del workshops med koordinatorene. Jeg deltok på workshop om HIV/AIDS (Idrettsfrivillig B, RN).

Vi hadde det sammen med ansatte fra SIA (Idrettsfrivillig A, SIA).

Vi arrangerte mange håndballturneringer med fokus på life skills (Idrettsfrivillig B, SIA).

Nei, det kan ikke kalles det. Ikke annet enn at jeg pratet med noen lærere om for eksempel det tradisjonelle synet på kjønn og idrett (Idrettsfrivillig A, MNCS).

Nei (Idrettsfrivillig B, MNCS).

Dette viser den første store forskjellen på NGOene i Zambia og MNCS i Malawi. RN og SIA er plus sport organisasjoner, mens MNCS ligner i dette tilfellet mer på en sport plus organisasjon. Det er forskjell på utvikling gjennom idrett og idrettsutvikling (Straume, 2013, s. 13). På dette punktet driver RN og SIA utvikling gjennom idrett, mens det virker som MNCS først og fremst er opptatt av idrettsutvikling. Dette bærer preg av en organisasjon som har idrettens egenverdi i sentrum og ønsker å fremme god idrettsaktivitet (Hasselgård & Straume, 2011, s. 373). NGOene bruker de idrettsfrivillige i idretten for å oppnå utviklingspolitiske mål som ofte blir rettet mot vanskeligstilte grupper i samfunnet (Engelhardt, 2019, s. 135). Idrettsfrivillig B fra SIA nevnte også life skills i forbindelse med workshops. På spørsmål om life skills sier de idrettsfrivillige:

Ja, aktivitetene ble brukt til at barna skulle oppnå forståelse om ulike emner, eller temaer (Idrettsfrivillig B, RN)

Det ønsker SIA og det pushet de hardt på med fra starten av. I den grad de leverte til meg, så var det et godt skriv om ulike temaer og klassiske Zambiske leker som de bruker å illustrere ulike ting da, som smitte og hygiene. Der jeg kanskje hadde mest lyst å drive med idretten, så var de på at vi måtte få inn en halvtime til life skills, dette er også på skolene. (...) Du skal bruke idretten som et middel til utvikling og en måte å samle folk på. Hvis dem driver med idrett gjør dem hvert fall ikke noe annet som kan være negativt. Så bygger man små lokalsamfunn opp med bruk av idrett. Idretten kan være siviliserende på et vis da. (Idrettsfrivillig A, SIA).

Jeg jobbet med dette hver gymsøktime, vi snakket om kommunikasjon, mobbing, fysisk vold, overgrep. Vi har fått beskjed av sjefen at dette er jobben vår. (Idrettsfrivillig B, SIA).

Det var et fag på skolen tror jeg, men det var et pensum jeg ikke skulle bruke i kroppsøving (Idrettsfrivillig A, MNCS).

Jeg fikk ikke inntrykk av at MNCS jobber med life skills som for eksempel kunnskap om HIV/AIDS, det er aktiviteten som er viktigst (Idrettsfrivillig B, MNCS).

Sitatene som omhandler workshops og life skills viser hvordan de idrettsfrivillige i Zambia blir brukt til å drive med utvikling gjennom idrett. Samtidig bidrar de til at RN og SIA når noen av organisasjonens mål, som for eksempel lærdom om HIV/AIDS. De idrettsfrivillige arbeider i allerede eksisterende prosjekter med målsettinger. Idrettsfrivillige blir brukt som en ressurs. Fra NGOene sin side kan dette være bevisst og er en måte å søke legitimitet til NIF. NGOer er i et evig søk for ressurser slik at organisasjonene og virksomheten kan leve videre. De er i utgangspunktet underlagt donorer fra vesten og må tilpasse seg omgivelsene for å få støtte. For å få støtte må de oppnå legitimitet ved å handle slik som forventet innenfor det institusjonelle feltet (Meyer & Rowan, 1977, s. 349). Dette bestemmer praksisen av idrettsbistanden og er derfor institusjonelle regler og normer, som kalles for rasjonaliserte myter. På nettsidene til henholdsvis RN og SIA står det følgende om deres engasjement i Idrettens fredskorps:

NIF – Sport for positive lifestyles. (...) To consolidate and strengthen sports clubs. (...) To enhance the organizational abilities of individuals in order to utilize sport as a way to address HIV/AIDS, poverty, drug and alcohol abuse, children's rights violations, GBV and promote healthy lifestyle (Sport in Action, 2021d).

This Work in three focus areas; Youth leadership, including activities for Kicking Aids Out. (...) Disabled in sports. (...) Women in sport (Response Network, 2021d).

Dette er en måte å søke legitimitet til donoren. Dette har gitt resultater i form av Norad-, Norec- og NIF-avtale. Representanten fra RN oppsummerer:

Most of our volunteers are in the rural areas because that's where our implementation is, that is the most of our work. (...) They work in schools and some incidences where they work with hospitals, because they do facilitate first-aid, they have been to health posts in the rural areas and collaborate with people there so they can have equipment to help with first-aid. (...) We also have events, for example national events, if its womens day or world AIDS day the volunteers are engaged, and in most cases they are put in to help out. (...) The volunteers encourage youths to be involved, even though they live with disabilities. (...) In most cases, there are few in the rural areas that are educated, the volunteers that are creative they come up with language and English lessons in the communities. (Representant, RN).

Det er tydelig at SIA og RN mener som plus sport-organisasjoner at idrettsfeltet har et potensial til å endre og adressere fenomener som for eksempel kjønnsbalanse (Petry & Kroner, 2019, s. 256). Begge organisasjonene jobber for dette, selv om det er vanskelig å eliminere dypt forankrede kjønnsrelasjoner gjennom idrett (Saavedra, 2005). Lik tilgang til utdanning er et viktig tema innenfor kjønnsbalanse (Petry & Kroner, 2019, s. 259). Dette er noe RN blant annet har et eget prosjekt for som kalles the reading girls. Prosjektet holder de gående med støtte fra Norge og Sverige (Response Network, 2021). I Afrika, særlig i sørlige- og østlige del er HIV/AIDS et stort problem. Fysisk aktivitet kan brukes til at det tar lengre tid før det utvikler seg til AIDS (Mustafa, Sy, Macera, Thompson, Jackson, Selassie & Dean, 1999, s. 128).

Når NGOene får mulighet til å jobbe med utviklingspolitiske temaer gjennom deltaker i Idrettens fredskorps kan dette bidra til at de er fornøyde med maktforholdet. Prosjektet gir de en unik mulighet til mer arbeidskraft for å oppnå organisasjonens mål. På den andre siden kan dette være en faktor til at partnerorganisasjonene ikke involverer seg i stor grad i søknadsprosessene. Om partnerorganisasjonene får bruke de idrettsfrivillige til å jobbe med organisasjonens allerede eksisterende målsetninger, kan det føre til at de ikke ser noen grunn til å diskutere søknaden til Norec. For de kan dette være en vinn-vinn-situasjon. De bruker ikke tid og ressurser på søknaden, samtidig som de får arbeidskraft som blir brukt til å nå deres mål. For NIFs del oppnår de arbeid med utviklingspolitiske mål, som er viktig for å være akseptert i det institusjonelle feltet.

At the moment they are with us (Idrettsfrivillig), they work with us. If we have two hands, we are going to have four hands, which is a plus for the organizations (Representant, SIA).

Hva så med MNCS? På nettsiden til MNCS står det blant annet at funksjonene til organisasjonen er:

*-To develop, promote, encourage and control all forms of sport in Malawi.
-To assist, whenever possible, sports associations and national, regional, district and local authorities in promoting the development of sport.
(Malawi National Council of Sports, 2021a).*

Dette minner om en sport plus-organisasjon. MNCS skal utvikle, promotere og kontrollere alle former for idrett i Malawi og de skal hjelpe andre autoriteter i å fremme utviklingen av idrett. Her er idrettens egenverdi i sentrum, de skal fremme god idrettsaktivitet (Hasselgård, 2015, s. 21). Dette er idrettsutvikling, som Coalter (2009, s. 59) påpeker skiller seg fra

utvikling gjennom idrett. Det er store forskjeller i hva NGOene og MNCS jobber for å oppnå. Nedenfor står arbeidsoppgavene til de idrettsfrivillige i MNCS:

Coach, facilitator in workshops, assist with reports and administration, P.E. in schools, arrange events, conduct sport sessions, write articles (Malawi National Council of Sports, 2021b).

Av arbeidsoppgavene MNCS nevner de idrettsfrivillige skal jobbe med, er det kun to av oppgavene som de idrettsfrivillige i denne studien har arbeidet med i Malawi. Det er 'Coach' og 'P.E. in schools'. Resterende arbeidsoppgaver er knyttet nærmere administrativt arbeid. Dette viser til dekobling (Meyer & Rowan, 1977). MNCS skriver hva de idrettsfrivillige skal arbeide med, men de idrettsfrivillige har bare jobbet med 1/3 av arbeidsoppgavene. Strukturen til MNCS skiller seg fra praksisen. MNCS kan bruke dette som en strategi for å oppnå legitimitet hos NIF. En strategi er derfor å skille praksis fra strukturen. Dette kan være bevisst fra MNCS, ettersom de kanskje ikke ønsker å implementere en ny praksis? Men, samtidig ønsker de å skaffe ressurser i form av finansielle midler og idrettsfrivillige. Meyer og Rowan (1977) påpeker at dette betyr at de rasjonaliserte mytene blir adoptert, men ikke institusjonalisert. Ved at MNCS endrer på utseende sitt, kan donorer bli interesserte i å inngå et partnerskap, samtidig som de arbeider for MNCS målsettinger. De tidligere idrettsfrivillige i denne studien har blandede opplevelser til administrative arbeidsoppgaver.

Jeg var med på å finne de zambiske som søkte og den prosessen om hvem de skulle sende til Malawi eller Norge (Idrettsfrivillig B, RN).

Ja, i begynnelsen av oktober begynte vi å diskutere prosjekter med tanke på girls in action. Vi skulle arrangere et løp i Livingstone for å samle inne penger slik at vi kunne kjøpe sanitærutstyr til jenter. (...) Min oppgave var å sette inn ideer, hva trenger vi, hva skal vi gjøre. (Idrettsfrivillig A, SIA).

De resterende fire oppga at de ikke hadde fått noen administrative arbeidsoppgaver i partnerorganisasjonen, idrettsfrivillig A i MNCS opplevde dette som skuffende da det stod i den utdelte arbeidsplanen før oppholdet startet.

I Malawi tror jeg det er lengre til den, når det kommer til administrative oppgaver. (...) Frivillige vil ikke få administrative oppgaver fordi MNCS er under et departement (Representant A, NIF).

Selv om det viser forskjeller innad i NGOene kan dette vise til et annet punkt hvor det er ulikheter mellom NGOene og MNCS. NGOene viser hvordan de klarer å utnytte ressursene

de får fra NIF. Rundt MNCS kan dette være en utfordring for NIF da organisasjonsbygging er et av målene deres. Hvordan hjelpe til i en organisasjon når arbeidsforholdene er utfordrende?

De kunne brukt oss til arrangere en idrettsdag for noen eller turnering, vi kunne fått til mye mer hvis de hadde brukt oss. Vi er flinkere enn dem på mange ting, f.eks. organisering og planlegging. Men de brukte oss ikke slik som de kanskje kunne (Idrettsfrivillig A, MNCS).

Ut ifra partnerorganisasjonenes mål og det de idrettsfrivillige jobber med på grasrota i Zambia og Malawi, er det to begrep som kan diskuteres. Det er utvikling og utveksling. De idrettsfrivillige som arbeider i RN og SIA jobber mer med utvikling gjennom idrett og har fokus på områder som kjønnsbalanse, kvinners/jenters rettigheter og HIV/AIDS. Det er idrettens nytteverdi som er i sentrum, akkurat som i plus sport-organisasjoner (Hasselgård & Straume, 2011, s. 373). Mens de idrettsfrivillige i MNCS har et utvekslingsår, hvor det de skal gjøre er å ha gym i skoler. Et rammeverk for hva de idrettsfrivillige skal jobbe med virker fraværende (Bates, 2012, s. 195). Det kan være et eksempel på de rasjonaliserte mytene som skal bestemme hva som er rett praksis innad i det institusjonelle feltet, ikke er tilstede (Meyer & Rowan 1977, s. 351). Grunnen til dette er de store forskjellene i hva de idrettsfrivillige arbeider med i henholdsvis MNCS og NGOene i Zambia. Teamlederen i Malawi deltok på mid-term, som er et møte halvveis i året hvor de idrettsfrivillige og koordinatorene møtes en helg for å gå gjennom første halvdel av utvekslingen. Teamlederen har også vært tidligere idrettsfrivillig i Zambia.

Hvis du tar mid-term da (i Malawi), så skal de frivillige si hva de har gjort. "Ja, jeg har hatt gymtimer og noen fotballtreninger". Det er ikke noe life skills eller workshops å snakke om. (...) Det er ikke noe de skal oppnå (Teamleader, MNCS).

På spørsmål om workshops og arbeid med life skills i Malawi svarer teamlederen henholdsvis

Ikke så masse tror jeg ikke, hvis det ble gjort så var det på grunn av at der de jobbet ønsket det. (...) Nei, ingenting i Malawi (Teamleader, MNCS).

Det kan virke som MNCS er med på prosjektet bare for å være med, ut ifra nettsiden står det ingenting om mål med å delta i Idrettens fredskorps eller hva de ønsker å oppnå som deltaker i prosjektet. En organisasjon strukturerer seg i henhold til omgivelsene. MNCS samarbeider med NIF, men har idrettsdepartementet i Malawi på den andre siden. Av den grunn kan det være vanskelig for MNCS å legitimere seg på samme måte som NGOene.

Det er grunn til å anta at NIF er fornøyde med tingenes tilstand i partnerskapet med NGOene i Zambia på grunn av samarbeid over lang tid. Utfordringen til mange organisasjoner er å finne balansegangen mellom å søke legitimitet og opprettholde effektiviteten på organisasjonens mål (Meyer & Rowan, 1977, s. 343). Dette analysekapittelet viser at NGOene klarer dette ved å bruke idrettsfrivillige i arbeid med allerede eksisterende prosjekter som jobber mot organisasjonens målsetninger. NGOene i Zambia skaffer seg ressurser fra NIF. De idrettsfrivillige utplassert i NGOene arbeider med utviklingspolitiske mål. Det kan bety at NGOene opptrer forventet innad i det institusjonelle feltet, som ofte bidrar til overlevelse (Meyer & Rowan, 1977, s. 349). Deres praksis er interessant og nyttig for NIF. Sammenligningen av hva det står NGOene jobber med og hva de idrettsfrivillige gjør på grasrota, tyder på at praksisen ikke avviker fra strukturen. NIF får det de forventer med å ha idrettsfrivillige utplassert i RN og SIA.

Idrettens fredskorps er ett prosjekt, derfor er det underlig at praksisen av idrettsbistanden gjennomføres veldig ulikt. Etter intervjuene med NIF kommer det frem at NIF ikke har ulike målsetninger med de ulike organisasjonene, annet enn at de er bevisste på hva de ulike partnerorganisasjonene er flinke på. Den store forskjellen i praksisen kan henge sammen med de rasjonaliserte mytene i det institusjonelle feltet, som henger tett sammen med hovedpoenget i den institusjonelle teorien. Nemlig hvordan organisasjoner endrer sin atferd på grunn aksept- og legitimitetssøken ovenfor omgivelsene (Hatch, 2011, s. 102). Den andre siden av diskusjonen er mangel på tydelige betingelser og rammeverk for hvordan idrettsbistanden skal praktiseres. Mytene bestemmer hva som er rett praksis. Dersom de ikke er på plass, kan det argumenteres for at ingen av partnerorganisasjonene trenger å tilpasse seg forventningene fra omgivelsene sine, da det er ikke krav å forholde seg til. Donoren har ofte fått kritikk for ikke å ta nok hensyn til de lokale behovene (Hobart, 1993, s. 5). Kan tilfellet i Idrettens fredskorps være at NIF tar for mange hensyn til de lokale behovene? Har NIF få lite kontroll over prosjektet i Malawi?

Analysekapittelet har vist at det er forskjell for NIF å ha idrettsfrivillige som jobber på grasrota i MNCS og NGOene i Zambia. I MNCS er fokuset stort på å arbeide i skoler med kroppsøving. NGOene i Zambia har det samme fokuset, men inkluderer utvikling gjennom idrett. Det NIF får ut av partnerskapet med NGOene i Zambia er arbeid med viktige utviklingsmål som forhåpentligvis vil vedvare over tid for enkeltindivider og grupper. Det preges av en positiv samfunnsprosess. I MNCS opplever de idrettsfrivillige at det er godt nok

å være til stede, uten fokus på workshops eller life skills. Modell 3 til Jacobsen og Thorsvik (2013, s. 333) skiller mellom vinn-tap-situasjon og vinn-vinn-situasjon. Partnerskapene med NGOer framstår som en vinn-vinn-situasjon. Det kommer alle parter til gode da NIF gjennom plus sport-organisasjonene i Zambia oppnår utvikling gjennom idrett, samt at NGOene får idrettsfrivillige som jobber for å oppnå deres målsetninger. Argumenter for dette er innholdet i arbeidet de idrettsfrivillige gjør på grasrota, samt langvarig samarbeid. Når skille mellom aktivitetene i MNCS og NGOene er store, kan det spørres om det er en vinn-tap-situasjon i partnerskap med MNCS? Det betyr at den ene parten kommer bedre ut enn den andre. MNCS kan defineres som vinneren da de får finansielle midler og idrettsfrivillige fra NIF, mens NIF på kort sikt i Malawi, ikke ser ut til å oppnå utvikling gjennom idrett.

5.3 Er det forskjeller i levedyktigheten til Idrettens fredskorps i Zambia versus Malawi?

5.3.1 Bruk av idrettsfrivillige i allerede eksisterende prosjekter

Bates (2012, s. 195) skriver at tredje steg i partnerskapet er å vedlikeholde partnerskapet og oppnå målene de har satt. Som argumentert for tidligere i analysen har NGOene målsetninger som gjør dem attraktive for vestlige donorer. Dette er en strategi for å overleve. En av de store forskjellene mellom MNCS og NGOene er i forbindelse med målsetninger. SIA og RN har målsetninger knyttet til deltakelse i Idrettens fredskorps. Med tanke på hva de idrettsfrivillige arbeider med i NGOene, er det tydelig at de bidrar til å oppnå partnerorganisasjonens mål.

Det tror jeg er forskjellen fra NGOer. Der har de et mål som de jobber for og her i MNCS hadde de ikke noe målsetting om hva de idrettsfrivillige skal gjøre på skolen, og oppfølgingen av MNCS i skolene eksisterer ikke (Idrettsfrivillig A, MNCS).

De har jo ikke en klar rammeplan for utvekslingen følte jeg, sånn for oss, de hadde ikke noen konkrete mål, sånn at vi skulle gjennomføre det og det, så så mange økter i uken, de hadde ikke mål sånn sett, hvertfall ikke som jeg fikk innblikk i (Idrettsfrivillig B, MNCS).

Det er en forskjell mellom de idrettsfrivillige som har vært i NGOer og MNCS. De idrettsfrivillige i MNCS forstår ikke hva de skal gjøre på grasrota, eller grunnlaget for deltakelse. NGOene kan se verdiene og effektene av å ha idrettsfrivillige mer enn MNCS, samt bedre utnyttelse av de idrettsfrivillige. For NGOer er det avgjørende å være interessant for vestlige donorer for å overleve. Ved at RN og SIA har klare utviklingspolitiske mål, som de drar med seg inn i prosjektet, kan dette bidra til å skaffe legitimiteten i feltet som trengs for å kunne fortsette i partnerskap med NIF. Meyer og Rowan (1977, s. 341) påpeker at organisasjoner ønsker å oppnå målsettingene på en effektiv måte, samtidig som å øke sin

aksept i omgivelsene. Resultatene fra denne studien viser hvordan NGOene takler denne balansegangen på en måte som gir partnerskapet noe positivt både for dem selv og NIF. Ressursene NGOene får fra NIF brukes til å nå egne målsetninger. Det kan bety at arbeide bidrar til et levedyktig prosjekt. Hovedargumentet er at NGOene allerede har eksisterende prosjekter hvor de idrettsfrivillige går inn og bidrar. De idrettsfrivillige i RN og SIA vet hva det er partnerorganisasjonen vil:

Går inn i fattige områder så bruker dem tiltrekningskraften i idrett til å lære barn og unge andre ting enn idrett. For eksempel 'kom å spill fotball så skal vi prate om HIV/AIDS eller rettighetene dine' (Idrettsfrivillig A, SIA).

RN jobber med menneskerettigheter og selvhjelp innenfor mange områder, det er hovedtema i organisasjonen. De sponser også jenter for studiet, så satser de på idrett og så videre (Idrettsfrivillig A, RN).

Ovenfor er målsettingene til NGOene i korte trekk. Målsettingene handler om det de idrettsfrivillige arbeider med på grasrota (analyse 2). Dette betyr at NGOene har allerede eksisterende prosjekter og bruker de idrettsfrivillige som ressurser for å opprettholde prosjektene. Dette kan føre til et bærekraftig prosjekt da idrettsfrivillige arbeider med noe som er viktig for partnerne og som de har opprettet for å være interessant for donorer. Dette handler også om makt, og kan være en faktor til at partnerorganisasjonene ikke stiller seg kritisk til maktforholdet i partnerskapet. Grunnen er at de får lov til å bruke de idrettsfrivillige til å hjelpe organisasjonen med å holde sin virksomhet gående. Dette kan ikke sies om MNCS, da de ikke har stor grad av egen aktivitet. I søknaden til Norec er at av punktene for å oppnå bærekraftig utvikling å;

Volunteers are, as far as possible, working on existing programs in the hosting organizations. This means that local staff or volunteers are already engaged in the program and will continue to be so, also after YSEP is phased out (NIF, 2021, intern dokument).

Vi har jo også mål om at partnerne våre skal få tilgang til en ressurs som også skal gjøre slik at de kan nå målene sine. Men vi ønsker helst ikke at partnerne skal opprette egen prosjekter og programmer for de vi sender, men at de personene vi sender på utveksling skal jobbe med eksisterende prosjekter, så det blir jo å styrke staben da som skal levere på allerede planlagte aktiviteter (Representant B, NIF).

Interessant. NIF er åpne om at det ikke er eksisterende bistandsprosjekter i Malawi.

Vi har ikke noe bistandsprosjekt i Malawi. (...) MNCS styres jo ovenfra og ned, jeg tror ikke behovene i Mzuzu styrer hva MNCS gjør. Jeg tror NGOene i Zambia at de drives av behovene i samfunnet, men de må alltid vinkle inn de behovene til en donor for å få støtte (Representant A, NIF).

Den tredje utviklingsvei kjennetegnes ved en nedefra-og-opp, makten skal vekk fra ekspertene og gis til folket. Den tredje utviklingsvei kom som et resultat av donorens bruk av kondisjonalitet, og satte fart i bruken av NGOer i bistandsarbeid (Nustad, 2003).

Representanten tror ikke MNCS styres av behovene i samfunnet, MNCS driver da med idrettsbistand ovenfra-og-ned. Representantens sitat kan også forstås gjennom den institusjonelle teorien, partnerorganisasjonene må tilpasse seg omgivelsene for å få ressurser (Meyer & Rowan, 1977, s. 341). De må handle på bestemte måter i det institusjonelle feltet (Hatch, 2011, s. 102). På den andre siden har ikke NIF noen bistandsprosjekter i Malawi. Dette er et argument mot at MNCS kanskje ikke trenger å søke aksept og legitimitet til NIF? De får delta i prosjektet og får lik tilgang på idrettsfrivillige som NGOene i Zambia. Med tanke på at NIF ikke har bistandsprosjekter pågående med MNCS er det som står på nettsiden til MNCS noe forvirrende:

Volunteers are placed with a host organization and will work with already existing programs.
(Malawi National Council of Sports, 2021b).

Uten å ha egne målsetninger og egne bistandsprosjekter, er det vanskelig å skjønne at de idrettsfrivillige jobber i allerede eksisterende prosjekter og at dette skal føre til et levedyktig prosjekt. Idrettsfrivillig A fra MNCS oppsummerer dette:

Der er her jeg er i tvil om hvem det egentlig er vi jobber med. Jeg ønsker gjerne å spre denne idrettsleden og den norske modellen og alt det som vi har snakket om mange ganger. Men jeg ser at når vi er der nede, for MCNS, hvem er det vi jobber for? Vi kan spre idretts glede, men når vi drar, hva står de igjen med da? Det er det langtidsperspektivet som jeg er i stor tvil om at vil leve videre? Er vi her nå, eller skal vi jobbe med noe som skal funke over tid? (...) Jeg synes NIF må ha litt tydeligere mål, er målet å ha workshops, er målet å coache lærerne eller er målet at jeg bare skal få 100 barn til å le og leke, så er det bra? Er det kortsiktig eller langsiktig, skal jeg lære fra meg eller skal jeg ta over? (...) Når det ikke er noen mål fra verken MNCS eller NIF, føler jeg utviklingsbiten mangler, det er sikkert en kjempefin opplevelse for barna når jeg er der på utveksling, men utvikling? (Idrettsfrivillig B, MNCS).

Diskusjonen om forskjellene mellom MNCS og NGOene angående utveksling versus utvikling ble tatt i forrige analysekapittel. Diskusjonen her dras derfor over mot målsetninger. Dersom det ikke er satt målsetninger, slik som i MNCS, er det vanskelig å vite hvordan man skal arbeide (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 36). Ikke bare for partnerorganisasjonen, men også de idrettsfrivillige. Som den idrettsfrivillige sier, forstår hun ikke hvorfor hun er i MNCS, hva skal hun gjøre? Målsetninger er ment å ha en motiverende effekt (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 35), dersom motivasjonen uteblir kan det skape utfordringer for arbeidet til

den idrettsfrivillige. NGOene gjør det tydelig klart for de idrettsfrivillige som kommer om hva som forventes av dem. Eksempler på dette er en gjennomgang av life skills. De blir fra første stund en del av organisasjonens arbeid og målsetninger.

5.3.2 Ansatte i partnerorganisasjonene

I intervjuet med representant A fra NIF kom det en rangering av partnerorganisasjonene ut fra hvem som har Idrettens fredskorps som størst- til minst del av sin virksomhet.

-SIA/RN
-NOWSPAR
-MNCS
(Representant A, NIF).

Det mest åpenbare fasiten på rangeringen er at MNCS er et idrettsforbund med ulike arbeidsområder, som NIF. Idrettens fredskorps er ikke en stor del av NIFs virksomhet, men en stor del av NIFs virksomhet innenfor utviklingsarbeid. Et idrettsforbund har mange andre områder å forholde seg til, både nasjonalt, internasjonalt, idrettsanlegg og så videre. På den andre siden kommer NGOene, som alltid har presset om å tilpasse seg omgivelsene sine for å skaffe legitimiteten som er nødvendig for overlevelse (Meyer & Rowan, 1977, s. 343). Samtidig som de er avhengige av ressurser, som fører til at de er avhengig av omgivelsene, i dette tilfellet er omgivelsene NIF (Pfeffer & Salancik, 2003, s. 258).

Det å ha en person som har Idrettens fredskorps, om ikke som eneste oppgave, men som en av hovedoppgavene, det er på en måte grunnleggende for at det skal fungere bra. Det må være en av tingene du driver med på jobb (Representant A, NIF).

NIF mener det er nødvendig med personer som har Idrettens fredskorps som hovedoppgave, som er ansvarlige for prosjektet og de idrettsfrivillige i partnerorganisasjonene.

Det er X som er hovedkoordinator, men også X, som fungerer som en koordinator for oss i SIA (Idrettsfrivillig A, SIA).

We are two people working with this project. Me and my colleague. (Representant RN).

I NGOene i Zambia er det to personer som har Idrettens fredskorps som en av sine arbeidsoppgaver. Med tanke på at de har 1-2 norske idrettsfrivillige i året, sier det mer om omfanget Idrettens fredskorps har i deres virksomhet. På individnivå er det to personer som jobber med prosjektet i hver NGO. Idrettens fredskorps er ikke deres eneste oppgave, men en av deres hovedoppgaver. Dette er gruppenivået, Idrettens fredskorps er fordelt på disse to

stillingene (Thorsvik, 2013, s. 70). Dette er en organisasjon med høy spesialisering da det er to personer som har stillinger knyttet til Idrettens fredskorps, med relativt få idrettsfrivillige. Fordelen med dette er at arbeidsoppgavene vil etterhvert komme inn under huden på personene som sitter i stillingene og man vil få god kompetanse på sine arbeidsoppgaver (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 70).

MNCS på den andre siden har fire stykker som arbeider med prosjektet:

Hun (Hovedkoordinatoren) er ansvarlig for alt som er sportslig i MNCS. Hun er jo ansvarlig for utvekslingen, det er en bitteliten del av det hun gjør. De skal arrangere en stor turnering med flere land i 2023 og de bygger stadioner og sånt, det har hun også ansvar for, hun var mye utenlandsk på møter i forhold til det. Idrettsanlegg som bygges i Malawi generelt, det bygges en hockeybane der nå, det styrer hun også med (Teamleder i Malawi).

I MNCS så er det X, som kan sammenlignes med det vi har som breddeleder her. Hun har ansvar for all breddeidretten i hele Malawi alene. Ikke noe avdeling, i Norge har vi en avdeling på cirka 20 stykker, mens hun skal gjøre det alene. Hun har en sjef over seg, og over der igjen er departementet (Representant A, NIF).

Idrettens fredskorps blir en liten del av hennes arbeidshverdag. I Malawi er det tre regionskontor, i Blantyre, Lilongwe og Mzuzu.

Vi har hatt frivillige på de tre regionskontorene i Malawi, de som er koordinatorene der har også vært leder for selve kontoret. De har på en måte fått denne oppgaven på toppen av sine oppgaver, de har ikke mistet noen oppgaver, det har ikke blitt ansatt noen personer som har gjort dette (Representant A, NIF).

Hvis du tar bort de administrasjonsfunksjonene som sjåførere, vaskehjelpere, regnskapsførere og sånt, så er det skremmende få idrettspersoner igjen. På de regionale kontorene så er det kun de her regionale koordinatorene. Så det er en person per region, på hovedkontoret, foruten hovedkoordinatoren, som er sjefen for det hele, og direktøren (Representant B, NIF).

For oss som følger norsk idrett, kan dette være overraskende. Det er fem personer i det Malawiske idrettsforbundet som har idrettsbakgrunn. Dette kan forklare hvorfor de har lite aktivitet, eller hvorfor det kan være utfordrende å finne gode arbeidsplasser til de idrettsfrivillige. I MNCS er det hver stilling mange arbeidsoppgaver på individnivå. MNCS er en organisasjon med lav spesialisering, som betyr at det er mange arbeidsoppgaver knyttet til en enkelt stilling. På et individnivå er det en fordel at en stilling ikke har mange ulike arbeidsoppgaver. Med mange ulike oppgaver vil samlet effektivitet og kvalitet være lavere, istedenfor høyt på et par arbeidsoppgaver, dette er ulempen med lav spesialisering (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 70). Dette kan være en trussel for bærekraftigheten i Idrettens

fredskorps i Malawi. Resultatet er at ingen koordinatorene lærer seg hvordan arbeidsoppgavene skal løses. Det betyr at det ikke er en koordinering av arbeidsoppgaver slik at bærekraftig utvikling nås, det oppnås heller ikke stabilitet (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 71). Det er en forskjell i hvordan partnerorganisasjonene strukturerer seg i Idrettens fredskorps. Strukturen sier noe om hvordan de når målsetningene sine, mens strategien skal vise veien til et levedyktig prosjekt (Lindsey & Bitugu, 2019, s. 83). Det kan argumenteres for at det er en sammenheng mellom hvordan NGOene og MNCS strukturerer seg og hva utfallet av idrettsbistanden blir. I NGOene er det høyere spesialisering av arbeidsoppgaver og idrettsbistanden gjennomføres med klare målsetninger og med fokus på utviklingspolitiske mål. I MNCS er det lav spesialisering, mangler målsetninger på idrettsbistanden og de idrettsfrivillige vet ikke hva de skal gjøre på grasrota. En kan tenke at løsningen er enkel, NIF har økonomiske ressurser, hva med å ansette en person som har Idrettens fredskorps som eneste arbeidsoppgave? NIF har prøvd.

Etter vi begynte å samarbeide med MNCS så hadde vi et ønske om at de skulle ansette en prosjektkoordinator som kunne ta for oppfølginga, eller at de som jobbet de regionale kontorene kunne ta seg av de som var i sin region. Den jobben ble ikke gjort på en så god måte som vi hadde ønsket. Det som også har vært et problem med å samarbeide med MNCS er det byråkratiet. Det å ansette folk i en statlig virksomhet i Malawi er et håpløst prosjekt. Tilfeldighetene hadde det jo til at alle tre regionale koordinatorene innenfor det samme året har jo pensjonert seg. Det er mange år siden det skjedde, men de har ikke klart å ansette erstattere enda. De er der fortsatt (Representant B, NIF).

Det er en usikker og uforutsigbar situasjon i partnerskapet med MNCS. Dette bringer oss inn på maktforholdet. NIF har den største makten, men de kan ikke overskride det Malawiske byråkratiet. Hverken MNCS eller NIF kan bestemme hvordan ansettelsesprosessen er i MNCS. Det er avgjørelser som den Malawiske stat tar. Det er et tvingende institusjonelt trykk (Hatch, 2011, s. 102). Dette skaper utfordringer for partnerskapet og enda større utfordringer for idrettsbistanden. Dette kan føre til mangel på autonomi og eierskap hos både NIF og MNCS. Mangel på autonomi og eierskap kan være et tegn på et prosjekt som ikke er levedyktig når NIF trekker seg ut (Straume, 2012, s. 12). Autonomi er noe som kan være en viktig bidragsyter til å oppnå et levedyktig prosjekt. Levedyktighet er i Idrettens fredskorps er basert på at partnerorganisasjoner klarer seg selv når NIF trekker seg ut. Det kan være problematisk på bakgrunn av at de ikke kan ansette en person som jobber med Idrettens fredskorps. Straume (2019, s. 48) skriver det er viktig at en leder inntar en rolle i et prosjekt med hovedmål om bærekraftighet. En slik person er per dags dato ikke i MNCS. Hvordan kan

NIF løse dette? NIF prøvde for første gang på siste kull å ha med en teamleder sammen med de idrettsfrivillige i Malawi.

5.3.3 Oppfølging av de idrettsfrivillige

De idrettsfrivillige opplevde det som bra å ha X (teamlederen) der. Hun var i hovedsak i Blantyre, men hun tok på godt og vondt en stor del av hovedkoordinatoren sin rolle. Det gjorde at Malawi leverte på flere ting enn det de har gjort før. Da hadde hun oppfølging av de frivillige. (...) Feltbesøk og hjemmebesøk (Representant A, NIF).

De (NIF) så når dere var der og året før, det var behov for litt ekstra støtte. Problemene som har vært i Malawi, har vært der flere år på rad. Hovedkoordinatoren er en travel dame, mye ansvar, YSEP blir ikke prioritert like mye som i organisasjonene i Zambia. De (NGOene) har egne personer som jobber bare med det (Teamleder i Malawi).

Det var jo en liten avhjelpende/avlastende funksjon (teamlederen). Vi så jo at oppfølginga av deltakerne var ikke god nok, du har jo X (hovedkoordinatoren) som da på en måte allerede er nedsyltet i arbeid i sin opprinnelige jobb. (...) De trengte hjelpen hennes, de hadde behov for det (Representant B, NIF).

Det vært problemer i Malawi. Representant B fra NIF nevner oppfølgingen av de idrettsfrivillige, representant A fra NIF sa i intervjusituasjonen at det er den viktigste arbeidsoppgaven til de koordinatorene. Det handler om å oppfølge den idrettsfrivillige på feltet og assosieres tett med et levedyktig prosjekt. Hvordan blir kompetansen til den idrettsfrivillige igjen i partnerorganisasjonen ved hjemreise?

Vi ser det er viktig at frivillige får kontinuerlig oppfølging, det å plassere frivillige i en organisasjon som ikke har noen ansatte har vært veldig krevende. (...) Frivillige hos NGOer har gjort det lettere med oppfølginga fordi de har ansatte (Representant B, NIF).

Oppfølgingen av idrettsfrivillige er den viktigste arbeidsoppgaven til koordinatorene. Med tanke på diskusjonen om antall arbeidsoppgaver per ansatt, kan det allerede her gi indikasjoner på at oppfølgingen i MNCS kan være utfordrende.

Since we are working in the rural areas In most cases, I cant stay there for a long time, so when I go trainings I also check on them when they are home, and talking to the host family. Then I also create a WhatsApp group where me and the volunteers can chat on a daily basis. If they have questions they ask me. If they have personal issues, they inbox me. (...) And we have two monthly meetings, volunteers familiars with the other staff and we talk have the last period have been in their respective community (Representant RN).

Yes, we do that on a weekly basis. We know what they do, we help them to get along in the host family and have meetings to see how they are, and how the activities are going in schools or in clubs. We visit them on the field, and we have peer leaders, that we also communicate with a lot (Representant SIA).

SIA og RN mener selv de har god oppfølging på feltet. RN kan oppleve utfordringer da koordinatorene og hovedkontoret er i Livingstone, mens de idrettsfrivillige i RN er utplassert i rurale områder. RN nevner at de har møter to ganger i måneden, på de møtene snakker de om den siste perioden og hva de idrettsfrivillige har gjort og hva de idrettsfrivillige skal gjøre neste periode. Dette stemmer bra overens med det de idrettsfrivillig i RN erfarte. Begge de idrettsfrivillige fra RN kalte dette mandagsmøter. RN besøkte også de idrettsfrivillige to ganger i løpet av oppholdet.

Ting som har skjedd, hva som skal skje, oppdateringer, så skulle vi fortell hva vi hadde gjort i landsbyen, workshops noen ganger, det var litt forskjellig, men først og fremst statusmøter og oppdatere hverandre på hva vi har gjort og hva vi skal gjøre de neste ukene (Idrettsfrivillig A, RN).

De kom ut til landsbyen 2 ganger for å se hva vi gjorde når vi hadde aktivitet (Idrettsfrivillig B, RN).

Det er lite som skiller strukturen og praksisen i RN når det kommer til oppfølging på feltet. Etter forholdene (den fysiske lokaliseringen) viser det seg at de besøker sine idrettsfrivillige like mange ganger som teamleaderen i Malawi. Selv om koordinatorene er tilstedeværende på feltet enkelte ganger, betyr ikke dette nødvendigvis at kunnskapen de idrettsfrivillige har blir igjen i organisasjonen. Dette kan føre til organisasjonsbygging som er et av hovedmålene til NIF og bærekraftighet i form av kunnskapsdeling.

SIA valgte ut noen unge ledertalenter som skulle være med som arbeidskraft i SIA og få opplæring i organisasjon både for å stimulere aktivitet og til lærdom om life skills i sine lokalmiljø. Det var ofte tenkt at jeg skulle ha med en peer leader når jeg hadde aktivitet. Det er en form for rollemodell for jevnaldrende som leder aktivitet. (...) Han (koordinatoren) var aldri med på feltet og så hvordan det gikk, men jeg hadde han andre fra SIA med meg på så og si alt av fotballaktivitet 4-5 dager i uken. Der var det god oppfølging og vi samarbeidet om det (idrettsfrivillig A, SIA).

Peer leader fra SIA, det var en frivillig, altså meg, + en som var SIA-frivillig(lokale). (...) Hver fredag hadde vi et møte med alle som jobbet og da går vi gjennom hvordan uke har vært. (Idrettsfrivillig B, SIA).

De idrettsfrivillige fra SIA nevner begge peer leaders når det snakkes om oppfølging på feltet. Det samme nevnte koordinatoren i SIA. Dette er både oppfølging og positive bidrag til et levedyktig prosjekt.

In the end of the day, whatever the Norwegian volunteer come with, will remain with the peer-leader on the field, so that its sustainability. (...) They work with life skills. But this is not something which is a key thing for them, because life skills its not a major thing for them.

What we normally do, the peer-leader they are working with, they are going to help them understand the life skills, and implementing the life skills in the activity. The volunteer they work with will be stronger in the life skills. They are supposed to teach the YSEP-volunteer from Norway about life skills. (...) And we want them to understand the projects we work with. What do we do? We have a peer-leader together with, with the Norwegian volunteer on the field when he or she are doing activities (Representant SIA).

Representanten fra SIA sier dette bra. De driver med kunnskapsoverføring fra hverandre. Han nevner bærekraftighet, samt life skills. SIA erfarer at unge nordmenn ikke er de som har mest kunnskap om for eksempel HIV/AIDS. Men, for at dette ikke skal bli glemt bort i aktivitetene, er det en lokal frivillig med for å sørge at temaer innad utviklingspolitiske mål blir gjennomført. Teamlederen i Malawi tok seg av oppfølging av de idrettsfrivillige og tok i stor del arbeidsoppgavene til hovedkoordinatoren i MNCS. Dette sier de idrettsfrivillige fra MNCS;

Nei. (...) Dette kan være vanskelig fordi det ikke er en link mellom skolene og MNCS, så kan ingen sette krav til hverandre. Koordinatoren i Lilongwe kunne ikke gå på skolene og be de bedre noe, fordi han hadde ingen link til skolene, det er ikke hans oppgave. Han kan ikke bestemme hva skolene skulle gjøre med meg, det har ikke han mandat til. Da blir det vanskelig med oppfølging (Idrettsfrivillig A, MNCS).

Koordinatoren min virket ikke, han var syk, gammel, så skulle hovedkoordinatoren hjelpe han og koordinere, men hun var veldig opptatt. Vi falt midt i mellom de to. Vi hadde ingen å kontakte og forholde oss til (Idrettsfrivillig B, MNCS).

Nei, det var liksom ikke noe de brydde seg om. Det er litt underlig at de ikke har interesse, hele prosjektet å utvikle idretten og bruke idrett til utvikling, det brydde de seg ikke om da, virket det som. Koordinator var aldri på skolen når jeg hadde aktivitet. Han var svak i engelsk, det gikk ikke an å kommunisere med han. Det synes jeg var snodig (Idrettsfrivillig B, MNCS).

Det er viktig å påpeke at de idrettsfrivillige som deltar i denne studien, ikke deltok i Idrettens fredskorps det året det var teamleader. MNCS har ikke oppfølging på feltet, der er de forlatt alene.

Vi er jo der alene, og det er vel egentlig ikke planen. Hva er planen med å ha koordinatører da? Noe jeg hørte at det var viktig for MNCS at det var frivillige i Blantyre, fordi der har de hovedkontor. Jeg tror egentlig NIF ville ha flere i Lilongwe og Mzuzu fordi der er det noe som ligner på oppgående koordinatører. Men jeg tror det er politisk, de måtte ha noen i Blantyre fordi der er sjefen og der er hovedkontoret. Det går jo på bekostning av idrettsfrivillige. Koordinatoren vår i NIF sa jo til meg at han er fullstendig klar over at koordinatoren i Blantyre er ubrukelig, men de ble presset av MNCS til å ha noen i Blantyre. Det samme gjeldte uttaket for å finne ut hvem som skulle reise fra Malawi til Norge, det er ikke nødvendigvis de flinkeste som blir valgt, det måtte være fra alle byer (Idrettsfrivillig B, MNCS).

De idrettsfrivillige i MNCS har i denne studien vist frustrasjon angående manglende målsetninger og mangel på oppfølging. Forskjellen mellom NGOer og MNCS er stor angående oppfølgingen av de idrettsfrivillige. Fra MNCS er det ingen oppfølging. I Zambia er det oppfølging av idrettsfrivillige, det kan selvsagt diskuteres hvor bra oppfølgingen er. De lokale idrettsfrivillige i SIA og RN gjør en viktig jobb for prosjektet Idrettens fredskorps. Ved å bruke lokal arbeidskraft sammen med de norske idrettsfrivillige oppnår organisasjonen at kunnskapen nordmennene har med seg i bagasjen, forblir i organisasjonen ved hjemreise. Det kan virke som NGOene er flinkere til å utnytte ressursene fra NIF. Idrettsfrivillig B i MNCS tar også opp hvordan politikken innad i MNCS også legger styringer for deler av idrettsbistanden. Coalter (2013, s. 112) understreker at tidligere studier mener peer-leaders drar mest nytte av bistandsprosjekter. De idrettsfrivillige i RN hadde også peer leaders.

Om du ser på peer-leaderen, det er et veldig godt eksempel på at det jeg har gjort har funket. Hun har begynt på skolen, jobber fortsatt med idrett og begynt på skole (Idrettsfrivillig A,RN).

Jacobsen og Thorsviks (2013, s. 328) modell 1 sier at ulike aktører i et samarbeid har bestemte arbeidsoppgaver de skal løse. Oppfølging av idrettsfrivillige er et eksempel på en arbeidsoppgave. NIF er tydelig og forventer at dette blir gjort. Det kan virke som NIF i partnerskap med MNCS ikke klarer å koordinere atferden til koordinatorene. På den andre siden kan det se ut til at NIF lykkes bedre i RN og SIA, dette kan føre til et bærekraftig prosjekt (Jacobsen & Thorsvik, 2013, s. 329).

5.3.4 Partnerorganisasjonenes samarbeid med lokale skoler

Arbeidsoppgaver som for eksempel å finne vertsfamilie til den idrettsfrivillige, finne ut hvor de skal jobbe, hva de skal jobbe med og oppfølging av idrettsfrivillige er noe partnerorganisasjonene har ansvar for selv. Ettersom partnerorganisasjonene har slike oppgaver, hviler det et ansvar på dem. Det å ha arbeidsoppgaver som gjøres uten at donoren følger med hakeblikk kan føre til bærekraftighet. Grunnen til dette er at de får arbeidsoppgaver og må løse dem, med andre ord finner de ut hvordan det skal utføres. Det betyr at de kan være i stand til å gjøre lignende arbeidsoppgaver utenfor et partnerskap med NIF. Ett slikt strukturnivå i Idrettens fredskorps vil si at det er personer i partnerorganisasjonene som tar beslutninger. De er lengre ned i hierarkiet enn de fra NIF, grunnen til dette er maktforholdet som ble redegjort i forskningsspørsmål 1. Dette gir en økt effektivitet ved at det er akseptert og en policy som sier at det er greit at avgjørelser blir tatt flere steder i hierarkiet. Det viser til en desentralisert tilnærming. En desentralisert tilnærming

vil bidra til å motivere partnerorganisasjonene i Zambia og Malawi. Ifølge teorien gir dette en økt følelse av autonomi, som igjen fører til bærekraftig utvikling (Jacobsen & Thorsvik, 2007, s. 80). Men, hvordan er det i praksis? For å studere dette går undersøger jeg linken mellom partnerorganisasjonene og skolene de idrettsfrivillige jobber i. Det å finne skoler de idrettsfrivillige skal jobbe i, har partnerorganisasjonene ansvar for.

When the volunteers come to our organizations there are already an activity plan and the schools are ready, when they come we have a specific orientation with all the volunteers and then an internal orientation. Where we tell them on what RN is, what we do, the activities we expect them to work with and then they are given an activity-plan (Representant, RN).

It is ready. We make them, it's already ready when they arrive. We sit down with the volunteer and we go through the schedule with them (Representant SIA).

Begge NGOene trekker frem at timeplanen er klar til de idrettsfrivillige kommer. I følge de idrettsfrivillige i RN var ikke arbeidsplanene klare ved ankomst, men ideene om hvilke skoler de skulle jobbe på var klare. Det er tydelig at RN og SIA har vært i kontakt med skolene, da de idrettsfrivillige oppgir at de kom relativt raskt i gang med arbeidet sitt, alt fra et par dager til en uke.

Vi har hatt en del utfordringer i Malawi, det har vært umulig for MNCS og lage de arbeidsplanene alene, jeg vet ikke, av ulike grunner har de ikke fått koblet på lokale krefter i de lokale samfunnene det skal jobbes i. Det er nok altfor mange frivillige som ikke har kommet til ferdigdekket bord, som vi egentlig ønsker (Representant B, NIF).

På ingen måte, det var helt opp til meg selv. På det arket vi fikk stod det forslag til skoler. Det var en grov skisse over hvor jeg var tiltenkt å jobbe. Det var ikke noe hvor mye eller noe sånt. (...) Kom i gang med å jobbe etter 3 uker (Idrettsfrivillig A, MNCS).

Jeg stod for alt selv, vi kom, vi besøkte ulike skoler og hadde møter med de for å finne ut når det passer, når skal vi være der, hva skal vi jobbe med, hva ønsker de at vi jobber med, hvor jeg skal være. Men etter det var det helt opp til oss selv, hva og hvordan vi gjorde det. Det var ingenting fra MNCS eller skolene om hva de ønsket. (...) Etter en måned cirka var jeg i gang (Idrettsfrivillig B, MNCS).

Det som skiller de idrettsfrivillige MNCS og NGOene er for det første hvor lang tid det tar før de kommer i jobb. Tre idrettsfrivillige som var i NGOer erfarte at det tok en uke eller mindre før de var i gang med å jobbe. Selv om timeplanen ikke var klar når de kom, tok ikke dette lang tid når NGOene allerede hadde avtaler med skolene. Idrettsfrivillige i MNCS erfarte tre til fire uker. Dette kan forklares av ulike faktorer. Hvor god link det er mellom partnerorganisasjonen og skolene, og om partnerorganisasjonen er i nærheten av der barn og unge lever livene sine. Ser man Idrettens fredskorps som helhet er det flere negative effekter

med at det tar lang tid før man kommer i gang med å jobbe. For det første kan det gi barna i Zambia og Malawi mindre aktivitet. For det andre kan det føre til en dårlig opplevelse for de idrettsfrivillige. For det tredje kan det diskuteres om den effektive desentraliserte tilnærmingen i Idrettens fredskorps egentlig fungerer. Sitatene om timeplanen viser at det er preget av uforutsigbarhet. Kanskje det beste for de idrettsfrivillige er at NIF tar opp stafettspinnen på dette området? Det vil i så fall føre til enda mindre ansvar for partnerorganisasjonene og vil gjøre maktforholdet enda mer skjevt. Dette viser til en eventuell sentralisert tilnærming som preges av at kunnskapen og kompetansen til partnerorganisasjonene ikke blir utnyttet og det kan føre til mindre motivasjon å bli fratatt ansvar (Jacobsen & Thorsvik, 2007, s. 80). På spørsmål om samarbeidet mellom partnerorganisasjon og skole sier de idrettsfrivillige:

Rektoren var kjent med at vi kom og var i dialog med RN på forhånd, de var forberedt på at vi kom (Idrettsfrivillig A, RN).

De hadde samtaler før jeg kom og underveis. (...) De hadde forstått at jeg skulle komme, men litt usikker på hva jeg egentlig skulle gjøre (Idrettsfrivillig B, RN).

Men jeg fikk inntrykk av at de har et godt samarbeid med skolene. (...) Det tok aldri lang tid å forklare hva jeg skal gjøre der (Idrettsfrivillig A, SIA).

Ja, det synes jeg, alt gikk fint og de var klar over at jeg kom (Idrettsfrivillig B, SIA).

Jeg var mye på skoler og da har de ikke noen link mellom MNCS og skolene (Idrettsfrivillig A, MNCS).

Tror egentlig ikke det er noe særlig samarbeid mellom MNCS og skolene. (...) De hadde ikke peiling på hvorfor jeg var der. I to måneder trodde de jeg var engelsklærer. Når vi dro rundt med koordinatoren de første dagene og skulle snakke med de ulike skolene, så måtte hun prøve å selge inn at skolene måtte ha gym. Jeg måtte selges inn for at de skulle ta imot meg. 'Han jobber frivillig, han skal ikke ha lønn'. Det var først og fremst dårlig planlegging før jeg kom. Skolene viste ikke noe før jeg kom (Idrettsfrivillig B, MNCS).

Som nevnt virket det som om partnerorganisasjonene hadde planer med skolene, selv om detaljene ikke var på plass før den idrettsfrivillige kom. De to idrettsfrivillige som jobbet i MNCS har ulike erfaringer, også ulikheter som skiller MNCS fra NGOene. De idrettsfrivillige som jobbet for MNCS opplever at skolene ikke vet hvorfor de er der, men tror at den ene er engelsklærer. Dette viser en stor forskjell i hvor bærekraftig idrettsbistanden kan være. Uten partnerorganisasjoner som kommer i kontakt med skoler og idrettslag for å utplassere de idrettsfrivillige, er det liten vits å drive Idrettens fredskorps. Det er merkelig å delta i et prosjekt regissert av NIF, hvor arbeidsplassen din tror du er en engelsklærer. En forskjell kan

være evnen til å finne arbeidssted til de idrettsfrivillige. SIA sier også at de samarbeider med skolene før de idrettsfrivillige ankommer, noe som stemmer overens med erfaringene til de idrettsfrivillige. Dette kan bety at det er lettere for NGOene å skaffe partnere i lokale miljøer.

Jeg tror MNCS mister mye aktivitet uten de idrettsfrivillig. Hvis du ser på NGOene i Zambia da, eller ser på SIA som har veldig mange, også RN, også egentlig NOWSPAR og for så vidt, de har mange peer leaders og mange lokale, de kjører kurs med 20 stykk, så sender dem ut å klubber og skoler for å ha mye aktivitet med barn, de har sånn mentorprogram. Jeg fikk heller ikke noe inntrykk av at MNCS satset på unge trenere (Teamleder i Malawi).

Det er en utfordring når du har en organisasjon som ikke driver egen aktivitet. (...) Jeg synes det er større behov for det i Malawi enn i Zambia, fordi i Zambia samarbeider vi med gode organisasjoner som driver aktivitet. (...) I Zambia handler det mye mer om, 'dette er de vi samarbeider med, dette er her vi har aktivitet'. (...) Jeg tror at hvis vi beholder MNCS som partner så må de kunne levere på lokale skoler og lokale idrettsklubber. Jeg synes ikke det er noe i veien med å trene et seniorlag. Men det skal ikke være det eneste en idrettsfrivillig gjør. Idretts glede for bredden kan være bra, men barn og unge må være prioritert. (Representant A, NIF).

Det er tydelige forskjeller på MNCS og NGOene i Zambia. NGOene har mye aktivitet. Dette er av stor sannsynlighet på grunn av deres virksomhet. Som en NGO, er man avhengig av å være interessante for vestlige donorer. Er du ikke det, er du ute. Da vil mest sannsynlig ikke NGOen overleve. De søker legitimitet hos donorer for tilgang på ressurser, så er det opp til dem selv å prøve å jobbe for å oppnå sine mål, samtidig som de tilfredstiller donoren. Dette kan være mimetisk isomorfisme. Det kan hende at RN og SIA ønsker å etterligne det NIF ønsker med idrettsbistand. Dette gir de mer legitimitet og blir derfor suksessfull innenfor det institusjonelle feltet. De handler i større grad enn MNCS som donoren ønsker, dette kan være som et resultat av de rasjonaliserte mytene i det institusjonelle feltet. Den riktige måten å drive idrettsbistanden (Hatch, 2011, s. 102). NGOene har mye aktivitet, selv uten de idrettsfrivillige.

RN har mye aktivitet, reiste rundt i landsbyer og arrangerte turneringer i fotball og netball. En annen hadde leker og reiste rundt og viste de frem i ulike områder. Han viste meg disse for at jeg skulle ta de med landsbyen min. Aktiviteten gikk mye ut på å drive aktivitet for å lære noe utenfor idretten (Idrettsfrivillig B, RN).

Det er satt i gang et arbeid for å styrke kroppsøvingen i Malawi. (...) MNCS har fått oppgaven i fanget, så ser det at de møter bare motgang når de kommer til utdanningsdepartementet og skolesektoren. Så står de med ordre om å styrke kroppsøvingen, så møter de portvokterne i utdanningsdepartementet som sier 'Nei' (Representant B, NIF).

Representant B fra NIF sier hvordan kroppsøvingssituasjonen er i Malawi den dag i dag.

Dette viser hvordan MNCS er sjanseløse mot det Malawiske byråkratiet. Når situasjonen er

slik, hvorfor er det så ønskelig å få idrettsfrivillige til å jobbe i skoler i Malawi? Dette viser det teorien sier om at NGOer er ofte bedre representanter enn myndigheten i mottakerlandet (Larsen, 2007, s. 31). En av de viktigste kritikkene mot bistandsarbeid er donorens evne til å unngå at mottakerne blir passive, ettersom dette ofte fører til at de ikke klarer å fortsette arbeidet når donoren trekker seg ut (Crew & Harrison, 1998, s. 77). Dette bringer oss tilbake til analysen i forskningsspørsmål 2. Utvikling versus utveksling?

Sammenlignet med særforbund er ofte ikke NGOer eksperter på idrett i den forstand at de har kompetente trenere og ledere og har en idrettsspesifikk utdanning eller kursinga. Men, de er til stede der barn og unge bor og lever livene sine. De har sterke koblinger til skoler og andre institusjoner i lokalsamfunnene. Å gå gjennom de for å få aktivitetene til å skje og aktivitetstall opp så har det vært veldig positivt, så det er de som har levert på aktivitetstall og det er noe som vi ønsker og se og som også forventes av oss fra NORAD (Representant B, NIF).

Analysen trekker inn faktorer som kan føre til forskjeller i levedyktigheten i prosjektet i Zambia og Malawi. Fra de tidligere idrettsfrivillige i MNCS er det mangel på forståelse på hva arbeidsoppgavene og målsettingene er. På den andre siden har RN og SIA klare målsettinger for prosjektet og de idrettsfrivillige blir drillet i hva organisasjonen jobber for å oppnå. For det andre har denne analysen med hjelp av begreper fra organisasjonsstruktur vist hvordan partnerorganisasjonene driver oppfølging av de idrettsfrivillige. Kontrastene mellom MNCS og SIA/RN er store. Konsekvensene av dette kan gjøre levedyktigheten av prosjektet i Malawi truende. Grunnen er mangel på kunnskapsoverføring og mangel som på personer som er klare for å ta over arbeidet til den idrettsfrivillige ved hjemreise. I SIA og RN er det lokale peer-leaders som bidrar i denne delen av partnerskapet. For det tredje er SIA og RN tett på områdene barn og unge lever livene sine. Dette kan gi de en fordel i prosessen med å skaffe skoler organisasjonen og de idrettsfrivillige skal jobbe i. MNCS har lite aktivitet og blir ignorert av utdanningsdepartementet i ønske om å integrere kroppsøving i skolen.

6.0 Avsluttende diskusjon og konklusjon

Hensikten med denne oppgaven har vært å undersøke hvordan partnerskapet i Idrettens fredskorps fungerer mellom NIF og partnerorganisasjonene i Zambia og Malawi, samt hvilke forskjeller det er mellom de to partnerskapene. I dette kapittelet blir hovedproblemstillingen diskutert med utgangspunkt i sentrale funn i analysen av forskningsspørsmålene. Analysen av forskningsspørsmålene viser til ulike sider i partnerskap med NGOene og MNCS. Til slutt

trekker jeg noen konklusjoner om hva som kan være avgjørende for forskjellene i hvordan partnerskapet fungerer.

Forskningsspørsmål 1 handler om hvilke konsekvenser maktforholdet mellom aktørene i Idrettens fredskorps har for inkludering av partnerorganisasjonene. Det ble tidlig redegjort for maktforholdet. Representantene fra RN/SIA er tilfredshet rundt maktforholdet, de opplever et gjensidig avhengighetsforhold. Det gjensidige avhengighetsforholdet kan sees gjennom ressursavhengighetsteorien. Partnerorganisasjonene er avhengige av finansielle midler og arbeidskraft av idrettsfrivillige. NIF er avhengig av partnere på grasrota for å drive idrettsbistand i de respektive landene.

NIF opplever frustrasjon over det manglende engasjementet i søknadsprosessen til Norec og savner partnere som sier hvordan og hvorfor idrettsbistanden skal bli praktisert på bestemte måter. Men, RN og SIA begrunner sin tilfredshet i maktforholdet med at de blir inkludert i blant annet søknadsprosessen til Norec. Av den grunn opplever ikke partnerorganisasjonene at maktforholdet definerer hvem som inkluderes i beslutningsprosesser. Søknaden setter rammebetingelser for prosjektet. Om donoren tar den ledende rollen i denne prosessen, kan dette minne om Sport for All-prosjektet i Tanzania på 1980-tallet hvor NIF ikke involverte partneren nok.

Andre diskusjoner i partnerskapet handler om at sør-nord-frivillige skal få studere IKU og at én koordinator fra sør skal på site-visit til de som er på utveksling i Norge. Disse diskusjonene fører til mer engasjement hos partnerorganisasjonene. Forskjellen på disse beslutningsprosessene er den øyeblikkelige effekten det har på partnerorganisasjonen. Det er ikke sikkert partnerorganisasjonene ser nytten i å bidra i søknadsprosessen. Maktforholdet kan ha konsekvenser for hvordan partnerne inkluderes i beslutningsprosesser. NIF har den økonomiske makten og arbeidskraft. Om partnerne ønsker tilgang på ressursene kan det være utfordrende å være maktkritiske til NIF. Det kan redusere sjansen for at de vil legge seg borti hvordan praksisen av idrettsbistanden skal være. Inkludering i beslutningsprosesser kan også bli påvirket av den kulturelle makten NIF har. MNCS og NGOene kjenner til behovene på grasrota i Zambia og Malawi best. På den andre siden kan partnerorganisasjonene føle at NIF, som en norsk organisasjon, har bedre forutsetninger på å skrive søknader til et norsk statlig organ for å få gjennomslag, enn partnerne? Dette viser hvordan partnerskapet i Idrettens fredskorps kanskje ikke fungerer som NIF ønsker, da det fra NIFs side oppfattes som et

problem å få partnerne inkludert i søknadsprosessen. Det frustrerende for NIF er deres forsøk på å stadig involvere partnerorganisasjonene mer, mens partnerne selv er fornøyde med måten de blir involvert på.

Analysen av forskningsspørsmål 2 handler om hvilke forskjeller for NIF det er å ha idrettsfrivillige på grasrota i MNCS versus NGOer. RN og SIA tydeliggjør seg som en plus sport-organisasjon da de bruker idretten som verktøy for å utviklingspolitiske mål. De jobber nedenfra og opp, makten ligger hos folket, som betyr at behovene i lokalområdene styrer hvordan de arbeider. Tidligere idrettsfrivillige som var på utveksling i NGOene jobber med barn og unge, med fokus på life skills som kjønnslikestilling og kunnskap om HIV/AIDS. De deltar også på workshops om life skills.

På nettsiden til MNCS fremstår de som en sport plus-organisasjon, det samme opplever de idrettsfrivillige. MNCS skiller seg fra NGOene ved at de ikke jobber med life skills og arrangerer workshops. Forskjellen mellom idrettsutvikling og utvikling gjennom idrett kommer tydelig fram. NIF får utvikling gjennom idrett i partnerskap med NGOene. De idrettsfrivillige i MNCS er usikker på hvorfor de er i MNCS. MNCS har ikke mål med idrettsbistanden. De manglende målsettingene kan henge sammen med diskusjonen fra forskningsspørsmål 1. NIF er avhengige av partnere, MNCS var etter vurdering fra NIF, den best egnede partneren i Malawi.

For at NGOer skal overleve, er det nødvendig med ressurser fra vestlige donorer. De må søke legitimitet hos organisasjoner som NIF. Det kan bety at de følger de rasjonaliterte mytene i feltet som viser hva som er riktig måte å drive idrettsbistanden på. Det er lite som skiller strukturen og målsettingene til RN og SIA, og det de idrettsfrivillige gjør på grasrota i Zambia. Sammenlignet med NGOene i Zambia, er det grunn til å tro at NIF ikke er fornøyd med samarbeidet med MNCS. Analysen viser at MNCS manglende samsvar mellom praksis og struktur, kan være et eksempel på dekolbing. MNCS skriver at de idrettsfrivillige får et mangfold av varierte arbeidsoppgaver, både på feltet og administrativt. Sannheten er annerledes. De idrettsfrivillige opplever fra MNCSs side 'gjør noe, så er vi fornøyde'. De er først og fremst aktivitetsledere i skoler.

Dette kan komme av Norec/Norad-samarbeidet. I Malawi er det kun Norec-penger, mens i Zambia er det Norec- og Norad-penger. Norec står for utvekslingsdelen, mens Norad står

for idrettsbistandsdelen. Det er likevel merkelig at det er så store forskjeller for NIF å ha idrettsfrivillige i NGOer sammenlignet med en statlig styrt organisasjon. Det kan være mangler på institusjonaliserte myter i partnerskapet mellom NIF og MNCS som er svaret. MNCS trenger ikke søke legitimitet i like stor grad som NGOene i Zambia må for å overleve, grunnet deres 'monopol' på idrettsfeltet i Malawi. Forsknings spørsmål 2 viser at det er forskjeller i hva NIF får ut av idrettsbistanden på grasrota i Zambia og Malawi.

Forsknings spørsmål 3 handler om levedyktigheten til prosjektet. Et ønske fra NIF er at idrettsfrivillige skal jobbe i allerede eksisterende prosjekter. I NGOene gjør de idrettsfrivillige dette, de går inn i staben og jobber for å oppnå organisasjonens målsettinger. I Malawi her ikke NIF bistandsprosjekter. Likevel, skriver MNCS at de idrettsfrivillige jobber i allerede eksisterende prosjekter (dekobling). Uten å ha målsettinger og prosjekter som de idrettsfrivillige skal jobbe med, kan det virke som bærekraftigheten til Idrettens fredskorps står sterkere i NGOene enn i MNCS på dette punktet. NGOene er bedre til å utnytte ressursene som komme av idrettsfrivillige enn MNCS.

RN og SIA har Idrettens fredskorps som en større del av sin virksomhet enn MNCS. Slik vi kjenner NIF i Norge, er det naturlig at et idrettsforbund som MNCS har flere store områder å forholde seg til. I tillegg er MNCS underlagt idrettsdepartementet i Malawi, de er statlig styrt. Den politiske makten som kommer til synet i partnerskapet med MNCS skaper problemer for NIF. I hele MNCS er det frem personer med idrettsbakgrunn og som jobber med idrett. De har store og mange arbeidsoppgaver. NGOene, som analysen viser ved bruk av begreper fra organisasjonsstruktur, de strukturer seg bedre i forhold antall ansatte og arbeidsoppgaver. I NGOene er det to personer som jobber med Idrettens fredskorps, de har også i gjennomsnitt 1-2 idrettsfrivillige i året. NIF ønsker og har et forsøk på å ansette en person i MNCS som har Idrettens fredskorps som en av sine hovedoppgaver. Det går ikke på grunn av det fastgrodde byråkratiet i Malawi. Det er en situasjon som hverken NIF eller MNCS har kontroll over. Det tvingende institusjonelle trykket fra idrettsdepartementet i Malawi gjør at prosjektet kan bære preg av usikkerhet rundt levedyktigheten når NIF trekker seg ut.

Oppfølgingen av de idrettsfrivillige viser hvordan NGOene på en bedre måte sørger for at kompetansen og kunnskapen til den idrettsfrivillige blir igjen i organisasjonen ved hjemreise. De bruker lokale frivillige sammen med den norske idrettsfrivillige for å dele kunnskap. Peer-leaderen er tilknyttet partnerorganisasjonen i utgangspunktet. I Malawi var oppfølgingen av

de idrettsfrivillige en av hovedgrunnen til at NIF sendte en teamleader med forrige kull. NIF opplever at det er håpløst å ha idrettsfrivillige i organisasjoner der de ikke får skikkelig oppfølging. Der er det problemer i Malawi. Dette kan skyldes hvordan de er strukturert i forhold til antall ansatte og arbeidsoppgaver. Som den Idrettsfrivillig B sa 'Vi er jo der alene'. Når partnerorganisasjonen ikke er tilstede på feltet, er det vanskelig å oppnå levedyktighet.

6.1 Avsluttende konklusjon

Analysene mine viser tydelig forskjeller i partnerskapet i Zambia og Malawi. Den avgjørende forskjellen er at MNCS er en statlig styrt organisasjon. De er politisk styrt og avgjørelsene blir tatt av noen høyere i hierarkiet. Det tungvinte byråkratiet påvirker NIFs mulighet på kontroll i prosjektet, utfallet på grasrota og levedyktigheten til prosjektet. NIF har vanskeligere arbeidsforhold i Malawi, enn i Zambia. I Malawi er det mangel på NGOer, det er mangel på institusjoner og en sivilsamfunnsstruktur som etter hvert finnes i Zambia. Malawi er jo et prioritert land på grunn av at slike institusjoner mangler, behovet er stort, men analysene i denne studien viser at det er vanskelig for NIF. Det er tydelig at av NIFs to ulike strategier inn mot idrettsbistand i Zambia og Malawi, er det strategien i Zambia som viser seg å være den beste, så langt.

6.2 Studiens svakheter og forslag til videre forskning

Det er ikke å komme utenom at dette prosjektet hadde vært annerledes med blant annet utvalg og problemstilling om den opprinnelige planen med feltarbeid kunne gjennomføres. Den største svakheten i denne studien er utvalget. Utvalget generelt har en fin størrelse med personer som kunne svare godt på spørsmål. Svakheten ligger i at en representant fra MNCS ikke ønsker å stille på intervju. Analysen av forskningsspørsmål 1 ble påvirket av at MNCS ikke stilte opp til intervju. Under forskningsspørsmål 2 og 3 var grunnlaget fra annen data om MNCS tilgjengelig. En annen svakhet ligger i intervjuguidene. Siden forskningsspørsmål ikke var 100% satt ved intervjutidspunktet, og var nokså vide, kunne intervjuguidene blitt mer på sak. Dette kom som et resultat av usikkerheten og endringene som måtte gjøres grunnet Covid-19. På grunn av Covid-19, ble prosjektet justert kontinuerlig underveis. Under de første intervjuene med NIF, var håpet om å reise til Zambia og Malawi fortsatt til stede. Hadde jeg reist, ville jeg fått intervju med MNCS. En annen svakhet er om partnerorganisasjonene kan ha et ønske om å være mer positiv enn de kanskje er. De er avhengig av støtten til NIF og ønsker ikke å framstå negativ.

Som videre forskning er det interessant å fortsatt studere partnerskapet i Malawi. MNCS er fortsatt i en startfase. Det finnes en god del forskning om idrettsbistand i Zambia, veldig lite i Malawi (Kay, Banda, Jeanes & Lindsey, 2017) (Njelesani, 2011) (Bendiksen, 1990). Det kan være interessant å følge prosjektet videre for å se endringer i samarbeidet med MNCS. Denne studien var opprinnelig planlagt som et feltarbeid. Forskningen ville da kommet tettere inn på partnerorganisasjonene, men også de idrettsfrivillige mens de er på utveksling. En videre forskning på de idrettsfrivillige kunne vært interessant. En longitudinell studie som undersøker de idrettsfrivilliges endringer i opplevelsen av prosjektet fra før avreise, noen punkter i oppholdet, til cirka et år etter hjemreise. Min opplevelse som idrettsfrivillig har vært i stor endring og endres fortsatt jo lengre året kommer på avstand.

7.0 Litteraturliste

Aftenposten. (2013, 11. Oktober). Norge Stopper all budsjettstøtte til Malawi. Hentet fra <https://www.aftenposten.no/verden/i/KvOm4/norge-stopper-all-budsjettstoette-til-malawi>

Baaz, M. E. (2005). *The paternalism of Partnership. A Postcolonial reading of Identity in Development Aid*. Zed Books: London.

Banda, D & Chipanda, H. (2019). Zambia: The SDP ideal?. I H. Collison, S. C. Darnell, R. Giulianotti & D. Howe (Red.), *Routledge Handbook of Sport for Development and Peace* (s. 517-527). New York: Routledge.

Bangstad, O.J. (1981, 10.august). Norsk idrett og utviklingslandene. Notat til Norges idrettsforbunds styre. Oslo: Norges idrettsforbunds arkiv.

Bastøe, P. Ø. (2017). *Evaluation Department – Malawi*. Hentet fra https://norad.no/globalassets/publikasjoner/publikasjoner-2017/evaluering/4.17-country-evaluation-brief_malawi.pdf

Bates, K. (2012). Creating Win-Win Partnerships for Sport and Development. I K. Gilbert & W. Bennett (Red.), *Sport, Peace and Development*. (s. 193-204). Common Ground Publishing: Illinois.

Beacom, A. (2009). Disability Sport and the politics of Development. I: Levermore, R & Beacom, A (Red.), *Sport and International Development* (s. 98-123). Liverpool: Palgrave MacMillan.

Beeley, P. Sanders, B. & Barkley, C. SDP and health: HIV/AIDS. I H. Collison, S. C. Darnell, R. Giulianotti & D. Howe (Red.), *Routledge Handbook of Sport for Development and Peace* (s. 319-329). New York: Routledge.

Beutler, I. (2008). sport serving peace and development: Achieving the goals of the united nations through sport. *Sport in society* 11(4), s. 523-536.

Bendiksen, F. (1990). *Sport for all in Africa: Tanzania, Zambia, Zimbabwe*. Brattvåg: Hatlehol forlag.

Busch, T., Dehlin, E. & Vanebo, J. O. (2010). *Organisasjon og organisering* (6. utg). Oslo: Universitetsforlaget.

Coalter, F. (2009). Sport-in-Development: Accountability or Development?. I: Levermore, R & Beacom, A (Red.), *Sport and International Development* (s. 26-54). Liverpool: Palgrave MacMillan

Coalter, F. (2010). The politics of sport-for-development: Limited focus programmes and broad gauge problems? *International review for the Sociology of sport*, 45 (3), 295-314.

Coalter, F. (2013). *Sport for Development, What Game Are We Playing?*. New York: Routledge.

- Crew, E. Harrison, E. (1998). *Whose Development? An Ethnography of Aid*. Zed Books: London.
- Dienes, E. (2012). How Sport can Contribute to Peace-Building. I K. Gilbert & W. Bennett (Red.), *Sport, Peace and Development*. (s. 39-54). Common Ground Publishing: Illinois.
- DiMaggio, P. J. & Powell, W. W. (1983). The Iron Cage Revisited: Institutional Isomorphism and Collective Rationality in Organizational Fields. *American Sociological Review*, 48(2), 147-160.
- Donnelly, P. (2019). SDP and human rights. I: H. Collison, S. C. Darnell, R. Giulianotti & D. Howe (Red.), *Routledge Handbook of Sport for Development and Peace* (s. 141-151). New York: Routledge.
- Dudfield, O. (2019). SDP and the sustainable development goals. I H. Collison, S. C. Darnell, R. Giulianotti & D. Howe (Red.), *Routledge Handbook of Sport for Development and Peace* (s. 116-127). New York: Routledge.
- Engelhardt, J. (2019). SDP and monitoring and evaluation. I H. Collison, S. C. Darnell, R. Giulianotti & D. Howe (Red.), *Routledge Handbook of Sport for Development and Peace* (s. 128-140). New York: Routledge.
- Farkas, A., Karr, V., Eli., A., Wolff., A. & Lachowska, A. (2012). I K. Gilbert & W. Bennett (Red.), *Sport, Peace and Development*. (s. 255-268). Common Ground Publishing: Illinois.
- Gilbert, K. & Bennett, W. (2012). Restructuring Lives through Sport. I K. Gilbert & W. Bennett (Red.), *Sport, Peace and Development*. (s. 1-30). Common Ground Publishing: Illinois.
- Giulianotti, R. (2019). The SDP sector. I H. Collison, S. C. Darnell, R. Giulianotti & D. Howe (Red.), *Routledge Handbook of Sport for Development and Peace* (s. 24-34). New York: Routledge.
- Grønmo, S. (2004). *Samfunnsvitenskapelige metoder*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Hasselgård, A. (2015). *Norwegian Sport for Development and Peace: Donor discourse and local practice* (Doktoravhandling). Norges idrettshøgskole, Oslo.
- Hasselgård, A. & Straume, S. (2011). Utvikling til idrett eller idrett til utvikling?. I H. B. Skaset, M. K. Sisjord, G. Breivik & D. V. Hanstad (Red.), *Norsk idrett: Indre spenning og ytre press* (1. utg, s. 371-387). Oslo: Akilles.
- Hasselgård, A. & Straume, S. (2013). They need to get the feeling that these are their ideas: trusteeship in Norwegian sport for development to Zimbabwe. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 6(1), s. 1-18. <https://doi.org/10.1080/19406940.2013.813866>
- Hatch, M, J. (2011). *Organisasjonsteori*. Oslo: Abstrakt Forlag.
- Hernes, G. (1978). *Makt og avmakt* (2.utg). Bergen: Universitetsforlaget.

- Hobart, M. (1993). Introduction: the Growth of Ignorance?. I Hobart, M. (red.). *An anthropological Critique of Development: The Growth of Ignorance*. Routledge: London.
- Hognestad, H. K. (2019). Norway: Charity or development?. I: H. Collison, S. C. Darnell, R. Giulianotti & D. Howe (Red.), *Routledge Handbook of Sport for Development and Peace* (s.484-494). New York: Routledge.
- Houlihan, B. (1994). *Sport and international politics*. New York: Harvester Wheatsheaf.
- Howe, D. P. (2019). SDP and disability. I: H. Collison, S. C. Darnell, R. Giulianotti & D. Howe (Red.), *Routledge Handbook of Sport for Development and Peace* (s. 275-284). New York: Routledge.
- Hubler, L. (2012). Adapted Equipment and Practices. I K. Gilbert & W. Bennett (Red.), *Sport, Peace and Development* (s. 55-60). Common Ground Publishing: Illinois.
- Hums, M. A., Eli, A., Wolff, A. & Morris, A. (2012) Ensuring Human Rights in Sport. I K. Gilbert & W. Bennett (Red.), *Sport, Peace and Development*. (s. 243-254). Common Ground Publishing: Illinois.
- Jacobsen, D. I. & Thorsvik, J. (2013). *Hvordan organisasjoner fungerer* (4. utg). Vigmostad & Bjørke AS: Oslo.
- Jeanes, R. & Magee, J. (2014). Promoting gender empowerment through sport? Exploring the experiences of Zambian female footballers. I: Nico, S & Daryl, A (Red.), *Global sport for development* (s. 134-154). London: Palgrave Macmillan.
- Jeanes, R. Spaaij, R. Magee, J. & Kay, T. (2019). SDP and social exclusion. I: H. Collison, S. C. Darnell, R. Giulianotti & D. Howe (Red.), *Routledge Handbook of Sport for Development and Peace* (s. 152-161). New York: Routledge.
- Johannesen, A., Tufte, P. A. & Kristoffersen, L. (2005). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (3. utg.). Oslo: Abstrakt Forlag.
- Kay, T. (2009). Developing through sport: Evidencing sport impacts on young people. *Sport in society*, 12(9), s.1177-1191.
- Kay, T., Banda, D., Jeanes, R., & Lindsey, I. (2017). *Localizing global sport for development*. Manchester: Manchester University Press.
- Keim, M. (2012). Networking for Sport and Peace. I K. Gilbert & W. Bennett (Red.), *Sport, Peace and Development*. (s. 101-116). Common Ground Publishing: Illinois.
- Kidd, B. (2008). A new social movement: Sport for development and peace. *Sport in Society*, 11 (4), s. 370-380.
- Kleiner, M. (2012). Sport for Development and Peace. I K. Gilbert & W. Bennett (Red.), *Sport, Peace and Development*. (s. 31-38). Common Ground Publishing: Illinois.
- Kvale, S. (1997). *Det kvalitative forskningsintervju*. Oslo: Gyldendal

- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Det kvalitative forskningsintervju* (2. utg.). Oslo: Gyldendal.
- Larsen, B. B. (2007). *Når bistanden tar slutt: partnerskap og klientellisme i et norsk-guatemalansk bistandsforhold*. (Hovedoppgave). Universitetet i Oslo, Oslo.
- Laverack, G. (2012). Building Community Capacity through Sport, Development and Peace programmes. I K. Gilbert & W. Bennett (Red.), *Sport, Peace and Development*. (s. 87-100). Common Ground Publishing: Illinois.
- Levermore, R. (2009). Sport-in-international development: Theoretical Frameworks. I: Levermore, R & Beacom, A (Red.), *Sport and International Development* (s. 26-54). Liverpool: Palgrave MacMillan.
- Levermore, R. & Beacom, A. (2009). *Sport for development: Mapping the field*. I: R.levermore & Beacom (Red.), *Sport and international development* (s. 1-25). London: Palgrave Macmillan.
- Lie, J.H.S. (2006). Utvikling, frivillige organisasjoner og utenrikspolitikk. I: B.K. Fonn, I.B. Neumann & O.J. Sending (Red.), *Norsk utenrikspolitisk praksis: Aktører og prosesser* (s. 139-163). Oslo: Cappelen Akademisk Forlag.
- Lindsey, L & Bitugu, B. B. (2019). Partnerships in and around SDP. I: H. Collison, S. C. Darnell, R. Giulianotti & D. Howe (Red.), *Routledge Handbook of Sport for Development and Peace* (s. 80-90). New York: Routledge.
- Luijk, N. V, Forde, S & Yoon, L. (2019). SDP and volunteering. I H. Collison, S. C. Darnell, r. Giulianotti & D. Howe (Red.), *Routledge Handbook of Sport for Development and Peace* (s. 285-295). New York: Routledge.
- March, J. G., & Simon, J. G. (1958). *Organizations*. New York: Harper & Row.
- McCracken, G. D. (1988). *The Long Interview*. SAGE: Newbury Park.
- Meier, M. (2005). *Gender, Equity, Sport and Development*. Hentet fra <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.467.364&rep=rep1&type=pdf>
- Meyer, J. W. & Rowan, B. (1977). Institutionalized Organizations: Formal Structure as Myth and Ceremony. *American Journal of Sociology*, 83(2), 340-363.
- Meyer, R. E. (2008). New Sociology of Knowledge: Historical Legacy and Contributions to Current Debates in Institutional Research. I R. Greenwood, C. Oliver, R. Suddaby & K. Sahlin (Red.), *The SAGE Handbook of organizational institutionalism* (s. 519-538). SAGE: Los Angeles.
- Millington, R. (2019). International governmental organizations in the SDP sector. I H. Collison, S. C. Darnell, R. Giulianotti & D. Howe (Red.), *Routledge Handbook of Sport for Development and Peace* (s. 59-69). New York: Routledge.

Millington, R. & Kidd, B. (2019). The history of SDP. I H. Collison, S. C. Darnell, R. Giulianotti & D. Howe (red.), *Routledge Handbook of Sport for Development and Peace* (s. 13-23). New York: Routledge.

MNCS. (2021a). Who We Are. Hentet 26. April 2021 fra https://mncs.mw/?page_id=398

MNCS. (2021b). The YSEP Project. Hentet 29. April 2021 fra https://mncs.mw/?page_id=1487

Mustafa, T, F. Sy F. C. Macera, C. Thompson, S. Jackson, K. Selassie, A. & Dean, L. (1999). Association between exercise and HIV disease progression in a cohort of homosexual men. *Annals of Epidemiology*, s. 127-131.

Mwaanga, O. (2010). Sport for addressing HIV/AIDS: Explaining our convictions. *LSA newsletter*, 2010 (85), s. 61-67. Hentet fra https://www.sportanddev.org/sites/default/files/downloads/mwaanga_lsa_2010.pdf

Mweninguwe, R. (2018, 22. August). Malawis president kjøpte matpakker, fikk ‘kick-backs’ til egen konto. *Bistandsaktuelt*. Hentet fra <https://www.bistandsaktuelt.no/nyheter/2018/malawis-president-i-ny-korrupsjonsskandale/>

Nicholas, L. Holt, C. Deal, J. Pankow, K. Pynn, R. S & Jørgensen, H. (2019). SDP and positive youth development. I H. Collison, S. C. Darnell, R. Giulianotti & D. Howe (Red.), *Routledge Handbook of Sport for Development and Peace* (s. 341-351). New York: Routledge.

NIFa. (u.å). Hva er idrettens fredskorps?. Hentet fra <https://www.idrettsforbundet.no/tema/idrettensfredskorps/Hva-er-idrettens-fredskorps/>

NIFb. (u.å). Gode grunner for å bli idrettsfrivillig. Hentet fra <https://www.idrettsforbundet.no/tema/idrettensfredskorps/artikler/hvorfor-bli-idrettsfrivillig/>

Njelesani, D. (2011). *Preventive HIV/AIDS Education through Physical Education: reflections from Zambia*. London: Routledge.

Norad. (2021a). Strategi mot 2030. Hentet 26. april 2021 fra <https://www.norad.no/om-norad/strategi-mot-2030/>

Norad. (2021b). Samarbeidspartnere til norsk bistand. Hentet 26. april 2021 fra <https://www.norad.no/om-bistand/samarbeidspartnere/>

Norec. (2021). Kva gjer Norec. Hentet 26. april 2021 fra <https://www.norec.no/nb/om-norec/kva-gjer-norec/>

Nustad, K, G. (2003). *Gavens makt. Norsk utviklingshjelp som formynderskap*. Pax: Oslo.

Nustad, K, G. (2004). *The development discourse in the multilateral system*. Routledge: New York.

Ofstad, A. (2017). *Norge i Zambia gjennom femti år*. Hentet fra

<https://norad.no/globalassets/publikasjoner/publikasjoner-2017/norge-i-zambia-gjennom-femti-ar.pdf>

Parson, T. (1956). *Suggestions for a sociological approach to the theory of organizations*. *Administrative science quarterly*, 1, s. 63-85

Petry, K. & Kroner, F. (2019). SDP and gender. I H. Collison, S. C. Darnell, R. Giulianotti & D. Howe (Red.), *Routledge Handbook of Sport for Development and Peace* (s. 255-264). New York: Routledge.

Pfeffer, J. & Salancik, G. R. (2003). *The external control of organizations: A resource dependence perspective*. Stanford Calif: Stanford Business Books.

Read, L. & Bingham, J. (2009). Preface. I: R. Levermore & A. Beacom (Red.), *Sport and international development*. London: Palgrave Macmillan.

Regjeringen. (2021a). Utviklingssamarbeid. Hentet 26. April 2021 fra <https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/utviklingssamarbeid/id1159/>

Regjeringen. (2021b). 2030-agendaen med bærekraftsmålene. Hentet 26. April 2021 fra https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/utviklingssamarbeid/bkm_agenda2030/id2510974/

Response Network. (2021a). The Reading Girls. Hentet 26. April fra <https://www.responsenetwork.org/projects/sponsorship-program>

Response Network. (2021b). Community Self-Help Education Series no 7 'HIV/AIDS'. Hentet 26. April fra https://www.responsenetwork.org/uploads/WvajeO8e/Lets-start-our-own-community-HIV_AIDS-support-group.pdf

Response Network. (2021c). Community Self-Help Education Series no 13 'All included'. Hentet 26. April fra https://www.responsenetwork.org/uploads/oA0JBO57/All-included_Lets-start-our-own-community-support-group-for-children-with-special-needs.pdf

Response Network. (2021d). Sports Program. Hentet 13. Mai fra <https://www.responsenetwork.org/b/sports-program>

Response Network. (2021e). What we do. Hentet 17. Mai fra <https://www.responsenetwork.org/what-we-do>

Right to play (2018). Child safeguarding policy package 2018. Hentet fra https://righttoplaydiag107.blob.core.windows.net/rtp-media/documents/Right_To_Play_Childsafeguarding_Policy_2018-May_2019_Updated.pdf

Ryen, A. (2001). *Det kvalitative intervjuet: Fra vitenskapsteori til feltarbeid*. Bergen: Fagbokforlaget.

Saavedra, M. (2005). Women, Sport and Development. *Sport and Development international Platform*. Hentet fra

https://www.sportanddev.org/sites/default/files/downloads/56_women_sport_and_development.pdf

Saavedra, M. (2009). *Dilemmas and opportunities in gender and sport in development*. I: R. Levermore & A. Beacom (Red.), *sport and international development*, s. 124-155.

Samuelsen, Ø. & Wigum, J. (1988, 20.september). Resyme av inntrykk og samtaler med representanter for idretten i Zambia, Lusaka. Notat. Oslo: Norges idrettsforbunds arkiv.

Saue, O., E. (2020, 5. Oktober). Norge krevde tilbake bistand etter svindel, trusler og utpressing. *E24*. Hentet fra <https://e24.no/internasjonalekonomi/i/IE1dq7/norge-krevde-tilbake-bistand-etter-svindel-trusler-og-utpressing>

Silverman, D. (2015). *Interpreting Qualitative Data*. SAGE Publications: Los Angeles.

Solstad, G. M. (2019). *Safe Sport for All? Exploring Safety and Safeguarding in Zambian Sport*. (Hovedoppgave). Norges Idrettshøgskole, Oslo.

Sport in Action. (2021a). Girls in Action. Hentet 26. April fra <https://www.sport-in-action.com/what-we-do/strategic-areas-of-focus/#girls-in-action>

Sport in Action. (2021b). Inclusive sport for all, sport for life enhancement (Disability, Living with HIV & AIDS, Vulnerable Communities, Street Children/Orphans). Hentet 26. April fra <https://www.sport-in-action.com/what-we-do/strategic-areas-of-focus/#inclusive-sport>

Sport in Action. (2021c). Youth Empowerment. Hentet 26. April fra <https://www.sport-in-action.com/what-we-do/strategic-areas-of-focus/#youth-empowerment>

Sport in Action. (2021d). Current projects. <https://www.sport-in-action.com/what-we-do/current-projects/>

Sport in Action. (2021e). Who We Are. Hentet 26. April fra <https://www.sport-in-action.com/who-we-are/>

Spradley, J. P. (1979). *The Ethnographic Interview*. New York: Holt, Rinehart and Winston.

Straume, S. (2013). *'Sport for All' in new settings: A study of the Norwegian Confederation of Sports' Sport for All projects in Tanzania in the 1980s and in Zimbabwe in the 1990* (Doktoravhandling). Norges idrettshøgskole, Oslo.

Straume, S. (2019). SDP structures, policies and funding streams. I H. Collison, S. C. Darnell, R. Giulianotti & D. Howe (Red.), *Routledge Handbook of Sport for Development and Peace* (s. 46-58). New York: Routledge.

Straume, S. & Massao, P. B. (2012). *Urban Youth and Sport for Development*. Hentet fra https://www.researchgate.net/publication/264943463_Urban_Youth_and_Sport_for_Development

Straume, S. & Steen-Johnsen, K. (2012). On the terms of the recipient? Norwegian sports development aid to Tanzania in the 1980s. *International Review for the Sociology of Sport*, 47(1), 95-112.

Suzuki, N. (2019). Non-governmental organizations in the SDP system. I H. Collison, S. C. Darnell, R. Giulianotti & D. Howe (Red.), *Routledge Handbook of Sport for Development and Peace* (s. 70-79). New York: Routledge.

Thagaard, T. (2013). *Systematikk og innlevelse – En innføring i kvalitativ metode* (4. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.

Tjora, A. (2017). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (3. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk.

Twyford, L. (2014). Safeguarding Children and Young people in Sport for Development and Peace Programmes. I: O. Dudfield (Red.). *Strengthening Sport for Development and Peace*. (s. 30-39). London: Commonwealth Secretariat.

UNICEF. (u.å). *Sport for development and peace*. Hentet fra https://www.unicef.org/french/about/partnerships/files/partnerships_sportfordevelopment.pdf

Utenriksdepartementet (2005). *Strategi for Norges kultur- og idrettssamarbeid med land i sør*. OSLO: UD.

Weber, M. (1971). *Makt og byråkrati: essays om politikk og klasse, samfunnsforskning og verdier*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Zukas, D. Njelesani, D. & Darnell, S. (2007). *Litteratur reviews on sport for Development and Peace*. International working group (SDP IWG) Secretariat Toronto, Canada.

8.0 Vedlegg

8.1 Godkjenning fra NSD

NSD sin vurdering

Prosjekttittel

Norsk idrettsbistand i sørlige Afrika

Referansenummer

238833

Registrert

01.10.2020 av Brian Hansen - brianh@student.nih.no

Behandlingsansvarlig institusjon

Norges idrettshøgskole / Institutt for idrett og samfunnsvitenskap

Prosjektansvarlig (vitenskapelig ansatt/veileder eller stipendiat)

Åse Strandbu, aases@nih.no, tlf: 95917938

Type prosjekt

Studentprosjekt, masterstudium

Kontaktinformasjon, student

Brian Hansen, hanbrian1996@gmail.com, tlf: 41281716

Prosjektperiode

10.10.2020 - 30.05.2021

Status

22.10.2020 - Vurdert

Vurdering (1)

22.10.2020 - Vurdert

Det er vår vurdering at behandlingen av personopplysninger i prosjektet vil være i samsvar med personvernlovgivningen så fremt den gjennomføres i tråd med det som er dokumentert i meldeskjema med vedlegg 22.10.2020. Behandlingen kan starte.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til NSD ved å oppdatere meldeskjemact. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å lese om hvilke type endringer det er nødvendig å melde:

https://nsd.no/personvernombud/meld_prosjekt/meld_endringer.html

Du må vente på svar fra NSD før endringen gjennomføres.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET

Prosjektet vil behandle alminnelige kategorier av personopplysninger frem til 30.5.2021.

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake.

Lovlig grunnlag for behandlingen vil dermed være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a.

PERSONVERNPRINSIPPER

NSD vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

- lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke viderebehandles til nye uforenlige formål
- dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: informasjon (art. 13), innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18), underretning (art. 19), dataportabilitet (art. 20).

NSD vurderer at informasjonen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

NSD legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1 f) og sikkerhet (art. 32).

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og eventuelt rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

NSD vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Lykke til med prosjektet!

Kontaktperson hos NSD: Lasse Raas

Tlf. personverntjenester: 55 58 21 17 (tast 1)

Do you want to participate in the research project

Norwegian sport for development in peace in southern Africa

This is a question for you to participate in a research project where the purpose is: to investigate Norwegian sports assistance from various actors such as the Norwegian Sports Confederation, former sports volunteers and organizations in Malawi and Zambia. In this letter, we give you information about the goals of the project and what participation will mean for you.

Purpose

There are several purposes for this project. First, I need YSEP from the organizational. Then I will study what the goals of the project are and how they came to be. Secondly, I will examine how the Norwegian sports volunteers work in Zambia and Malawi to achieve the goals of the Sports Peace Corps. Thirdly, I will study whether there are differences for NIF in cooperating with Zambia and Malawi. The scope of the project is representatives from the actors in the YSEP and former sports volunteers.

This is a master's project and the research questions I will analyze are as follows;

- 1) What are the goals of YSEP and how did they come about?
- 2) How are NIF's and partner organizations' goals and values for participation in the project represented in practice by the sports volunteers at the grassroots in Zambia and Malawi?
- 3) Are there differences for NIF in cooperating with Zambia versus Malawi?

Who is responsible for the research project?

The Norwegian Sports Academy is responsible for the research project.

Why are you asked to participate?

You get questions about participating in the research project because I think you can answer the questions well because of your position in the YSEP project. The criteria for participating is to have a good insight into the project and experience from sports assistance.

What does it mean for you to participate?

If you choose to participate in the project, it means that you participate in an interview. The interview will last about an hour. The interview may take longer. The interview contains questions about the relationship and relationship with the partner organizations, the objectives of the YSEP, as well as questions about the dependency relationship between NIF and the partner organization. I want to record your answers to the questions on the audio recorder. This is something that you decide. After an interview, I will transcribe the interview as soon as possible and delete the audio recording as soon as the interview is transcribed. A consent also includes the possibility of conducting the interview by telephone or show skype where it is not possible to conduct a meeting in the same room.

For you in Zambia and Malawi, I want to do the interview over zoom.

It's voluntary to participate

It is voluntary to participate in the project. If you choose to participate, you can withdraw your consent at any time without giving any reason. All your personal information will then be deleted. It will not have any negative consequences for you if you do not want to participate or later choose to withdraw.

Your privacy - how we store and use your information

We will only use the information about you for the purposes we have described in this article. We treat the information confidentially and in accordance with the privacy regulations. There will be people associated with the project who will have access to the raw material that comes from the interviews. That means me, Brian Hansen. The supervisors will also be able to access some of the interviews in connection with help with the analysis of the data materials. Any audio files are not stored together with other information about the project and only I will have access to them. Participants will be anonymized in the project, name, age and other personal information will not be provided. Information that is published in the project is which organization you belong to.

What happens to your information when we end the research project?

The information is anonymised when the project is completed / the assignment is approved, which according to the plan is 30.05.2021. All information is deleted at the end of the project, the audio files are deleted as soon as a transcript has been completed.

Your rights

As long as you can be identified in the data material, you have the right to:

- access to which personal information is registered about you, and to receive a copy of the information,
- to have personal information about you corrected, to have personal information about you deleted, and
- to send a complaint to the Data Inspectorate about the processing of your personal data.

What entitles us to process personal information about you?

We process information about you based on your consent.

On behalf of the Norwegian School of Sport Sciences, NSD - Norwegian Center for Research Data AS has assessed that the processing of personal data in this project is in accordance with the privacy regulations.

Where can I find out more?

If you have questions about the study, or want to exercise your rights, please contact:

- Brian Hansen (student) – +47 41281716, hanbrian1996@gmail.com
- Åse Strandbu (supervisor) – +47 23262327, aases@nih.no
- Ørnulf Seippel (supervisor) – +47 23262463, ornulfs@nih.no
- Our privacy representative: personvernombud@nih.no

If you have questions related to NSD's assessment of the project, you can contact:

NSD – Norwegian Center for Research Data AS on E-mail (personvertjenester@nsd.no) or phone: +47 55 58 21 17.

Declaration of consent

I have received and understood information about the project Norwegian sports assistance in southern Africa, and have had the opportunity to ask questions. I agree to:

- to participate in interviews
- that information about me is published so that I can be recognized, this point is included because in the master's project there will be information about which organization you belong to.
- That researcher (Brian Hansen) and supervisors Åse Strandbu and Ørnulf Seippel can provide information about me to the project.

I agree that my information will be processed until the project is completed

(Signed by project participant, date)

8.3 Intervjuguide – NIF

Introduksjon

Hva er de grunnleggende målene med å drive idrettens fredskorps? (Legge til rette for aktivitet, barn, unge, kvinner, funksjonshemmede)

Partnerorganisasjonene/Sport Plus og Plus Sport

Hvorfor valgte dere å samarbeide med NGOer i Zambia?

- Har dere ulike mål med de ulike partnerne? I så fall, hva har de ulike partnerne som NIF er interessert i?
- Hvordan kom dere fram til målene? Var det i samråd med partnerorganisasjonene?
- Hvordan var beslutningsprosessen?

Hvordan kom samarbeidet med Malawi i stand?

Hvorfor Malawi?

- Malawi er i en oppstartsperiode, hva er målet med å gå inn i MNCS?
- Nå etter 2,5 år med idrettsfrivillige i Malawi, hva er erfaringene deres så langt? Hvordan går det? Positive og negative sider?

Hva er årsaken til at en annen type partnerorganisasjon ble brukt i Malawi?

Hvilke forskjeller er det for dere å samarbeide med NGOer i Zambia og MNCS i Malawi?

Hva vil du si er de største utfordringene med å samarbeide med MNCS og NGOene i Zambia?

Forholdet mellom donor og mottaker

Hvordan inkluderes partnerorganisasjonene i Idretten fredskorps?

- Eksempler
- Har dere noen eksempler der dere og partner har vært uenige i forbindelse med hva de idrettsfrivillige skal jobbe med eller hvilke grupper dere skal nå ut til?
- Har det vært uenigheter om hva som skal jobbes med?
- Eksempler der NIF og partner har vært uenige/ville forskjellige ting, hvordan blir dette håndtert?

Hva styrer de helt selv og hvilke retningslinjer har de å forholde seg til?

Opplevelsen av autonomi og eierskap til et prosjekt viser seg avgjørende for bistandsprosjekter, hvilke tiltak er gjort for å opprettholde dette i partnerorganisasjonene?

- Tror NIF at partnerorganisasjonene opplever autonomi og eierskap til prosjektet?

Er det forskjeller med MNCS og partnerorganisasjonene i Zambia?

(Hasselgård, Straume, Johnsen) mener at prosjektet sport for all i Tanzania ikke var fullt så bærekraftig som man hadde håpet på, hvordan arbeider dere nå for å bedre sikre bærekraftig utvikling? Hvordan jobber dere nå versus samarbeidet i Tanzania? Hva er kjennetegnene?

Hvordan har dere tilpasset verdier og normer (kulturen) i Malawi og Zambia i forbindelse med hvordan partnerorganisasjonene og de idrettsfrivillige arbeider med målene for prosjektet?

- Kulturelle påvirkninger – Atferd/handlingsmønster blir utført pga forventninger, verdier og normer
- Sosiale påvirkninger – Handlinger utført for etterlikne en annen organisasjon

Idrettsfrivillige

Hvilke grupper ønsker dere at de norske idrettsfrivillige arbeider med? Hvorfor?

Hvordan ønsker dere at arbeidshverdagen til en idrettsfrivillig er?

Hvordan bestemmes arbeidsoppgavene til en idrettsfrivillig?

- Hvem?

Er det ulike krav til hva de idrettsfrivillige skal jobbe med i ulike organisasjoner?

- Eksempler (forskjeller NGO vs MNCS?)

Hvordan sikrer dere at de idrettsfrivillige arbeider i tråd med det dere ønsker?

- Verdier og målsettinger med prosjektet

Ressursavhengighet og avhengighetsforhold

Opplever dere i NIF samarbeidet som et gjensidig forhold?

- Begge parter justerer og forholder og har innflytelse på relasjon

På hvilken måte påvirkes dere av partnerorganisasjonene?

- Eksempler

På hvilken måte påvirkes partnerorganisasjonene av dere?

- Eksempler

Hvilke ressurser tilbyr dere partnerorganisasjonene?

- Har dette noe å si om hvem som bestemmer hvordan prosjektet blir gjennomført?

Hvilke ressurser tilbyr partnerorganisasjonene dere?

- Gir dette partnerorganisasjonene da større mulighet til å påvirke hvordan prosjektet blir gjennomført?

Hvordan må partnerorganisasjonenes handlemåte være for å være deltaker i Idrettens fredskorps?

- Handlere dere og partnerorganisasjonene på bakgrunn av forventninger, verdier og normer i Idrettens fredskorps utviklingsdiskurs?
- Absolutte krav fra NIF
- Hva som er eventuelle forhandlingspunkter

Annet

-Hvordan har NIF endret sin måte å jobbe på de siste 10-20 årene når det kommer til idrettsbistand?

-Hva er den største forskjellen mellom å arbeide i Zambia og Malawi?

8.4 Intervjuguide – Partnerorganisasjoner

- Can you tell me about your organization?
 - What do you do?
 - What goals do you have? What do you want to achieve?
 - What is important to your organization?
 - Which groups are important, and why?
 - What are your values?
 - What is most important of activity or sharing knowledge about life skills?

Volunteers

- What do you think about having sports volunteers who work in the organization, and why?
- Where do the sports volunteers work with in their organization, and why?
- Advantages and disadvantages of using sports volunteers in sports assistance?
- Do you decide what the sports volunteers should work with?
- What is the difference between having sports volunteers or not?
- What are the advantages and disadvantages of sports volunteers?
- How is the process of finding out what the sports volunteers should work with? Host family
 - Schedule, done? Volunteers helping? How long?
- How do you follow up the volunteers?
 - Social Life
 - Host family
 - Field (activity, schools/clubs)
- Do the volunteers have work shops?
- Do you encourage the volunteers to work with life skills?
- How can you be sure that the volunteers are at work? Or what they do at work?
- Bruke kompetansen sin
- Proessen for å finne frivillie å sende til malawi/norge

Mål for Idrettens fredskorps

- Why will your organization be in a collaboration with NIF about the YSEP-project?
- What role did you play in forming the goals of the YSEP-project?
- What are your goals in participating in the YSEP-project?
 - Personal and organization

- What is NIFs goals with the YSEP-project?
- What have you as an organization done for the YSEP-project?
- What skills / competence do you have that help the YSEP-project?

Ressurser

- Are there any areas NIF affects you as an organization, which ones?
- Are there any areas you influence NIF as an organization, which ones?
- How do you make decisions for the project? Are you with NIF in the discussions of the project? For example if changes or new areas to work with?
- NIF has to write an application to NORAD and NOREC to get funds or money to keep the project going, do you participate in that process?
- Which resources do you have that makes you a good organization for NIF to collaborate with?

Behov

- Which needs do you have?
- Why are you participating in the YSEP-project?
- Why do you want volunteers?
- Spør NIF om hvilke behov dere har? (prosjekt, du som koordinator)

Samarbeid, makt og eierskap

NIF has the money, most power

- Do you feel ownership to this project? Why? (Have you influenced/affect the collaboration/cooperation with NIF?)
 - If yes, what has NIF done that make you feel ownership to the project?
- What does it take for you to feel more ownership?
 - Change in how NIF works, measures that should be taken
- How can you feel more ownership? Is it something NIF can do?
- Do you feel that you are collaborating with NIF on the project?
- How is the balance of power in your collaboration with NIF?
- How are you included in the project?
 - What are you involved in? Is there more you could definitely do? More thing you can joining when its come to deciding moments?

8.5 Intervjuguide – Tidligere idrettsfrivillige

Generelt

- Kan du fortelle meg om organisasjon du jobbet i?
 - Virksomhet, hvilke aktiviteter/prosjekter drev de med på daværende tidspunkt
- Kan du fortelle med hvordan en typisk arbeidsuke var formet?
 - Hvem/hvilke grupper arbeidet du med
- Hva var dine arbeidsoppgaver?
 - Endret ansvaret du fikk i løpet av oppholdet?
- Hadde du med lokal trener eller representant fra organisasjonen din på feltet?
 - Hvordan var dette? Hvem ledet, kunnskapsoverføring etc..
- Hadde du workshops? Hvilken og hvordan ble den gjennomført?
- Arbeidet du med life skills?
 - Var dette beskjedt fra organisasjonen du jobbet eller på eget initiativ?

Koordinator/Livet generelt

- Hvordan hadde du det hos vertsfamilien? (kort)
 - Fulgte koordinator opp hvordan du hadde det hjemme?
- Hvordan var ditt sosiale liv? (kort)
 - Fulgte koordinator opp hvordan du hadde det sosialt?
- Fulgte koordinatoren opp hvordan det gikk på feltet der aktiviteten skjer?

Partnerorganisasjon

- Hvorfor tror du organisasjonen du jobbet i ønsket å ha idrettsfrivillige?
- Hvilke fordeler fikk de med ha deg i organisasjonen?
- Bestemte partnerorganisasjonen dine arbeidsoppgaver eller kunne du bestemme arbeidshverdagen din selv?
 - Handler om timeplanen til de idrettsfrivillige, hvor fort kom du i gang med arbeid etter ankomst i organisasjon, var det dekket bord?
- På hvilken måte hadde de kontroll over hva du gjorde når du var på jobb?
- Fikk du tilbakemelding på hvordan det gikk i arbeidet ditt? Hva som var bra, hva som kunne vært bedre?
- Tror du organisasjonen så på deg som en ressurs?
 - På hvilken måte

Mål og verdier

- Har du tanker om hva som er NIF sine mål med Idrettens fredskorps?

-Har du tanker om hva som er organisasjonen du jobbet i sine mål med Idrettens fredskorps?

-Hvis du tenker tilbake på din tid i feltet, hvilke mål og verdier jobbet du for å oppnå?

-Hva var det viktigste for deg? Viktigste å formidle?

-Hva var dine egne mål og verdier for å delta?

-Tror du det viktigste for NIF er å få aktivitet i seg selv, eller er det life skills (virkning av idrett) sakene som er viktigst for NIF? Se tilbake på hva du har gjort, og hva er viktigst for organisasjonen du jobbet i, og NIF.

NGO vs GO

Hva tror du fordelene for NIF med å samarbeide med en NGO er? Hvorfor?

Hva tror du ulempene for NIF med å samarbeide med en NGO er? Hvorfor?

Hva tror du fordelene for NIF med å samarbeide med en GO er? Hvorfor?

Hva tror du ulempene for NIF med å samarbeide med en GO er? Hvorfor?